መጽሐፈ ጤፋት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበት ቅዱስ መስቀል
ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ በግሸን ደብረ ከርቤ
ቅድስት ማርያም መቀመጡንና ስለኤሁች ዋንታውያን
ታሪኮች የሚናገር መጽሐፍ

ተርጓሚ
መሪጌታ የማነ ብርሃን አዲሴ

የመጀመሪያ ዕትም
የግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር
ሰበካ ጉባኤ፡ መጋቢት ፲፱፻፸፯ ዓ/ም

©፲፱፻፸፯ የግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር ሰበካ ጉባኤ

መጽሐፈ ጤፋት
ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበት ቅዱስ መስቀል
ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ በግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም
መቀመጡንና ስለኤሁች ዋንታውያን ታሪኮች የሚናገር
መጽሐፍ

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው
ALL RIGHTS RESERVED

ይሕን መጽሐፍ መልሶ የማሳተም፣ የማከፋፈል እና
የማሰራጨት መብት የግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም
ደብር ሰበካ ጉባኤነው።

ተርጓሚ
መሪጌታ የማነ ብርሃን አዲሴ

ምስለ ፍቁር ወልዳ በግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም
ብቻ ከሚገኘው ከመጽሐፈ ጤፉት የተወሰደ
የ15ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ሥዕል

በግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም የምትገኘው የእመቤታችን
‹‹ወእንዘ ትፈትል ሥዕል›› ማለትም እመቤታችን የቤተ መቅደስ
መጋረጃ የሚሆን ሐርና ወርቅ እያስማማች ስትፈትል
መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል እንዳበሠራት

ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ማትያስ ቀዳማዊ
ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ
ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወአጨጌ ዘመንበረ ተክለሃይማኖት
አዲስ አበባ

ብፁዕ አቡነ አትናቴዎስ
የደቡብ ወሎ ሀገረ ስብከት ሊቀጳጳስ
የቅዱስ ሲኖዶሱ አባል

ሊቀ ሊቃውንት ተክለ ማርቆስ ብርሃኑ
የግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር አስተዳዳሪ

መጽሐፈ ጤፋት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበት ቅዱስ መስቀል ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ በግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም መቀመጡንና ስለሌሎች ጥንታውያን ታሪኮች የሚናገር መጽሐፍ

መግቢያ

አባታችን አዳም ለአምላኩ ባለመታዘዝ የበለስ እንጨት ዛፍ ፍሬ በልቶ ከገነት ቢባረርም አምላካችንና ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከእንጨት በተሠራ መስቀል ላይ ተሰቅሎ አዳነን። ስለ መስቀል ታሪክ መናገር ማለት ስለ ሰው ልጅ የድኅነት ታሪክ መናገር ማለት ነው። መስቀሉ የመዳናችን ምልክት ነው። መስቀሉ የሕይወት ምልክት፣ የድል አድራጊነት ምልክት፣ የዕርቅና የሰላም፣ የተስፋና የልምላሜ፣ የመስዋዕትነትና የኃይል ምልክት ነው። መስቀሉ ከሁሉ በላይ የፍቅር፣ የአንድነት፣ የዘለዓለማዊ ሕይወትና የእውነተኛ እምነት ምልክት ነው።

መስቀሉ ዕርቅ የተፈጸመበት አደባባይ፣ አማናዊው የሐዲስ ኪዳን መስዋዕት የተሰዋበት መንበር፣ የሰላምና

የፍቅር ንጉሥ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሕይወት ንጉሥ ሆኖ የነገሠበት ዙፋን ነው፣ ከሰማይ የወረደ ሕብስት ለዓለም ሁሉ ለዘለዓለም የተሰጠበት ክቡር፣ ልዩ፣ ቅዱስ በሰው ደም ሳይሆን በተዋሕዶ በከበረ በመድኀኒታችን በአምላካችን በኢየሱስ ክርስቶስ ደም የተቀደሰ ነው። በዚህ መጽሐፍ የምናገኘው ታሪክ ስለዚህ ክቡር መስቀል ክብርና ወደ ሀገራችን መጥቶ በግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር በመቀመጥ ሀገራችንን የንዋየ ሐዲስ ማለትም የሐዲስ ኪዳን ቅዱስ ሀብት መገኛ ያደረጋትን የቅዱስ መስቀሉን ታሪክ ነው።

ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ስለ መስቀሉ በጻፈው ስብከት ‹‹መስቀሉ ለአይሁድ ፈተና ነው፣ ለአህዛብ ሞኝነት ነው ለእኛ ግን የድኅነታች ማስታወሻ ሰነድ ነው። ስለ መስቀሉ ስናስብ ስለ ክርስቶስ ሕማም እናስባለን፣ መስቀሉ የቤተ ክርስቲያን ድኅነት ነው፣ መስቀሉ ከዲያብሎስ ቁራኝነት ነፃ ያወጣን ነው፣ መስቀሉ የዕርቅ ምልክት ነው፣ የኃጥአን የድኅነት ተስፋ ነው፣ እኛ የተቀበልነው የመጀመሪያ በረከት መገኛ ነው፣ በመስቀሉ ወደ እግዚአብሔር ቀረብን፣ መስቀሉ ከአጋንንት ኃይል ነፃ አወጣን፣ በመስቀሉ ጠብን አሳደድን፣ ጥላቻን

አስወገድን፣ በመስቀሉ ከሞትና ከጥፋት ዳንን ስለዚህ ዘላለማዊትን አገኘን ብልየትን አጠፋን። የመስቀሉ ኃይል እንደምን ይገርማል።›› ብሏል።

ጌታችን ካረገ በኋላ በኢየሩሳሌም የሚኖሩ የአበውን ተስፋና የነቢያትን ትንቢት ፍጸሜ፣ በጌታችን በመድኀኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የተፈጸመልንን የድኅነት ሥራ ያላመኑ አይሁድ በክህደታቸው መጽናት ብቻ ሳይሆን ክርስቲያኖችን ማሳደድን፣ በክርስቶስ ስም ማመንን፣ መመስከርንና ማስተማርን መቃወም አላቋረጡም።

እንደ ቅዱስ እስጢፋኖስ ያሉትን በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ የተመሉ አገልጋዮችን በድንጋይ ወግረው ገድለዋል (የሐዋ 7፡ 59፣ 12፡2)። ዋና ጥረታቸው የአሪትን ሥርዓት ማጽናትና የሐዲስን ሥርዓት ማጥፋት ቢሆንም ክርስቲያን ሐዋርያት ግን በእጃቸው ብቻ ሳይሆን በልብሳቸውና በጥላቸው ድንቅ ተአምራት በማድረግ የክርስትናን ትምህርት ማስፋፋታቸውን አላቋረጡም። (14:8)

በሐዋርያት ዘመን ተአምራትን በማድረግ የክርስትናን እውነተኛ ትምህርትና የመድኀኒታችንን የጌትነት ክብር ከሚገልጹት ነገሮች አንዱ ጌታችን የተሰቀለበት መስቀል ነበር። በጌታችን ደም የተቀደሰው መስቀል ብዙ ተአምራትን ሲያደርግ ቅንዓት አላስቀምጣቸው ያለው አይሁድም "በእንጨት ላይ የተሰቀለ በእግዚአብሔር ዘንድ የተረገመ ነው" (ዘዳ 21:22-23) የሚለውን በመጥቀስ የተሰቀለበትን እንጨት እንቅበረው በማለት በተንኮል መከሩ። መክረውም መስቀሉን ቀበሩት። በላዩም ላይ በአዋጅ የከተማ ቁሻሻ እንዲደፋበት አደረጉ።

ታሪክ ጸሐፊው አውሳብዮስ ‹‹የንጉሥ ቆስጠንጢኖስን የሕይወት ታሪክ›› በጻፈበት መጽሐፉ ላይ በኋላ ዘመን የተነሡ የሮም ነገሥታትም ሳይቀሩ በጌታ መቃብር ላይ የጣኦት ቤት መሥራታቸውን ጠቅሷል።

በመሠረቱ ክርስቲያኖች ከዘመነ ሐዋርያት ጀምሮ በግሪክና በሮም ነገሥታት እንደወንጀለኛ ይታዩ ስለነበር፣ በነፃነት ማምለክ፣ ማስተማር፣ ትንሣኤውንም መመስከር የማይችሉ፣ በተገኙበት የሚገደሉ፣ በፈላ ውሃና በሚንቀለቀል እሳት የሚቃጠሉ፣ ለሚያሰፈሩ

ለተራቡ አራዊት የሚሰጡ ሕዝቦች ነበሩ። እነሱም ስለ ሃይማኖታቸውን ብዙ ሰማእትነትንና መከራ ይቀበሉ ስለነበርጌታችን የተሰቀለበትን መስቀል በክብር ጠብቀው ለማቆየት አልቻሉም። ይሁን እንጅ ስለ መስቀሉ መናገርና መመስከር አላቋረጡም፣ በመስቀል ላይ የተፈጸመውን ድኅነት፣ በቃል፣ በሕይወትና፣ በልዩ ልዩ ሥነ ጥበብ ሲገልጹም ኖረዋል።

ሐዋርያው በመስቀሉ የተገኘውን ድኅነት እና ሰላም ሲገልጽ "ከባላጋራን የተነሣ በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትእዛዝ የተጻፈውን የእዳ ጽሕፈት ደመሰሰው።እርሱንም በመስቀል ቸንክሮ ከመንገድ አስወግዶታል" (ቆላ 2:14)፣ ዳግመኛም በመስቀሉ የተፈጸልንን ዕውነተኛ ድኅነትና ዘለዓለማዊ ሰላም ሲገልጽ "ሁልንም በርሱ ይቅር ይለው ዘንድ በመስቀሉ ባፈሰሰው ደሙም በምድርና በሰማያት ላሉ ሰላምአደረገ" ቆላ1፡ 20 በማለት ከአምላካችን ጋር የነበረን መልካም ግንኙነት ወደ ቀድሞው በታው መመለሱን፣ አዳም ወደ ቀደመ ክብሩ መግባቱን ከመስቀሉ ጋር በማገናኘት ሲያስተምሩ ቆይተዋል። በተለይ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ አይሁድና አሕዛብ ስለመስቀሉ መስማትና

ማለብን እንዳማይቀበሉት ሲገልጽ "የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት ነው ለእኛ ለምንድነው ግን የእግዚአብሔር ኃይል ነው"። 1ኛቆሮ 1:18 ብሏል።

ይህ የሚያሳየው ምንም እንኳ አይሁድ መስቀሉን ቢቀብሩትም፣ በላዩም ቆሻሻ ቢደፉበትም ሐዋርያት ስለ መስቀሉ ክብርና በመስቀሉ ስለተገኘው ድኅነት መመስከር፣ ማስተማር አለማቋረጣቸውን፣ የመስቀሉ ፍቅር ከውስጣቸው የማይወጣ፣ ከደማቸውና ከሥጋቸው የተዋሐደ፣ በቆዳቸው ላይ በማይፋቅ ቀለም የተቀረጸ መሆኑን ነው። አይሁድ በክፋታቸው አሕዛብ በሥጋዊ ኃይላቸው ሲመኩ ለክርስቲያኖች ግን ትምክህታቸው መስቀሉ ነበር።

‹‹ነገር ግን ዓለም ለእኔ ከተሰቀለበት እኔም ለዓለም ከተሰቀልኩበት ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር ሌላ ትምክህት ከእኔ ይራቅ›› ገላ 6:14። እንዳለ።

በዚህ ሁኔታ መስቀሉ አይሁድ እንደቀበሩት አሕዛብ በላዩ ላይ የጣዖት ቤት እንዳነጹበት ክርስቲያኖች ግን ሳይረሱት ለሦስት መቶ ዓመታት ተቀብሮ ቆይቷል።

በኋላ ግን አሁንም የነፃነት ምልክትና መገኛ የሆነው ቅዱስ መስቀል ለክርስቲያኖች ዘመነ ሰቆቃ ፍጻሜም ምክንያትና ኃይል ሆነ።

ከሦስት መቶ ዓመት በኋላ ንጉሥቆስጠንጢኖስ በሮምና በግሪክ ነግሦው ዓለምን አስጨንቀው ፍትሕ አጥፍተው፣ክርስቲያኖችን ከምድረ ገጽ ለማጥፋት ታትረው ይሠሩ የነበሩ ዲዮቅልጥያኖስንና መክስምያኖስን ለመግጠም ተነሣ። በዚህ አስፈሪና እጅግ ከባድ በሆነ ጦርነት ውስጥ ደግሞ መጽናኛና ኃይል የሚሆን ሕልምን አየ፣ ሕልሙም የመስቀል ምክልት የያዘ መልአክ መስቀሉን ለንጉሡ እያሳየ‹‹በዚህ ምልክት ጠላቶችህን ድል ንሣ›› የሚል ነበር። ከዚህ ቀደም ንጉሡ ይህንን ምልክት አያውቀውምነበር። እሱ የሚያውቀው ከሱ በፊት የነበሩ የሮም ነገሥታት መስቀሉን ወንጀለኛ ይሰቅሉበት ስለነበር የሞት ምልክት መሆኑን ነው እንጅ ሞት ድል ተነሥቶበት የሕይወት ምልክት መሆኑን አያውቅም ነበር። እናቱ እሌኒ ስለ ክርስትና ትምህርት እያስተማረች ያሳደገችው ቢሆንም የክርስትናን ምሥጢር ተቀብሎ አልተጠመቀም ነበር። ። እግዚአብሔርም እርሱ የሚድንበትንና ሌሎቹንም

የሚያድንበትን ምልክት ሰጠው። ቅዱስ ዳዊት ‹‹ለሚፈሩህ ምልክትን ሰጠኻቸው›› እንዳለ።
በመቀጠልም ንጉሡ በተሰጠው ምልክት ጠላቶቹን ሁሉ ድል ነሣ።

በ313 ዓ/ም በሚላን ሆኖ የነፃነት አዋጅ አወጀ። መስቀሉ የፍትሕ ምንጭ ሆነ፣ ከአሁን በኋላ ክርስቲያኖች እንዳይሰደዱ ሃይማኖታቸውንም በግልጽና በነፃነት እንዲያስተምሩ፣ በነፃነት እንዲያመልኩ አወጀ። ‹‹አብያተ ክርስቲያናት ታነፁ አብያተ ጣዖታት ተዘጉ፡፡›› ይህን ውለታ ለመክፈል ንግሥት እሌኔ ከቀድሞ ጀምሮ በነበራት ስእለት ወደ ኢየሩሳሌም ሄዳ በጎለጎታ የተሠራን ቤተ ጣዖት አፈረሰች፣ ቤተ ክርስቲያንም አሠራች፣ በኢየሩሳሌም ይኖሩ የነበሩ ክርስቲያን ሊቃውንትን፣ ሊቀ ጳጳሱን መቃርዮስንና አረጋዊው ኪራኮስን በመጠየቅ መስቀሉን ከተቆፈረበት አወጣች።

እንደ ታሪኩ አቀራረብ ንግሥት እሌኒ መስከረም ፲፯ ቀን ቁፋሮውን ጀምራ መጋቢት ፲ ቀን ፫፻፳፰ ዓ/ም መስቀሉን አወጣች።በኋላም ለመስቀሉ መታሰቢያ ቤተክርስቲያን ተሠርቶ ቅዳሴ ቤቱ መስከረም ፲፯ ቀን ፫፻፴፯ ዓ/ም

ተከበረ። እነዚህ በዓላት በመላው ዓለም ባሉ አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ይከበራሉ። ንግሥት እሌኒም ቅዱስ መስቀሉን ሊቀ ጳጳሱ መቃርዮስ በኢየሩሳሌም ባሠራችው ቤተ መቅደስ እንዲያስቀመጥ አድርጋ ወደ ሀገረ መንግሥቷ ቆስጥንጥንያ ተመለሰች።

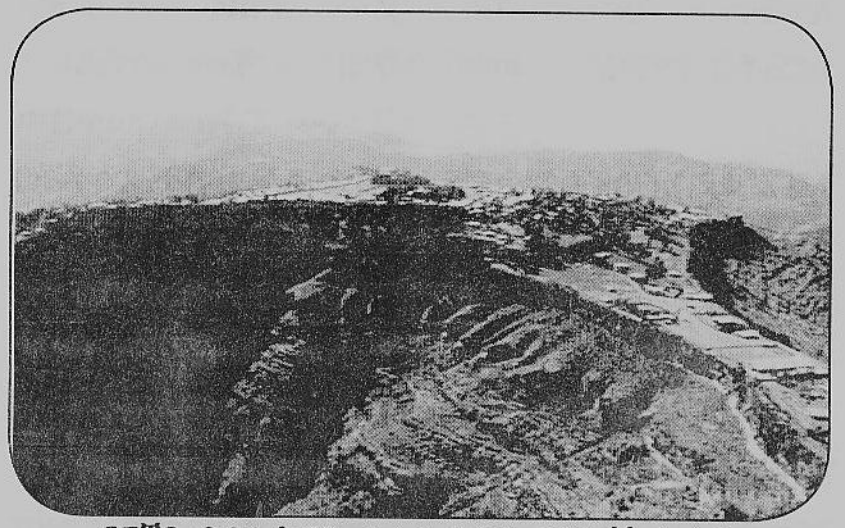
ከዚያም መስቀሉ በኢየሩሳሌም ተቀመጠ፣ ብዙ ዓመታትንም ኖረ፣ በርካታ ክርስቲያኖች ኢትዮጵያውያንን ጨምሮ ወደ ኢየሩሳሌም ከሚሄዱባቸው ምክንያቶችም አንዱ መስቀሉን ለማክበር ነበር። እስከ ሰባተኛው መቶ ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ድረስ በሰላም ቆየ።

በ614 ዓ/ም የፋርሱ ንጉሥ ኢየሩሳሌምን ወረረ፣ ብዙ ጥፋትም አደረሰ፣ መስቀሉንም ማርኮ ወደ ፋርስ ወሰደው። በ627 ዓ/ም ክርስቲያኑ የሮም ንጉሥ ሕርቃል በክርስቲያኖች ጥያቄ ፋርስን ወግቶ መስቀሉን ወደ ኢየሩሳሌም መለሰው። ቆይቶም ኢየሩሳሌም በዓረቦች እጅ ስትወድቅ ክርስቲያኖች መስቀሉን ደበቁት። ይሁን እንጅ መላው ኢየሩሳሌም፣ ፍልስጥኤም፣ ምሥራቃዊው ሮም፣ ሰሜን አፍሪቃ ሁሉ በዓረቦች ቁጥጥር ሥር ስለሆኑ መስቀሉን ደብቀው ማስቀመጥ አልቻሉምና

ወደ እስክንድርያ አመጡት። ከእስክንድርያም በዚህ መጽሐፍ እንደተጻፈው በእግዚአብሔር ፈቃድና በነገሥታቱ ጥረት ወደ ሀገራችን ኢትዮጵያ መጣ።

የጌታችንና የመድኀኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ መስቀል የተቀመጠባት የግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም

ግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም በደቡብ ወሎ ሀገረ ስብከት በአምባሰል ወረዳ ከደሴ ከተማ 82 ኪ/ሜ ርቃ ከፍ ብሎ በሚታይ መስቀለኛ ተራራ ላይ ትገኛለች። በአቅራቢያዋም ከሚገኙ በርካታ ታሪካውያንና ጥንታውያን መካናት መካከልም ጥንታዊው የደብረ ሐይቅ አቡነ ኢየሱስ ሞዓ ገዳም፣ የድኀ ምስክር የነበረው ደብረ እግዚአብሔር፣ የቅኔ ትምህርት ምንጭ የሆነው ዋድላ/ደላንታ፣የ19ኛው ክፍለ ዘመን የሃይማኖት ውሳኔ የተደረገበት የቦሩ ሜዳ ሥላሴ፣ የውጫሌ ውል የተፈረመበት የውጫሌ ከተማ፣ የመቅደላ አምባ፣ የበሽሎ ወንዝ ሸለቆና ሌሎችም ናቸው።

የግሸን ደብረ ከርቤ ተራራ ከላይ ወደታች ሲታይ

ግሸን ደብረ ከርቤ የሚለውን ስያሜ ከማግኘቷ በፊት በልዩ ልዩ ታሪካዊና ምሥጢራዊ ምክንያቶች ደብረ ነገሥት፣ ደብረ ነጐድጓድ፣ ደብረ እግዚአብሔር በሚባሉ ስሞች ትጠራ ነበር። ግሸን ደብረ ከርቤ መጀመሪያ የተመሠረተችው በዘመነ አክሱም በዐፄ ካሌብ ዘመነ መንግሥት ነበር።

ዐፄ ካሌብ በየመን የነበሩ ክርስቲያኖች በአይሁድ መሪ ዱን አናሚስ እየደረሰባቸው ከነበረው መከራ ለመታደግ ወደ ናግራን ዘምተው ድል አድርገው መንግሥት

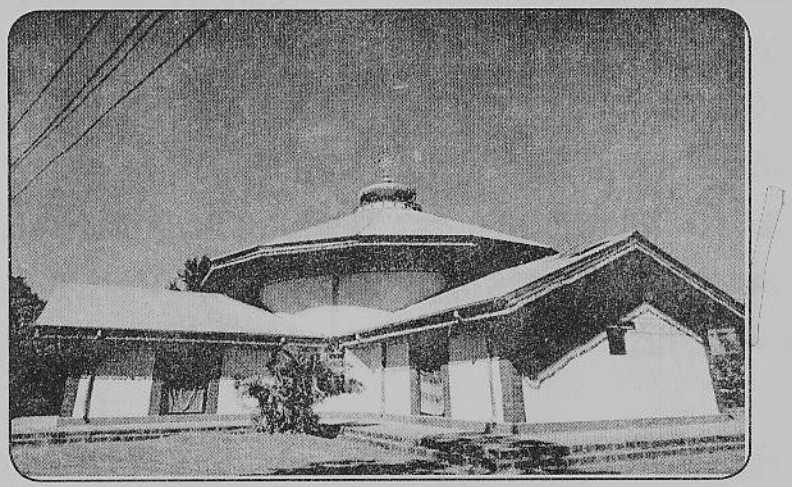
አባ ፈቃደ ክርስቶስም ይዘዋቸው የመጡትን ሁለት ጽላቶች ወደ አምባው በማስገባት ሁለት ቤተ ክርስቲያን ሠርተው ደብሩን መሥርተዋል።

ይኽንኑ ታሪክ በመከተልም ይመስላል በጉዲት ጦርነት የስደት ዘመን የእክሱሙ ንጉሥ ድል ነዓድ በዘጠነኛው ክፍለ ዘመን ከአምባሰል ባሻገር ከሐይቅ ባሕር አጠገብ ባለው ተራራ ላይ ደብረ እግዚአብሔርን መሥርቶ ኖሯል። ከዚህም በኋላ መንግሥት ከደብረ እግዚአብሔር በመራ ተክለሃይማኖት አማካኝነት ወደ ላስታ ሲሻገር የደብረ ከርቤ ክብር በላስታ ዘመንም አልተቋረጠም።

በቅዱስ ላሊበላ ዘመን እንደተፈለፈሉ የሚነገርላቸው ጅምር ዋሻዎች አሁንም በደብረ ከርቤ ግሽን ማርያም ይገኛሉ።

በዚህ ዘመን ደብረ ከርቤ የነገሥታት መናኸሪያ የሊቃውንት መገኛ የቤተ ክርስቲያን የሐዲስ ኪዳን ሥርዓት መፈጸሚያ ቅድስት ቦታ ነበረች።

በመጨረሻም በዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመነ መንግሥት የጌታችን የመድኀኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ መስቀል መቀመጫ ሆናለች::

በግሸን ደብረ ክርቤ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ያረፈበት የእግዚአብሔር አብ ቤተክርስቲያን

ስለ መጽሐፈ ጤፉት

መጽሐፈ ጤፉት ስመ መንግሥታቸው ቆስጠንጢንዮስ ተብሎ በሚታወቁት በዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመን የተጻፈ መጽሐፍ ነው:: ዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ ራሳቸው ከጻፏቸው፣ በዘመናቸው በነበሩ ካህናተ ደብተራ ካጻፏቸውና ካስተረጐሟቸው የእምነት፣ የቀኖናና የታሪክ መጻሕፍት ለየት የሚያደርገው መጽሐፉ በዘመናቸው የተሠራውን ትልቅ የውጭ ግንኙነት ሥራ ዘግቦ መያዙ ነው:: ጤፉት የተባለበትም ምክንያት ሥነ ጽሕፈቱእንደ ጤፍ ደቃቅ በመሆኑ ነው:: መጽሐፉ ቀደም ሲል በሀገራችን ስለ መስቀሉ የሚታወቁ ዓለም አቀፍ ታሪኮችንና እና ሌሎች ቀኖናዊ መረጃዎችን የያዘ፣ በግሸን ደብረ ክርቤ ብቻ የሚገኝ፣ ለብዙ ዘመናት በዚያው ተጠብቆ የቆየ፣ ከ፭፻፶ ዓመታት በላይ በደብሩ ሲቃውንት እየተተረጎመ ለምእመናን ሲነገር የኖረ መጽሐፍ ነው::

መጽሐፈ ጤፉት ዛሬ ዓለም አቀፍ ዕውቅና ያገኘውን የመስቀል ደመራ በዓል አከባበር ከመሠረቱ ጀምሮ የሚያዘክር፣ ከዚያም መስቀሉ በመካከለኛው ምሥራቅና በእስክንድርያ ከአንድ ሽህ ዓመታት በላይ የነበረውን

መጽሐፉ ልዩ የሚያደርገው በዘመኑ
ላቅ ነገሥታት የዐፄ አምደ ጽዮንን፣
ዳዊትን፣ እና የዐፄ ዘርዓ ያዕቆብን
ስተዳደር ሥርዓት፣ የውጭ ግንኙነት፣
ግሥት በዘመኑ ቋንቋና አደረጃጀት
ከለስ በመዘገብ የታሪክ ምንጭ ነው::

መስቀሉ በደብረ ከርቤ ግሸን
ወቀመጡ በፊት ቦታው የነበረውን
ገልግሎት ይተርካል:: በቦታው
ማኅበራዊ አስተዳደር የሹማምንትና
ደረጃጀት መሠረታዊ መረጃ ይሰጣል::

ላእክት ትኩረት ከሚሰጣቸው ጉዳዮች
ታው መንፈሳዊ ክብር፣ ቃል ኪዳን፣
ለማዊ መሪዎች ሊሰጠው የሚገባውን
:: የወቅቱን ሥነ ጽሑፍና የሥነ ጥበብ
ያሳውቃል:: በአጠቃላይ ከብዙ በጥቂቱ
ት በርካታ መንፈሳዊ፣ ሥነ ጥበባዊ፣
ማኅበራዊ መረጃዎችን የሚሰጥ መጽሐፍ

ስለ መጽሐፈ ጤፋት የአማርኛ ትርጉም፣ ጎትመትና ሥርጭት

መጽሐፉ ከተጻፈበት ከዐሥራ አምስተኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ በግእዝ ቋንቋ ብቻ ይታወቅ ነበር። ይሁን እንጅ ቦታው የታላላቅ መምህራን መገኛ በመሆኑ ይኽ መጽሐፍ በቅዱሳት መጻሕፍት እንዳሉት የታሪክ መጻሕፍት እንደ ነገሥትና መሳፍንት በነጠላ ትርጉም ሳይሆን በአንድምታ ትርጉም መልክ በቃል ሲነገር የኖረ ሲሆን በሃያኛው መቶ ክፍለ ዘመን አጋማሽ ከደብሩ ሊቃውንት አንዱ የሆኑት መሪጌታ የማነ ብርሃን አዲሴ በሌሎች ትርጓሜ መጻሕፍት ያላቸውን ሰፊ እና ጥልቅ ዕውቀት ወደ መጽሐፈ ጤፋትም በመተርጎም ይህን ታሪክ እንደመጽሐፍ አዋቂ ብቻ ሳይሆን እንደዘመናዊ ከፍተኛ ደረጃ የታሪክ ተመራማሪም ከሌሎች መጻሕፍት ጋር በማጣቀስ አብራርተው ለትውልድ ያቆዩ ባለውለታ አባት ናቸው።

እኚህ ሊቅ የአባቶቻቸውን ፈለግ በመከተል በየዓመቱ ከመስከረም ፲፯-፳፭፣ በጥር ፳፭ እና በመጋቢት ፲ ግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያምንለመሳለም ለሚመጣው

ሕዝብ የመስቀሉን አመጣጥና ቃል ኪዳን ሲያስሙ ቆይተዋል። በኋላም በእቴጌ መነን ጥያቄ ለጎትመት በሚበቃ መንገድ አዘጋጅተውት የነበረ ሲሆን የደብሩ ሊቃውንት እንዲታተም አስበው ረቂቁን በዘመናዊ መሣሪያ አጽፈውት ነበር። ኋላም ወደ መንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት ሊቃውንት ጉባኤ አስተያየት እንዲሰጥበት ቀርቦ ነበር።

የመጽሐፉ ትርጉም በሰዋስው ፍች የተወሰነ አይደለም። የግእዙን ዘር ሰዋስው ከተረጐሙ በኋላ እንደአስፈላጊነቱ ታሪኩን ከሚመለከቱት የቅዱሳት መጻሕፍት ማጣቀሻዎችና በቤተ ክርስቲያኒቱ የሚታወቁ የታሪክ መዛግብትን (እንደ ስንክሣርና የቅዱሳን መላእክት ድርሳናት) እንደ ማብራሪያ ይጠቀማሉ። ስለዚህ በአቀራረቡ እስከአሁን ከምናውቃቸው የታሪክ አተረጓጎሞች ለየት ያለ አቀራረብን ይከተላል።

በይዘት ደረጃ መላውን የመጽሐፈ ጤፋት በአንድ ላይ ለማካተት ካለው የአቅም ውሱንነት አንጻር ለጊዜው የምእመናንና የታሪክ ተመራማሪዎችን ፍላጎት ለማርካት በሌሎች መዛግብት የማይገኘውን የመስቀሉን ወደ

ኢትዮጵያ የመምጣት ታሪክ እና በወቅቱ የተከናወኑትን ድርጊቶች የሚገልጸውን ክፍል አቅርበናል። ወደ ፊት አቅም በፈቀደ መጠን አጠቃላይ የመጽሐፉን ይዘት ያካተተ የግእዝና አማርኛ ትርጉም ለማቅረብ የደብሩ ሊቃውንት እየደከሙ ይገኛሉ።

እግዚአብሔር ለሥራው ጊዜ አለውና መጽሐፉን ለማሳተም ቀደም ባሉት ጊዜያት ብዙ ጥረቶች የተደረጉ ሲሆን የክቡር መስቀሉ ታሪክ "ክብረ መስቀል"በተባለው መጽሔት ከአሁን በ፲፱፻፷፬ዓ/ም ታትሞ ነበር ። ነገር ግን የተዘጋጀው መጽሔት መጠነኛ በመሆኑና ለአንባቢያን ታሪኩ በሰፊው ተብራርቶ እንዲቀርብ አሁን በዚህ ወቅት እግዚአብሔር ፈቃዱ ሆኖ የመጽሐፉን መሠረታዊ ክፍል፣ ማለትም የመስቀሉን ወደ ኢትዮጵያ አመጣጥና በደብረ ከርቤ ግሸን ቅድስት ማርያም የተቀመጠበትን ታሪክ ለማቅረብ የተፈለገው፤

- የመስቀል በዓል ብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ ትኩረት
  ተሰጥቶት በተባበሩት መንግሥታት የሳይንስ፣ የባህልና የትምህርት ድርጅት አማካኝነትበ፳፻፱

ዓ/ም የሰው ልጅ ዐለም አቀፍ ቅርስ ተብሎ መመዝገቡ፣

- በዚሁ ዓለም አቀፍ ዕውቅናምየግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያምን ደብር ጨምሮ በሀገራችንተያያዥነት ያላቸው ሌሎች መሠረታዊ ታሪኮች ሁሉ ዕውቅና ያገኙ በመሆኑ
- የመስቀሉ ታሪክና ክብር፣ ለቦታውን የተሰጠውን ቃል ኪዳን ለማወቅ በምእመናንና ተመራማሪዎች ዘንድ ያለው ፍላጎት እያደገ በመምጣቱ፤

ከዚህ ጊዜ የበለጠ መልክም አጋጣሚ እንደሌለ በማሰብ ይህ መጽሐፍ ለኅትመት እንዲበቃ አድርገናል።

ይህን መጽሐፍ ወደ አማርኛ ቋንቋ ለመተርጎምና ለኅትመት እንዲበቃ ለማድረግ ቀደም ሲል የጠቀስናቸው ሊቅ መሪጌታ የማነ ብርሃን አዲሴ እና ሌሎችም በርካታ የደብሩ ሊቃውንት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል። የደብሩ ሰበካ ጉባኤ አባላት፣ አገልጋይ ካህናትና መዘምራን እንዲሁም የደብሩ ወጣቶች ሁሉ የየበኩላቸውን አስተዋጽዖ አድርገዋል።

በአጠቃላይ ይኽን መጽሐፍ ከዐሥራ አምስተኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ ከጅያሂ ዓመታት በፊት በልዩ ሁኔታ ያዘጋጁትን፣እስከ አሁን ጠብቀው ያቆዩ የደብሩ ሊቃውንትን፣ በአሁኑ ዘመን በአማርኛ እየተርጉሙ በቃል ለትውልድ ሲያስተምሩበት የቆዩት መምህራንን፣ አሁን ደግሞ በአማርኛ ቋንቋ ተዘጋጅቶ ለመላው አንባቢ እንዲረስ ያደረጉ ሊቃውንትን፣ የሰበካ ጉባኤ አባላትን፣ የደብሩ ወጣቶችን፣ ለመጽሐፉም ጎትመት ስኬታማነት የተራዱንን ሁሉ የእግዚአብሔር ቸርነትና ምኅረት፣ የእመቤታችን ጸሎት፣ የቅዱስ መስቀሉ በረከት ይድረሳቸው። አሜን።

የግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር ሰበካ ጉባኤ፡
ደቡብ ወሎ ፣አምባሰል።
መጋቢት ፳፻፮ ዓ/ም

ከሁሉም በላይ ደግሞ ለግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር መምህር ኾነው ከተሾሙ ጊዜ ጀምሮ ትውልድ የማይረሳው ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደረጉት ሊቀ ሊቃውንት ተክለ ማርቆስ ብርሃኑ ዋናው ናቸው።

ሊቀ ሊቃውንት ተክለ ማርቆስ ብርሃኑ የደብሩን ልማት በማሳደግ፣ በየጊዜው ወደቦታው የመስቀሉን በረከትና ክብር፣ የቦታውን ቃል ኪዳን ለማግኘት ከመላው ዓለምና ከመላው ኢትዮጵያ የሚመጡ መንፈሳዊ ተጓዦችን በአግባቡ እንዲስተናገዱ በማስቻልቦታዋ የበለጠ ታውቃና ተከብራ እንድትኖር አድርገዋል። አሁን ደግሞ ይኽ ታላቅ ታሪካዊመጽሐፍ የቀድሞ የትርጉም ይዘቱን እንደጠበቀና የቦታውን ትውፊት እንደያዘ በግእዝና በአማርኛ እንዲዘጋጅና እንዲታተም ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል።

የሀገረ ስብከታችን ሊቀ ጳጳስ ብፁዕ አቡነ አትናቴዎስም ለመጽሐፉ ዝግጅት/ጎትመት መመሪያና ቡራኬ ከመስጠት ጀምሮ ያደረጉት የክትትል ድጋፍ ከፍተኛ ቦታ የሚሰጠው ነው።

ምዕራፍ ፩

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ ፩ አምላክ ንዌጥን በረድኤተ እግዚአብሔር ሕያው ዘከመ ተረከበ መስቀለ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ መንግሥቱ ለዳግማዊ ዳዊት ዘተሰምየ መስዔ ረሲዓን ወጥቅመ አድማስ።

ወዘከመ መጽአ ውስተ ብሔረ ኢትዮጵያ በ መዋዕለ መንግሥተ ወልዱ ዘርዓ ያዕቆብ።

ምዕራፍ ፩

በአብ ስም አምነን አብን ወላዲ ብለን በወልድ ስም አምነን ወልድን ተወላዲ ብለን በመንፈስ ቅዱስ ስም አምነን መንፈስ ቅዱስን ሠራዒ ብለን ለአጠይቆ አካላት ሦስት ስለአልን በባሕርይ በሕልውና ፩ አምላክ ብለን አምነን እግዚአብሔርን አጋዥ በማድረግ መስዔ ረሲዓን ጥቅመ አድማስ በተባሉት በዳግማዊ ዳዊት ዘመነ መንግሥት የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ክቡር መስቀል እንደተረከቡ።

ልጃቸው ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ በነገሡበት ዘመንም ወደ ኢትዮጵያ እንደ መጣ።

ወቦአ ውስተ ደብረ ነገሥት ዘሀገረ አምባሰል።

ወይእቲ ደብረ ከርቤ ዘዓተባ በደሙ ቅዱስ ለክርስቶስ ሊቀ መላእክት ዑራኤል ።

ወአልአለ ክብራ እምክብረ ኵሎን አድባራት።

ወሰመያ ደብረ ከርቤ።

ወጥቶም በአምባሰል ውስጥ በምትገኝ ደብረ ነገሥት በምትባል ተራራ ገብቶ እንደ ተቀመጠ እንናገራለን።

ይህችም ደብረ ነገሥት የምትባለው መልአኩ ቅዱስ ዑራኤል በጌታችን በክርስቶስ ቅዱስ ደም ቀብቶ ያከበራት ዛሬ ደብረ ከርቤ እየተባለች የምትጠራው ናት።

ክብሯንም ከአድባራት በላይ አድርጐ አከበራት ከሷቱ ዕለታት ለይቶ ሰንበትን እንደ አከበረ ይህችንም ቦታ አክብራታልና።

ስሟንም ደብረ ከርቤ ብሎ ጠራት።

መርዋን እልጋዲን ለሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤል ዘሀገረ እስክንድርያ።

መርዋን እልጋዲን የእስክንድርያውን ሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤልን አሠራቸው።

ወውእቱ እምኑልቄሙ ለግዐዜ።

እሳቸውም ቀደም ብለው በእስክንድርያ ተሹመው ለነበሩ ለሊቃነ ጳጳሳቱ ዓርባ ሰባተኛ ሆነው የተሾሙ ናቸው።

ወይቤሎ አምጽእ ሊተ ንዋየ ብዙኃ።

ብዙ ገንዘብ ለእኔ ገብር ብሎ አሠራቸው።

ወወርቀ ዘሀሎ ውስተ እዴከ።

በእጅህ ያለውንም ወርቅ አምጣ ብሎ።

ወይቤሎ አባ ሚካኤል ሊቀ ጳጳሳት "አልብየ ወኢምንትኒ እምነዋየ ወርቅ ወብሩር ዘእሁበከ።

አባ ሚካኤልም "እኔ ለአንተ የምገብረው ምንም ገንዘብ የለኝም" አሉት።

ስምዑ ወለብው ዘከመ ኮነ ምክንያተ ምጽአቱ።

መስቀሉ የመጣበትን ምክንያት ጠንቅቀን አብራርተን እንነግራችኋለንና ጆሮአችሁን ከፍታችሁ ልቡናችሁን አንቅታችሁ ስሙ፣

በ፷፱ ወበ፷፱ ፸ወ፱ ዓመት እምፍጥረተ ዓለም።

ዓለም በተፈጠረ በስድስት ሽህ ስምንት መቶ ሃያ ስምንት ዓመት

በ፱፱ ወ፹፱ ፸ወ፰ ዓመት እምልደተ መድኃኒነ

ጌታ በተወለደ በሺህ ሦስት መቶ ሃያ ስምንት ዓመት።

በ፱፱ ወበ፯ወ፰ ዓመተ ሰማዕታት ንጹሐን ነግሠ ሰይፈ አርዓድ ወልደ ዓምደ ጽዮን ንጉሥ

በሺህ አምሳ አምስት ዓመተ ሰማዕታት የዓፄ ዓምደ ጽዮን ልጅ ዓፄ ሠይፈ አርዓድ ነገሠ።

ወበመዋዕሊሁ አሠሮ ንጉሠ ተንባላት ዘስሙ

በሳቸው ዘመን ነግሦ የነበረው የአሕዛብ ንጉሥ

ወርቅሰ ዘሀሎ ውስተ እዴየ ቀዳሚ አምኃሁ ለአቡነ አዳም እምዘሀሎ ውስተ ገነት።

በእጀ ያለው ወርቅ ግን መጀመሪያ በገነት ሳለ ለአባታችን ለአዳም ከጌታ ዘንድ የተሰጠ ነው።

ወበደኃሪ መዋዕል አምጽኡ ሎቱ ሰብአ ሰገል ዘንተ ወርቀ አምኃ ለእግዚእነ።

በኋለኛው ዘመንም ጌታ ሰው በሆነ ጊዜ ይህንኑ ወርቅ ሰብአ ሰገል እጅ መንሻ አድርገው ያመጡለትና የገበሩለት ነው ።

ወበጽሐ እስከ ዘመነ አበውየ ወአነሂ ነሣእክም እምኔሆሙ።

ከዚያም ሲወርድ ሲዋረድ ከእኔ በፊት ከነበሩ ሊቃነ ጳጳሳት ደርሶ ከእነሱ ያገኘሁትና በአደራነት የተረከብኩት ነው።

ወበእንተዝ ኢይደልወኒ አህብክ ዘንተ እስመ ክቡር ውእቱ።

ስለዚህ ክቡር ነውና ይህን ልስጥህ አይገባኝም።

ወሊተኒ ሐሣረ ይከውነኒ በቅድመ እግዚአየ።

ለአንተ ለማይገባህ ይህን ክቡር ወርቅ ብሰጥ በፈጣሪዬ ፊት ያስወቅሰኛልና አሉት።

ወበምክንያተ ዝንቱ አሠሮ።

ለእኔ ካልገበርክስ ብሎ በዚህ ምክንያት አሠራቸው።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሥ ኢትዮጵያ ሰይፈ አርዓድ ከመ ኮንንዎ መኪንንተ ተንባላት ለዝንቱ አብ ሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤል ወሞቅሕዎ።

ዓፄ ሠይፈ አርዓድም የአሕዛብ ንጉሥ አባ ሚካኤልን አገዛዝ እንደ አጸናባቸውና እንደ አሠራቸው በሰሙ ጊዜ።

ቀንዓ ቅንዓተ መንፈሳዊተ በእንተ ዘኮኑ እስክንድርያ ወኢትዮጵያ አሐተ ሃይማኖተ።

እስክንድርያና ኢትዮጵያ በሃይማኖት አንድ ስለሆኑ የአሕዛብ ንጉሥ ይህን ያህል ይታበያልን ብለው በመንፈሳዊ ቅንዓት ቀኑ።

ወወረደ ብሔረ ግብፅ

ቀንተውም አልቀሩም

ዘምስለ ብዙኃ ሠራዊት።

ወአመዝበረ አህጉራተ ብዙኃተ።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሠ ተንባላት ምጽአቶ ለንጉሠ ኢትዮጵያ።

ወመልእክቶ ዘይብል ሶበ በጽሐ መጽሐፈ መልእክትየ ኀቤከ ፍትሖ ለሊቀ ጳጳሳት ወእመ አኮሰ ኢይከውን ፍቅር ማዕከሌነ ወማዕከሌከ።

ወፈትሖ ለሊቀ ጳጳሳት።

ምታ ነጋሪት ክተት ሠራዊት ብለው ግብፅ ዘመቱ።

ወርደውም ብዙ አገር አጠፉ ማርከውም ወሰዱ።

ያም የአሕዛብ ንጉሥ የዓፄ ሠይፈ አርዓድን መምጣት በሰማ ጊዜ።

ይህ ደብዳቤ እንደደረሰህ ሊቀ ጳጳሳቱን ፍታ። ባትፈታቸው ግን በእኛና በአንተ መካከል ፍቅር አይገኝም የሚል ጽፈው የላኩት ደብዳቤ በደረሰው ጊዜ።

ደብዳቤውን አይቶ ሊቀ ጳጳሳቱን ከእሥራታቸው ፈታቸው።

ወአክበሮ ክብረ ዓቢየ።

ወፈነወ ሎቱኒ አምኃ ብዙኃ ወርቀ ወብሩረ።

ወንጉሠ ኢትዮጵያ ሰይፈ አርዓድ ፈነወ ለሊቀ ጳጳሳት ብዙኃ ወርቀ ከመ ያንብሮ ዘምስለ ወርቅ አምኃሁ ለእግዚእነ ወከመ ይኩኖ ለበረከት።

ወእምዝ ገብአ ብሔሮ በሰላም

በታላቅ ክብር አክብሮ አኖራቸው።

ይህን ከሠራ በኋላ ለሳቸውም እጅ መንሻ ብዙ ወርቅ ብዙ ብር ላከላቸው።

የኢትዮጵያ ንጉሥ ዓፄ ሰይፈ አርዓድም ለበረከት ይሆናቸው ዘንድ የጌታችን እጅ መንሻ ከሆነው ወርቅ ጋር እንዲያስቀምጡት ለሊቀ ጳጳሳቱ ብዙ ወርቅ ሰደዱላቸው።

ዓፄ ሰይፈ አርዓድም ሊቀ ጳጳሳቱን ከእሥራት አስፈትተው ከአስማሙ በኋላ ወደ ሀገራቸው በሰላም ተመለሱ።

ወአስተራትዓ ሃይማኖተ።

የተዋሕዶ ሃይማኖት በበለጠ እንዲስፋፋ አደረጉ።

ወአቀመ ተዝካረ በዓላ ለእግዝእትነ ማርያም ።

የእመቤታችን ድንግል ማርያምን በዓል በየወሩ እንዲከበር አደረጉ።

ወአጽሐፈ መጽሐፈ ድርሳናቲሃ ወተአምራቲሃ ወአሠርገዎን በወርቅ ወበብሩር።

ተአምሯን ድርሳኗን በወርቅ በብር በልዩ ልዩ ቀለም አስጊጠው አጻፉ።

ወሥዕለ ዚአሃኒ ያሥዕል በወርቅ ወበዕንቊ።

የእመቤታችንን ሥዕልም በወርቅ በዕንቊ ያሥሉ ነበር። ከዚህም ለማስረሻ ያህል በወርቅ ቀለም ያጻፉት ተአምረ ማርያም በወርቅ ቀለም ያሣሏት የእመቤታችን ሥዕል ብዙ ገቢረ ተአምራት የምታደርግ በደብረ ከርቤ ትገኛለች።

ተመልሰውም በነገሡ በሃያ ስምንት ዓመት ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ ።

ከሳቸውም በኋላ ልጃቸው ውድም አስፈሬ ዐሥር ዓመት ነገሡ።

ምዕራፍ ፪

ከዚህ በኋላ ዓለም ከተፈጠረ በስድስት ሺህ ስምንት መቶ ስድሳ ስድስት ዓመት።

ጌታ በተወለደ በሺህ ሦስት መቶ ስድሳ ስድስት ዓመት።

በሺህ ስድሳ ስድስት ዓመተ ለማዕታት ዳግማዊ ዳዊት ነገሡ።

ወሞተ በሺወሺ ዓመተ መንግሥቱ።

ወእምድኅሬሁ ነግሠ ውድም አስፈሬ ወልዱ ፲ ዓመተ።

ምዕራፍ ፪

ወእምዝ በሺ፪ወሺ፪፪ወ፮ ዓመት እምፍጥረተ ዓለም።

በ፲፪ወ፫፪ ሺወ፮ እምዓመተ ልደቱ ለመድኃኒነ

በ፲፪ ሺወ፮ እምዓመተ ለማዕታት ንጹሐን ነግሠ ዳግማዊ ዳዊት።

ንጉሥ ከዓፄ ዳዊት ዘንድ መልእክት ላኩ።

እንዲህ ብለው።

የክርስቶስን ሃይማኖት ለማጥፋት የአሕዛብ ነገሥታት

ክቡር ምስጉን የሚሆን ስሙንም እንዳንጠራ።

ክቡር ለሚሆን ለመስቀሉም እንዳንሰግድ ወደ እኛ ሃይማኖት ግቡ ብለው ተነሥተውብናልና።

መጥተህ ከአሕዛቡ ንጉሥና በሥራ ተባባሪዎቹ ከሆኑት ከመካንንቱ ታድነን ዘንድ እንለምንሃለን ብለው ላኩበት።

እንዚ ይብሉ።

እስመ ተንሥኡ ላዕሌነ መካንንተ ተንባላት ከመ ያጽርእዋ ለሃይማኖተ ክርስቶስ።

ወከመ ኢንጸውዕ ስሞ ክቡረ።

ወከመ ኢንሰግድ ለመስቀል ክቡር።

ንስዕለከ ከመ ትትራድአነ ወታድኅነነ እምንጉሥ ተንባላት ወእም መካንንቲሁ።

በዘመነ መንግሥታቸውም የጌታችን መስቀል ወደሀገራችን ወደ ኢትዮጵያ መጣ።

የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ወደ ኢትዮጵያ የመጣበትም ምክንያትም ይህ ነው።

ዓፄ ሰይፈ አርዓድ ከሞቱ በኋላ የምስሩ ንጉሥ ሞታቸውን በሰማ ጊዜ።

እሱ ከሞተማ ብሎ አባ ሚካኤልን ዳግመኛ አሠራቸው።

በዚህን ጊዜ የሮም፣ የቍስጥንጥንያ፣ የሶርያ፣ የአርመን፣ የግብፅ ክርስቲያኖች በአንድ ሆነው ከኢትዮጵያው

ወለመዋዕሊሁ መጽአ መስቀለ ክርስቶስ ውስተ ሀገረ ኢትዮጵያ።

ወምክንያተ ምጽአቱስ ለመስቀለ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ውስተ ሀገረ ኢትዮጵያ።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሥ ምስር ከመ ሞተ ሰይፈ አርዓድ አቡሁ ለዳግማዊ ዳዊት።

አሠሮ ዳግመ ለሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤል።

ወለአኩ ሰብአ ሮም ወቍስጥንጥንያ ወሶርያ ወአርመን ወግብፅ ኀበ ንጉሥ ኢትዮጵያ ዳግማዊ ዳዊት።

መጀመሪያ ከአባታቸው ከዓፄ ሰይፈ አርዓድ ጋር ሁለተኛ በክርስቲያን ላይ ከፍቅር በቀር ጸብ ላያነሣ ተማምለው የነበረውን መሐላ በማፍረሱ።

ከሳቸውም ጋር ግብፅ የወረደው የሠራዊታቸው ብዛት ዐሥር እልፍ ፈረሰኛ ዐሥር እልፍ ባለበቅሎ ዐሥር እልፍ ባለግመል ሆኑ።

ከሀገረ መንግሥታቸው ተነሥተው ካርቱም ሲደርሱ፣

ግዮን የሚባለውን የዓባይን ውሀ መልሰው ወደ ካርቱም በረሐ ሰደዱት።

ወበእንተ ዘጎደገ ኪዳነ ዘተካየደ ምስለ አቡሁ ሰይፈ አርዓድ።

ወኮኑ ሠራዊቱ እለ ወረዱ ምስሌሁ ብሔረ ግብፅ ፲፼ አፍራሰ ወ፲፼ አብቅልተ ወ፲፼ አግማለ።

ወሶበ በጽሑ ኀበ ካርቱም።

ወጠነ ከመ ይሚጦ ለፈለገ ዓባይ ከመ ይክልኦሙ ማየ ፈለገ ዓባይ ዘይሰመይ ግዮን ለሰብአ ግብፅ።

የእግዚአብሔር ወዳጅ የሆኑ ዓፄ ዳዊትም ይህን በሰሙ ጊዜ።

የአሕዛብ ንጉሥ በእኔ ዘመን ይህን ያህል ይታበያልን ብለው ፈጽመው አዘኑ።

ከዚህ በኋላ መንፈሳዊ ቅንዓት አድሮባቸው።

"እኔ ከአባቴ ብበልጥ እንጂ አንሳለሁን" ብለው ከምስሩ ንጉሥ ጋር ለመዋጋት ግብፅ ሊዘምቱ ተነሡ።

የእስክንድርያውን ሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤልን ስለአሠራቸው።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሠ ኢትዮጵያ መፍቀሬ እግዚአብሔር ዳግማዊ ዳዊት።

ተከዘ ወኀዘነ ብዙኃ።

ወቀንዓ ቀንዓተ መንፈሳዊተ።

ወተንሥአ ይሑር ብሔረ ግብፅ ከመ ይጽብየ ለንጉሠ ምስር ወለመኪንንቲሁ።

ወበእንተ ዘአሠሮ ለሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ አባ ሚካኤል።

እስመ አልቦሙ ማይ ወኢክረምት ዘእንበለ ፈለገ ኢትዮጵያ ዘውእቱ ዓባይ።

ወሶበ ሰምዑ ንጉሠ ምስር አህመድ ወልደ መርዋን እልጋዲን ወመኳንንቲሁ ተንባላት።

አእመሩ ከመ ዝንቱ ኵሉ ዘከነ በእንተ ሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤል።

ደንገጸ ወፈትሖ እመ - ዋቅሕቲሁ።

ወአክበሮ ክብረ ዓቢየ።

ወከማሁ ለኵሎሙ ሕዝበ ክርስቲያን።

የግብፅ ሰዎች ዓባይ ከተባለው ከኢትዮጵያ ወንዝ በቀር ወሀ የላቸውምና።

የምስሩ ንጉሥ የመርዋን እልጋዲን ልጅ አህመድ እና መኳንንቱም ይህን በሰሙ ጊዜ።

ይህ የሆነው ሊቀ ጳጳሳቱን አባ ሚካኤልን በማሠራቸው እንደሆነ ዐወቁ ተረዱት።

ደንግጦም አባ ሚካኤልን ከእሥራታቸው ፈታቸው ።

ፍጹም ክብር አከበራቸው።

ከሞት የተረፉትን ምእመናንም ከግዞት ነፃ አወጣቸው።

ወእምዝ ሰአሉ ንጉሠ ምስር ለዝንቱ አብ ክቡር አባ ሚካኤል።

ዓፄ ጻዊት የፈጸሙትን የቀራጥነት ሥራ ከሰማ በኋላ የምስሩ ንጉሥ ሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤልን ይለመናቸው ጀመር።

ወለኵሎሙ ሕዝበ ክርስቲያን ዘኢየሩሳሌም ወሶርያ ወአርማንያ ወሮም ወቍስጥንጥንያ።

በኢየሩሳሌም፣ በሶርያ በአርማንያ፣ በሮም በቍስጥንጥንያ፣ ያሉ ምእመናንንም ይለምን ጀመር።

ከመ ይፈንው መልእክተ ኀበ ንጉሠ ኢትዮጵያ መፍቀሬ እግዚአብሔር ጻግማዊ ጻዊት።

የእግዚአብሔር ወዳጅ ወደሚሆኑ ወደ ዓፄ ጻዊት ዘንድ ላኩልኝ ለምኑልኝ ብሎ መልእክት ይልኩ ዘንድ።

ወከመ ይሰአልዎ ይትመየጥ ብሔሮ በሰላም።

በፍቅር በሰላም ሆኖ ወደ ሀገሩ ይመለስ ዘንድ ለምኑልኝ ብሎ ይለምኗቸው ጀመር።

ወመሐለ ሎሙኒ ከመ ኢይሥዓር ሃይማኖቶሙ ወከመ ኢይወልጥ ሥርዓታቲሆሙ። ወከመ ኢያንስእ ጸብዓ ላዕሊሆሙ ጻግመ።

ወሰሚያሙ እሙንቱ ተፈሥሑ ወሰብሕዎ። ለእግዚአብሔር በእንተ ዘአድኀኖሙ እምኵነኔ ተንባላት።

ወለአኩ ወፈነውዎ ለዝንቱ አብ ክቡር አባ ሚካኤል ምስለ ብዙኃን መኪንንተ ግብፅ ወምስሌሆሙ ፲ወ፪ቱ ጺናረ ወርቅ አምኃሁ ለንጉሠ ኢትዮጵያ።

እኔም ሃይማኖታችሁን ለውጡ የፈጣሪአችሁን ስም አትጥሩ ሕጋችሁን ሥርዓታችሁን ለውጡ ብየ አልጣላችሁም። ጻግመኛም ከፍቅር በቀር ጸብ ክርክር አላነሣም ብሎ በሃይማኖቱ ማለላቸው።

እነዚህም ምእመናኑ ይህን መሐላ በሰሙ ጊዜ በዓፄ ጻዊት አድሮ ከአሕዛብ አገዛዝ ነፃ ስለአወጣቸው እግዚአብሔርን ፈጽመው አመሰገኑት።

ምእመናኑም መክረው ደብዳቤ ጽፈው ሊቀ ጳጳሳቱን አባ ሚካኤልን መኪንንቱም ዐሥራ ሁለት እልፍ ወቄት ወርቅ እጅ መንሻ አስይዘው ወደ ዓፄ ጻዊት ላኩ።

ምስለ መጽሐፈ መልእክት ዘይብል እግዚአብሔር ይባርክ ላዕሌከ ወላዕሰ መኪንንቲከ ወላዕሰ ሠራዊትከ ወመሳፍንቲከ እስመ ናሁ አድኃነነ እግዚአብሔር እማዕሠረ መዋቅሕት ወእምኵነኔ ተንባላት በእንቲአከ።

ወይእዜኒ ተመየጥ ኀበ ብሔርከ በጻሀና ወበሰላም።

ወእግዚአብሔር ይዕሚከ በመንግሥተ ሰማያት ህየንተ ዘፃመውከ በእንቲአነ።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሠ ኢትዮጵያ ጻግማዊ ጻዊት

እግዚአብሔር በአንተ አድሮ ከአሕዛብ አገዛዝና ከግዞት ነፃ አውጥቶናልና እግዚአብሔርመንግሥትህን ያስፋ፣ ሠራዊትህን ያብዛ መኪንንትህንና መሳፍንትህን ይጠብቅ የሚል የምርቃን ደብዳቤ ጭምር ላኩ።

አሁንም ወደ ሀገርህ በፍቅር በደስታ ተመለስ።

ለእኛ ብለህ ስለ ደከምከውም ድካም ሁሉ ዋጋህን እግዚአብሔር በመንግሥተ ሰማያት ዕጽፍ ድርብ አድርጉ ይክፈልህ

ዓፄ ጻዊትም ሊቀ ጳጳሳቱ አባ ሚካኤል

ውእቱኒ ሰብሑ ለእግዚአብሔር በእንተ ዘአድኃኖሙ ለክርስቲያን እምኵነኔ ተንባላት በእንቲአሁ።

ዓፄ ዳዊትም ይህን አይተው እግዚአብሔር በእሳቸው አድሮ ወዳጆቹ ምእመናንን ከአሕዛብ አገዛዝ ነፃ ስለአወጣቸው ፈጣሪያቸው አመሰገኑ።

ወለአከ ኀበ ንጉሠ ምስር ወመኳንንተ ተንባላት።

ከዚህ በኋላ ዓፄ ዳዊት ወደ ምስሩ ንጉሥና ወደ መኳንንቶቹ መልስ ጻፉ።

እንዘ ይብል።

እንዲህ ብለው።

ሠናየ ገበርክሙ በእንተ ዘገበርክሙ ዕርቀ ምስለ ክርስቲያን አኃዊክሙ።

በተፈጥሮ ወንድሞቻችሁ ከሚሆኑ ከክርስቲያን ጋር መታረቃችሁ በጐ አደረጋችሁ።

ወእምይእዜሰ አጽንዑ መሐላክሙ። ወኢታንሥኡ ጸብዓ ምስለ ክርስቲያን።

ከእንግዲህም በኋላ ዕርቃችሁን አጽኑ፣ መሐላችሁን አታፍርሱ ሃይማኖታችሁን ለውጡ እያላችሁ ጸብ አታንሡ።

ምጽአቶ ለሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤል።

ከእሥራታቸው ተፈትተው ወደሳቸው እንደመጡ በሰሙ ጊዜ።

ወረደ ምስለ ንዳጣን ሠራዊቱ እስከ ምድረ እስዋን።

ምርጥ የሆኑ ጥቂት የጦር አበጋዞቻቸውን ይዘው እስዋን ድረስ ወረዱ።

ዘውእቱ ወሰን ማዕከለ ኢትዮጵያ ወግብፅ።

ይኸ እስዋን የተባለው የኢትዮጵያና የግብፅ ወሰን ድካ የነበረው ነው።

ወተራከበ በህየ ምስለ ሊቀ ጳጳሳት ወምስለ መኳንንተ ግብፅ።

ከዚህም ቦታ ሲደርሱ ሰኔ ፲ ቀን ከሊቀ ጳጳሳቱ እና ከመኳንንቱ ጋር ተገናኙ።

ወወሀብም መጽሐፈ መልእክቶሙ ለእሉ ዘተናገርነ ቀዳሚ።

አስቀድመን የተናገርናቸው ምእመናን የጻፉላቸውን ደብዳቤ ሰጧቸው።

ወአቅረቡ ሎቱ አምኃ ፲ወ፪ቱ ዲናረ ወርቅ።

ያመጡትን ዐሥራ ሁለት አልፍ ወቂት ወርቅ እጅ መንሻ አቀረቡላቸው።

አላ ለአከ ጎበ ኵሎሙ ክርስቲያን ዘኢየሩሳሌም ወሮም ወሶርያ ወአርማንያ።

እንዘ ይብል።

አንሰ ኢይትዌከፍ አምኃክሙ ወርቀ ውብሩረ።

አላ መጺጥየ ፈኖኩ ለክሙ።

እስመ ኢያድኃነነ እግዚአብሔር በወርቅ ውብሩር አላ አድኃነነ በደመ መስቀሉ።

ወእንሰ እፈቅድ ከመ ትፈጽሙ ፈቃደ ልብየ

ኢየሩሳሌም፣ ሮም ሶርያና አርማንያ ወደ አሉ ክርስቲያኖች ሁሉ ላኩ እንጂ።

እንዲህ ብለው።

እኔ የላካችሁትን እጅ መንሻ ወርቅና ብር አልቀበልም።

መልሼ ሰድጀላችሁአለሁ እንጅ።

እግዚአብሔር በመስቀል ተሰቅሎ በከበረ ደሙ ፈሳሽነት አዳነን እንጂ በወርቅበብር አላዳነንምና።

እኔ ግን በልቤ ያሰብኩትን ሐሳብ ትፈጽሙልኝ ዘንድ ነው እንጂ።

ወእመሰ ኢገበርክሙ ዘንተ እም አማሰንኩ ሀገረክሙ ወብሔረክሙ።

ወ እ ም ጸ ና ዕ ኩ ለተቃትሉትክሙ።

ወእምዝ ሰአልም ከመ ይሚጥ ሎሙ ፈለገ ዓባይ ከመ ይስተዩ ሱብአ ግብፅ እምኔሁ።

ውእቱኒ አበየ ተመጥወ አምኃ ፲ወ፪፻ ዲናረ ወርቅ።

እንዘ ይብል ወርቅሰ ውብሩር ኢይበቁዕ ለመድኃኒተ ሥጋ ወነፍስ።

ከመንደሞቻችሁ ከክርስቲያን ጋር ባትታረቁ ናሮ ሀገራችሁን ባጠፋሁትም ነበር።

እናንተን ለማጥፋት ያለኝን ሐሳብ አልለውጥም ነበር።

ከዚህ በኋላ ሊቀ ጳጳሳቱንና መኳንንቱ የዓባይን ወሀ መልሰው እንዲሰዱላቸው ለ መ ኑ አ ቸ ው ። ።

ዓፄ ጻዊትም ውሀውን አልመልስም ይህንም እጅ መንሻ ወርቅ አልቀበልም ብለው መለሱት።

እንዲህ ብለው ወርቅና ብር የእኛን ነፍስ ለማዳን አይረባም አይጠቅምም አያድንም።

ወከመ ተሀቡኒ መስቀሎ ለክርስቶስ ዘተክዕወ ደሙ ቅዱስ ላዕሌሁ ዘሀሎ በጎበ እዴሁ ለሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ።

ወሶበ ሰምዑ መልእክቶ ለንጉሠ ኢትዮጵያ መፍቀሬ እግዚአብሔር ዳዊት ኵሎሙ ክርስቲያን

መከሩ ምክረ ዓቢየ ምስለ ሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ።

ከመ ይፈንው ሎቱ መስቀሎ ለክርስቶስ ክቡር።

እንዘ ይብሉ።

ይደልዎ ከመ ንፈኑ ሎቱ እስመ ውእቱ ኢኃሠሠ

በከበረ ደሙ ፈሳሽነት የከበረየጌታችን የክርስቶስ መስቀል በእስክንድርያው ሊቀ ጳጳሳት እጅ ያለውን ትሰጡኝ ዘንድ ነው እንጂ።

እነሱም እግዚአብሔርን የሚወድ የኢትዮጵያ ንጉሥ የዓፄ ዳዊትን መልእክት በሰሙ ጊዜ።

ከእስክንድርያ ሊቀ ጳጳሳት ጋር ታላቅ ምክርን መከሩ።

ክቡር የሚሆን የጌታችን የክርስቶስን መስቀል ይሰዱላቸው ዘንድ መከሩ።

እንዲህ ብለው።

መንፈሳዊ ንጉሥ እንደ መሆኑ መጠን ወርቅ

ወርቀ ወብሩረ።

አላ ቀንዓ ቅንዓተ መንፈሳዊተ ለሀገረ መንግሥቱ ኢትዮጵያ።

በዘይድኅኑ ሰብአ ኢትዮጵያ በዝንቱ መስቀል ክቡር ዘእግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ አም - አባር ወእምኃጢአ ዝናም ወእምኵሉ ደዌ ወመቅሠፍት ሕማም ወመንሱት።

ወነጉሠ ምስርሰ አህመድ ወመኪንንተ ተንባላት ተሐውኩ ብዙኃ በምክንያተ ዝንቱ።

ወመፍቀሬ እግዚአብሔር ዳዊት ለአከ ኀቤሆሙ።

ብር አይሻምና ልንሰድለት ይገባዋል ብለው መከሩ።

እሱም መንፈሳዊ ቅንዓቱ የሀገሩ የኢትዮጵያ ሕዝብ ስለሚድኑበት እንጂ።

የኢትዮጵያ ሰዎች በዚሁ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ከረኃብ ከድርቅ ከዝናብ እጦት ከመዓት ልዩ ልዩ ከሆነ ከፍጹም ጥፋት ይድኑበት ዘንድ ነውና ይገባዋል አሉ።

በዚህ ምክንያት የአሕዛቡ ንጉሥ አህመድንና መኪንንቱ ፈጽመው ታወኩ።

ዓፄ ዳዊት ግን ወደ እነሱ መልእክት ላኩባቸው።

እንዘ ይብል።

አንሰ ኢይመይጥ ማየ ዓባይ ፈለግ ዘብሔርየ አላ አኃድጋ ለሀገርክሙ ትትመዝበር በኃጢአ ማይ

ወሰሚያሙ እሙንቱ ቃሉ መክሩ ምክረ ሠናየ በዘመክሩ ክርስቲያን

ወእምዝ ኀቢሮሙ ፈነው ሎቱ ክርስቲያን ወተንባላት መስቀሉ ለክርስቶስ።

ወሥዕላተ እግዝእትነ ማርያም ሰብዑ ዘሠዓሎን ሉቃስ ወንጌላዊ።

እንዲህ ብለው።

መስቀሉን ካልሰጣችሁኝ ሀገራችሁ በድርቅ ፈጽማ ትጥፋ እንጂ የሀገሬን ወሀ አልመልስም ብለው ላኩ።

እነሱም ዓፄ ዳዊት የላኩትን ቁርጥ ሐሳብ ሰምተው ምእመናኑ እንደ መከሩት ይውሰድ ብለው በጐ ምክርን መክሩ።

ከዚህ በኋላ አሕዛብም ክርስቲያኖቹም አንድ ሆነው ተስማምተው ከነሱ ዘንድ የነበረው የጌታችንን መስቀል ሰደዱላቸው።

መስቀሉን ብቻ ሳይሆን ሉቃስ የሣላቸውን ሰባቱን የእመቤታችንን ሥዕሎች።

ወሥዕለ ኵርዓተ ርእሱ ለእግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘሠዓሎ ዮሐንስ ወንጌላዊ።

ዮሐንስ ወንጌላዊ የሣለውን የጌታችንን የኵርዓተ ርእሱን ሥዕል።

ህየንተ ዘሜጠ ሎሙ ፲ወ፪፱ ዲናረ ወርቅ ዘአምጽኡ ሎቱ።

እጅ መንሻ ብለው የላኩለትን ዐሥራ ሁለት ወቄት ወርቅ መልሶ ስለሰደደላቸው።

ወወሀብ*እሉንተንዋያተ ክቡራት አባ ሚካኤል ሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ ወመኳንንተ ግብፅ።

እነሱም ሊቀ ጳጳሳቱ አባ ሚካኤልና መኳንንቱ ሆነው ይህን መስቀሉንና ሥዕላቱን እጅ መንሻ አድርገው ሰጧቸው።

ውእቱኒ መፍቀሬ እግዚአብሔር ዳግማዊ ዳዊት ተንሥአ በክብር ዓቢይ ወሰገደ ለመስቀለ እግዚእነ ወለሥዕላተ እግዝእትነ ወለኵርዓተ ርእስ።

እግዚአብሔርን የሚወዱ ዳግማዊ ዓፄ ዳዊትም በፍጹም ደስታና ክብር ተነሥተው ለጌታችን መስቀል፣ ለእመቤታችንና ኵርዓተ ርእሱ ሥዕሎች ሰገዱላቸው።

ወእምዝ ተመጠዎሙ በእዴሁ እምድኅረ ፈጸመ አምኖቶሙ።።

እጅ ነሥተው ካበቁ በኋላ በእጃቸው ተቀበሏቸው

ዝንቱ ኩሉ ኮነ አመ ፲ ለመስከረም።።

ይህ ሁሉ ተፈጽሞ የተቀበሉበት መስከረም ፲ ቀን ነው።።

ወኮነ ብርሃን በኢትዮጵያ ወበኩሉ አድያሚሃ

መስቀሉን በተቀበሉበት ጊዜ በኢትዮጵያና በአውራጃዎችዋ ሁሉ ብርሃን ሆነ።።

ወተፈሥሑ ዓቢየ ፍሥሐ ሕዝብ ወአሕዛብ ዕድ ወአንስት አዕሩግ ወሕፃናት።።

በዚህም ምክንያት ታላቁም ታናሹም ወንዱም ሴቱም ሕዝቡም አሕዛቡም በፍጹም ደስ ተሰኙ።።

ወገብሩ በዓለ ዓቢየ በይእቲ ዕለት አመ ፲ ለመስከረም ንጉሥ ወሠራዊቱ ወሕዝቡ።፤

መስቀሉን በተቀበሉበት መስከረም ፲ ቀን ዓፄ ዳዊት ከሠራዊቶቻቸው ጋር ፈጽመው ደስ ተሰኙ በዓሉንም አከበሩ።።

እንዘ ያሴዕሉ ቃላቲሆሙ።።

ድምፃቸውን ከፍ አድርገው አሰምተው እየጮሁ

ወይጠፍሑ በእደዊሆሙ።።

በእጃቸው እያጨበጨቡ በዕልልታ።።

ወያጽሕሱ በእገሪሆሙ።።

በእግራቸው እየረገጡ በሆታ ካህናቱ በዝማሬ መስቀል ኃይልነ መስቀል ጽንዕነ እያሉ ከፍ ባለ ደስታ በዓሉን አከበሩ።።

ወገብረ ንጉሥ ምሳሐ ዓቢየ ዘአልቦ ጉልቊ

ዓፄ ዳዊትም ከደስታቸው ብዛት የተነሣ ሥፍር ቁጥር የሌለው ግብዣ አድርገው።።

ወእስከ ይእዜ ያብዕልም ነገሥታተ ኢትዮጵያ ለዝንቱ በዓል።።

ይህንም ልማድ ምክንያት አድርገው እስከ አሁን ድረስ የኢትዮጵያ ነገሥታት በዓሉን ያከብሩታል።።

ዓዜ ዳዊትም የጌታችንን መስቀል የእመቤታችንን እና የኵርዓተ ርዕሱን ሥዕል፣ የቅዱስ ሚካኤልን ታቦት በክብር ተቀብለው በልብሰ መንግሥታቸው አጕናጽፈው አስቀመጡ።

ሕዝቡም ያከብሯቸው ዘንድ አዘዙ።

ካህናቱም በቀንና በሌሊት ይጸልዩባቸው ዘንድ።

በየጊዜው መሥዋዕት ይሠውባቸው ዕጣን ያሰርጉባቸው ዘንድ አዘዙ።

ይህን ከሠሩ በኋላ ወደ ሀገረ መንግሥታቸው ኢትዮጵያ ይመለሱ ዘንድ አሰቡ ተነሡ።

ወእምዝ ጠቢለሎ በልብሰ መንግሥቱ ለመስቀለ እግዚእነ ወለሥዕላተ እግዝእትነ ወለሥዕለ ኵርዓተ ርእስ ወለታቦተ ሚካኤል።

ወአዘዘ ይስግዱ ሎሙ።

ወይጸልዩ ጎቤሆሙ በመዓልት ወበሌሊት።

ወያዕርጉ ዕጣነ ወመሥዋዕተ ጎቤሆሙ በኵሉ ጊዜ።

ወእምዝ ፈቀደ ከመ ይትመየጥ ሀገረ መንግሥቱ ኢትዮጵያ።

በስንክሣር እንደ ተጻፈ ስሙንም የዓዜ መስቀል በዓል ብለው ሰየሙት።

ይህን የፈለጉትን መስቀሉንና ሥዕላቱን ከተቀበሉ በኋላ እንደ ጥንቱ እንዲጠቀሙበትና እንዲጠሙ ግድቡን አስነሥተው የዓባይን ወሀ በጥንተ ልማዱ ይሄድላቸው ዘንድ ለቀቁላቸው።

ወእምዝ ንደገ ሎሙ ፈለገ ዓባይ ዘውእቱ ግዮን ይሑር በቀዳሚ ሥርዓቱ ወይስተዩ ሰብአ ግብፅ እምኔሁ።

ወለመይም በዓለ ዓዜ መስቀል በከመ ተጽሕፈ በመጽሐፈ ስንክሣር። [1]

---

[1] የሥንክሳርን ዓርኬውን ተመልከት። ሐተታ ዓዜ ዳዊት ወደ ግብፅ ሲዘምቱ ከበረኃ ሲደርሱ አንድ ባሕታዊ እሱ ሰብቻው አጽፋ፣ መጽሐፉና መቋሚያው ሰብቻ ወድቀው አገኙ ይህ ምንድን ነው ብለው ቢጠይቁ እነዚህማ የሀገራችን ምእመናን ናቸው ጌታ ከተሰቀለበት ኢየሩሳሌም ሄደን እጅ እንነሣለን ከበረከተ መስቀሉ እንካፈላለን ብለው ሲሄዱ ከበረኃ ሲደርሱ በችግር በወሀ ጥም እያለቁ ከበረኃ ወድቀው ይቀራሉ ብለው ነገሯቸው። እሳቸውም ሰምተው ይህንማ የወደዱትን ሳላመጣላቸው መቸ እመለሳለሁ። ብለው በፍጹም ቆራጥነት አምጥተውልናል። ከዚያም አንሥቶ እስከ አሁን ድረስ ለሚነሡ ነገሥታት ሁሉ ኃይል ጽንዕ ሁኗቸው ኑሯልና እንዲህ አለ።

ውእቱኒ ንጉሥ ወሠራዊቱ ወሕዝቡ ገብሩ ሎቱ በዓለ ዓቢየ አመ ፲ወ፪ ለመስከረም በእንተ ዘአድኃኖሙ በከመ ተጽሕፈ በመጽሐፈ ስንክሣር።[2]

ወበዓለ መስቀልኒ አመ ፲ወ፮ ለመስከረም ገብረ በዓለ ዓቢየ ፈድፋደ እምዘገብረ ቀዳሚ እስከ ፮ ዕለት።

ይህንንም ተአምራት ስለአደረገላቸው በስንክሣር እንደተጻፈ ንጉሡ ሕዝቡ ሠራዊቱም መኳንንቱም አንድ ሆነው መስከረም ፲፪ ቀን የቅዱስ ሚካኤልን በዓሉን አከበሩ።

የመስቀሉንም በዓል ቀደም ሲል መስከረም ፲፮ ቀን እስዋን ሁነው ከአከበሩት በዓል የበለጠ አድርገው እስከ ፮ ቀን ድረስ በዝማሬ አከበሩ።

[2] ስለዚህም ነገር ሊቁ ቅዱስ ያሬድ የቅዱስ ሚካኤል ታቦት ከመስቀሉ ጋር ከዚህ ቦታ መጥቶ እንዲቀመጥ ትንቢት ተገልጸለት አስቀድሞ ገበ ደብር ቅዱስ ነሐውር ገበ ሚካኤል ሊቀ መላእክት ሀየ ንስገድ ኩልነ ገበ ቆመ እገረ እግዚእነ ብሎ ተናግሮ ነበርና ይህኑ ለመፈጸም ሲሉ አስመ ስሙ ይመርሆ ገበ ገብሩ እንዲል አባታችን አቡነ ሚካኤል በስሙ ስለ ተጠሩ በስሙ ስለከበሩ የስማቸው መታሰቢያ ይሆን ዘንድ ይህኑ ታቦት በስተምዕራብ በኩል ቤተ ክርስቲያን አሠርተው አስተምጠውታል ተአምራቱም እስከ አሁን ድረስ ሳይቋረጥ አለና እንዲህ አለ።

ወአዘዘ ከመ ይፁርዎሙ ለእሉ ንዋያት ክቡራን ጳጳሳት ወቀሳውንት።

በተነሡም ጊዜ ጳጳሳቱን ቀሳውስቱን መስቀሉንና ሥዕላቱን ተሸክመው ይነሡ ዘንድ አዘዙ ።

ወእንዘ የሐውሩ በጽሑ ኀበ ባሕር

ይህን አስይዘው ሲመጡ ከባሕር ደረሱ።

ወገብረ ሎሙ ተአምረ ቅዱስ ሚካኤል በባሕር።

ከባሕሩ ሲደርሱ ሞገድ ተነሣባቸው ቅዱስ ሚካኤል ተገልጾ ሞገዱን ጸጥ አርጉ አሻግሮአቸዋል።

ወበየብስኒ።

በጕዳናቸውም እባብና ዘንዶ የበዛበት ነበርና በተአምራት እያጠፋላቸው መጥተዋል።

እስመ ተወክፉ ታቦቶ ወነሥእም ምስለ መስቀሉ ክቡር።

በስሙ የተቀረጸውን ጽላት ክቡር ከሚሆን ከመስቀሉ ጋር ተቀብለው አስይዘው ይዘዙ ነበርና

ወእምዝ ርእየ በሕልሙ ዘይብል "ይነብር መስቀልየ በዲበ መስቀል"።

ወኮኖ ዕፁብ ዝንቱ ራዕይ።

ወሶበ በጽሐ ሀገረ ስናር ለበጺሐ ሀገረ መንግሥቱ አዕረፈ በክብር ዓቢይ መፍቀሬ እግዚአብሔር ዳግማዊ ዳዊት።

እምድኅረ ዋከየት ሀገረ ኢትዮጵያ በብርሃነ ሃይማኖቱ።

ወእምድኅረ ዓቀመ

ከዚህ በኋላ "መስቀሌ በመስቀል ላይ ይቀመጣል" የሚል ሕልምን አዩ።

መስቀሉን ይዣለሁ በመስቀል ላይ ይቀመጣል ያለኝ ራዕይ ምን ይሆን ብለው ያደንቁ ጀመር።

ወደ ሀገረ መንግሥታቸው ለመግባት ጥቂት ሲቀራቸው ስናር ሲደርሱ እግዚአብሔር የሚወዱ ዳግማዊ ዳዊት በድንገት ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ።

ኢትዮጵያ በሳቸው የሃይማኖት ብርሃን ማለት በክብረ በመስቀሉ ብርሃን ከከበረች በኋላ።

ለልጆቻቸው የመንግሥትን

ሥርዓታቸ መንግሥት ለወሉዱ አመ ፱ ለጥቅምት።

ወወረሰ መንግሥተ ሰማያት።

ወመዋዕለ መንግሥቱ ፴ ዓመት ወ፮ አውራህ ወ፱ ዕለት።

ወበመዋዕሊሁ ነበሩ አሉ ከዋክብት ብሩሃን።

ወግና ሥርዓት ጽፈው ከአዘጋጁ በኋላ መስቀሉን ተቀብለው ጥቅምት ፱ ቀን ከዚህ ዓለም በክብር አረፉ።

ለዘለዓለሙ የማታልፍ የመንግሥተ ሰማያዊት ክብርን አገኙ።

ዘመነ መንግሥታቸውም ይህን ዓለም እንደሰም አቅልጠው እንደገል ቀጥቅጠው የገዙበት ፴ ዓመትና ፮ ወር ከዘጠኝ ቀን ነው።

በዘመነ መንግሥታቸውም ይህችን ዓለም በጸሎታቸው ጠብቀው በብርሃነ ሃይማኖታቸው ከጨለማ ወደ ብርሃን አውጥተዋት የነበሩ ቅዱሳን ነበሩ።

አቡነ ፈቅጦር ጳጳስ ዘተሰምየ ካልዕ ሰላማ።

እነዚህም ሁለተኛ ሰላማ እየተባሉ ሲጠሩ የነበሩ አቡነ ፈቅጦር።

ወአቡነ ሳሙኤል ዘወገግ። ወአቡነ ሳሙኤል ዘገዳመ ዋልድባ።

የወገጉ አቡነ ሳሙኤል። የዋልድባው ገዳም አቡነ ሳሙኤል።

ወአባ ጊዮርጊስ ዘገዳመ ማኅው ወሀገረ ሸግላ

በሸግላ ምትባል አገር ውስጥ የምትኖኝ የማኅው ገዳም አባ ጊዮርጊስ ነበሩ።

ወተራከቡ እሉ በፈቃደ እግዚአብሔር ወገነዘሙ በኵበር።

እነዚህም ሁሉ በእግዚአብሔር ፈቃድ ከያሉበት ተገናኝተው ገንዘው ቀበሯቸው።

ወተቀብረ በደሴተ ዳጋ።

ዳጋ ከሚባለው ደሴት ተቀበሩ።

ወእሉሰ ንዋያት ተርፋ ውስተ ዕደ ተንባላት።

ዓፄ ዳዊት ከሞቱ በኋላ ቀደም ብለን የቆጠርናቸው

እስከ አመ ንግሠ ወልዱ ዘርዓ ያዕቆብ ርቱዓ ሃይማኖት።

መስቀሉና ሥዕላቱ። ልጃቸው ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ እስኪነግሡ ድረስ በአሕዛብ ሀገር ተቀምጠ ኖረ።

ወእምድኅረዝ ነግሡ ውሉዱ በበጊዜሁ።

ከዚህ በኋላ ልጆቻቸው በየጊዜው ነግሠዋል

ምዕራፍ ፫

ወእምዝ ንጽሕፍ ዜናሁ ለዘርዓ ያዕቆብ ንጉሥ ርቱዓ ሃይማኖት ወልዱ ለዳግማዊ ዳዊት።

ዘከመ ነግሠ ወዘከመ አምጽአ መስቀለ ክርስቶስ ክቡረ።

ወሰፍነገ፣

ወከለሜዳ፣

ወሀብለ ማዕሠረ ዕደዊሁ ወአክሊለ ሶክ

ወዘተቀሥፈ ቦቱ ውስተ ሀገረ ኢትዮጵያ።

ምዕራፍ ፫

ሃይማኖታቸው የቀና የዳግማዊ ዳዊት ልጅ ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ የሠሩትን ሥራ እንናገራለን።

እንደ ነገሡና ክቡር የሚሆን የጌታችንን መስቀልም እንዳመጡ፣

ሰፍነጉን፣

ከለሜዳውን

የግርንግሪት የታሠረበት ገመዱን። አክሊለ ሶኩን

የተገረፈበት ጅራፉን ወደ ሀገራችን ወደ ኢትዮጵያ እንዳመጡና ያመጡበትን ምክንያት እንናገራለን።

ወአንበሮ ውስተ ደብረ ነገሥት እንተ ይእቲ ደብረ ከርቤ።[3]

ደብረ ከርቤ እየተባለች በምትጠራው በደብረ ነገሥት አስገብተው እንደ አስቀመጡት እንናገራለን።

በ፷፻ወ፱፻ ፹ወ፯ ዓመት እምፍጥረተ ዓለም።

ዓለም ቡተፈጠረ በስድስት ሺህ ዘጠኝ መቶ ሃያ ሰባት ዓመት።

በ፲፻ወ፱፻ ፹ወ፯ ዓመት እምልደተ መድኃኒነ።

ጌታ በተወለደ በሺህ አራት መቶ ሃያ ሰባት ዓመት።

በ፲፻ ወ፩፻ ፹ወ፯ ዓመተ ሰማዕታት ነግሠ ዘርዓ ያዕቆብ ርቱዓ ሃይማኖት ወልደ ዳዊት ዳግማዊ።

በሺህ አንድ መቶ ሃያ ሰባት ዓመተ ሰማዕታት ሃይማኖታቸው የቀና የዳግማዊ ዳዊት ልጅ ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ ነገሡ።

[3] የዚህች ቦታ ስመ ተፋልሶ ፫ ጊዜ ነው ከዓፄ ካሌብ እስከ ዓፄ ይኩኖ አምላክ ደብረ ነጉድጓድ ከዓፄ ይኩኖ አምላክ እስከ ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ ደብረ ነገሥት ከዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመን ጀምሮ እስከ አሁን ድረስ መስቀሉ ስለተቀመጠበት ደብረ ከርቤ ተብላለች።

በነገሡ በአራተኛው ዓመት አባቶቻችን ሊቃነ ጳጳሳቱ አባ ሚካኤልና አባ ገብርኤል፣

የደብረ ምጥማቁ ኤጲስ ቆጶስ አባ ዮሐንስ ወደ ኢትዮጵያ መጡ።

ሁለቱም ሃይማኖታቸው ግብራቸው አንድ ነውና። እንደ ሐዋርያት ሥርዓት ገንዘባቸውን በአንድ አድርገው ሲኖሩ ነበር

አባ ሚካኤል በምድረ አምሐራ አባ ገብርኤል በምድረ ሸዋ ክህነት ይሰጡ ነበር።

ስመ መንግሥታቸው ቄስጠንጢኖስ የተባለ

ወእምአመ ነግሠ በሸ ዓመት መጽኡ ፪ቱ ሊቃነ ጳጳሳት አበዊነ አባ ሚካኤል ወአባ ገብርኤል ።

የደብረ ምጥማቁ ኤጲስ ቆጶስ አባ ዮሐንስ ወደ ኢትዮጵያ መጡ።

ሁለቱም ሃይማኖታቸው ግብራቸው አንድ ነውና። እንደ ሐዋርያት ሥርዓት ገንዘባቸውን በአንድ አድርገው ሲኖሩ ነበር

አባ ሚካኤል በምድረ አምሐራ አባ ገብርኤል በምድረ ሸዋ ክህነት ይሰጡ ነበር።

ስመ መንግሥታቸው ቄስጠንጢኖስ የተባለ

ወተቀብዓ ቅብዓ መንግሥት እምዘተርፈ እምይኩኖ አምላክ አበአቡሁ።

በከመ ነገሮ እግዚእነ ዘንተ ቀዳሚ ለአቡነ ተክለ ሃይማኖት።

ወተሰምየ ስመ መንግሥቱ ቄስጠንጢኖስ።[4]

በመዋዕለ ሢመቱ ለአባ ዮሐንስ ሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ።

ከቅድመ አያታቸው ከዓፄ ይኩኖ አምላክ ከተረፈው የመንግሥት ቅብዓት ተቀብተው ነገሡ።

ጌታ አስቀድሞ ትንቢቱን ለአቡነ ተክለ ሃይማኖት እንደነገራቸው።

ስመ መንግሥታቸውም ቄስጠንጢኖስ ተባለ።

የእስክንድርያው ሊቀ ጳጳሳት አባ ዮሐንስ ተሹመውበት በነበረ ዘመን ተቀብተው ነገሡ።

[4] ቄስጠንጢኖስ ኒቄስጣኒ በዘንቱ ትእምርት ትመውዕ ፀርከ የሚል ራዕይ በጸናጽፍ ሰማይ ተጽሮ አይቷል አባቶችም አንዘር መስቀል የሚል ራዕይን አይተዋልና። ቄስጠንጢኖስ ማለት ሐመልማል ትፍሥሕት ማለት ነው ሐመልማል ሰማይን ደስ ያሰኛል ጠል ሕይወት ይሰጣል አባቶችም ለነፍስ ጠል ምሕረትን የሚአሰጥ መስቀሉን አምጥተውልናልና ትፍሥሕትም አለ ቄስጠንጢኖስ መከከምያናስን ድል ነሥቶ ርም በጣ ጊዜ የርም ምእመናን የመስቀሉን የአሸሉን የጽዋውን የጽናውን ስባሪ ይዘው መስቀል መግረፌ ፀር መስቀል መዋዔ ፀር እያሉ ደስ ብሏቸው ተቀብለውታል። አባቶችም የአሸዛበን ንኑሥ ድል አድርገው መስቀሉን ይዘው በመጡ ጊዜ መላ የኢትዮጵያ ሕዝብ ደስ ብሎት መስቀል ኃይልነ መስቀል ጽንዕነ መስቀል መድኃኒተ ነፍስነ እያሉ ተቀብለውአቸዋልና።

ዘተሰምየ ቈስጠንጢኖስ ኮነ ፈድፋደ ያፈቅራ ለእግዝእትነ ማርያም ወላዲተ አምላክ ከመ አቡሁ ዳግማዊ ዳዊት።

ወአጽሐፈ ተአምራቲሃ ወመንክራቲሃ ብዙኃ እምኢየሩሳሌም ወግብፅ።

ውእቱሂ ደረሰ ድርሳናተ ዘይትበሐል እግዚአብሔር ነግሠ።

ወምዕላደ በእንተ ሃይማኖት ርትዕት።

ወበእንተ አክብሮ ሰንበታት ወበዓላት።

የእግዚአብሔር ወዳጅ የሆኑ ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብም እንደ አባታቸው ዳግማዊ ዓፄ ዳዊት እመቤታችንን እጅግ ይወዷት ነበር።

ከፍቅራቸውም ጽናት የተነሣ በኢየሩሳሌም እና በግብፅ ያደረገችውን ተአምራት አጽፈዋል።

እሳቸውም "እግዚአብሔር ነግሠ" የሚባል።

ስለ ቀናች ሃይማኖት የሚናገር ምዕላድ።

ስለ ሰንበታትና በዓላትም አክባበር ድርሳናትን ደርሰዋል።

ወለፀረ እግዝትነ ማርያም ሰደዶሙ እምሀገረ መንግሥቱ።

ወአጥፍአሙ በዘዘዚአሁ ኮነኔ።

ወእምዝ ይቤ ንጉሥነ ዘርዓ ያዕቆብ ዘተሰምየ ቈስጠንጢኖስ።

እምአመ አንገሠኒ እግዚአብሔር በ፲ወ፰ ዓመት

ወእም አመ ተወለድኩ በ፶ ዓመት።

ራዕየ ርእኩ ዘይብል "አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል"።

የእመቤታችን የድንግል ማርያምን ክብር የሚቃወሙትንም ከሀገር አስወጥተዋቸው።

ከነዚሁም በሚገባ ፍርድ የፈረዱባቸው አሉ።

ከዚህም በኋላ ስመ መንግሥታቸው ቈስጠንጢኖስ የተባለ ንጉሣችን ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ እንዲህ አሉ።

እግዚአብሔር ባነገሠኝ በ፴ሥራ አምስተኛው ዓመት።

በተወለድኩ በሃምሣ ዓመት።

‹‹መስቀሌን በመስቀል ላይ አስቀምጥ›› የሚል ራዕይ አየሁ አሉ።

ወአቤ ምንት ትእምርቱ ለዝንቱ ራዕይ እንዘ አዕርፍ ነበርኩ መጠነ ፮ ዓመት።

በከመ ርእየ ቈስጠንጢኖስ ንጉሠ ቈስጥንጥንያ ራዕየ ዘይብል ኒቈስጣጣኑ።

ወኮኖ ዕፁብ ዝንቱ ራዕይ እስከ ፈለረ ሎቱ አውስግንዮስ ሕፅወ አዘዙ።

እንዘ ይብል ዝንቱ ትእምርተ መስቀል ውእቱ

ወበዝ መስቀል ትመውዕ ፀረከ ወጸላዕተከ

እኔም ይህ ሕልም ምን ይሆን እያልሁ ሸንድ ዓመት ያህል ይህኑ ሳወጣ ሳወርድ ኖርኩ።

የቈስጥንጥንያው ንጉሥ ቈስጠንጢኖስ ኒቈስጣጣኑ የሚል በጸፍጸፍ ሰማይ ተጽፎ እንደአየ።

እሱም አውስግንዮስ የሚባል የአባቱ ጻንደረባ እስኪተፈጉምሰት ድረስ ይህ ኒቈስጣጣኑ ብሎ የታየኝ ምን ይሆን እያለ ሲያደንቅ እንደ ኖረ።

ኒቈስጣጣኑ የሚል ተጽፎ ማየትህ ይህ የመስቀል አምሳል ነው።

ይኸውም በዚህ መስቀል ጠላቶችን ድል ታደርጋለህ

ጠላትህ መከስምያናስንም ድል ትነሣዋለህ ሲልህ ነው።

እኔንም እንደእሱ አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል ብሎ አሳየኝ።

ከተማሩት ከሊቃውንቱ ከምሑራኑ አዋቂዎች ከሆኑ ከመንግሥቴ አማካሪዎች ጠይቄ እስከምረዳ ድረስ አንድ ዓመት ኖርኩ።

እነሱም ይህማ ለአባትህ እጅ መንሻ ሆኖ የመጣው የጌታችን መስቀል በመካ መዲናው ሹም እጅ አለና ያን አምጣ ሲልህ ነው ብለው ነገሩኝ።

በዚህን ጊዜ መንፈሳዊ ቀንዓትን ቀናሁ።

ወትመውዖ ለመክስምያናስ ዓላዊ።

ወከማሁ ሊተኒ አስተርአየኒ።

እስከ ተሰዕልኩ ምክንያተ ዝንቱ እምሑራነ መጻሕፍት ወሊቃውንት ወእም መማክርተ መንግሥትየ ጠበብት።

ወእሙንቱኒ ይቤሉኒ እስመ መስቀለ ክርስቶስ አምኃሁ ለአቡከ ሀሎ በዕደ መኰንን ተንባላት ዘመካ መዲና።

ወበእንተዝ ቀናዕኩ ቅንዓተ መንፈሳዊተ።

መስቀለ፣	መስቀሱን፣
ወሥዕላተ፣	ሥዕላቱን እስጥሃለሁና ከእኔ ጋር አትዋጋ አለኝ።
ወዘንተ ብሂሉ ወሀበኒ አምኃየ።	ይህን ብሉ የዕጅ መንሻዬን
መስቀለ።	መስቀሱን።
ወሰፍነገ።	ሰፍነጉን።
ወከለሜዳ።	ከለሜዳውን።
ወሥዕላተ እግዝእትነ ማርያም።	ሉቃስ የሣላቸውን የእመቤታችንን ስዕሎች።
ወሥዕለ ኵርዓተ ርእስ። ወታቦተ ሚካኤል	ዮሐንስ ወንጌላዊ የሣለውን ኵርዓተ ርእሱን ሥዕልና የሚካኤልን ታቦት ሰጠኝ።
ወይቤለኒ ጋፍሔር ሥዩመ መካ መዲና።	የመካ መዲናው ሹም ጋፍሔር እንዲህ አለኝ።

ወእስተጋብዕኩ ሠራዊትየ።	ምታ ነጋሪት ክተት ሠራዊት ብየ ሠራዊቴንም ሰበሰብኩ።
ወእምዝ ወረድኩ ምድረ አደሊዋ ከመ እግበር ጸብዓ ምስለ ጋፍሔር ሥዩመ ተንባላት ዘመካ መዲና።[5]	ከዚህም በኋላ ከመካ መዲናው የአሕዛብ ሹም ከጋፍሔር ጋር ለመዋጋት አደሊዋ ድረስ ዘመትኩ።
ወእንዘ ንጉሠ ምስር አሽሪፍ።	በዘመኑ የምስሩ ንጉሥ አሽሪፍ ሲሆን ጋፍሔር መካ መዲናን ይገዛ ያስተዳድር ነበር።
ውእቱኒ ይቤለኒ ኢትግበር ጸብዓ ምስሌየ።	እሱም ከእኔ ጋር ምን ያዋጋሃል አለኝ።
እስመ አነ እሁበከ ንዋየ አቡከ ዳዊት።	በእኔ እጅ የተያዘውንና ያለውን የአባትህን ገንዘብ።

[5] የዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ ሐተታ የሠራዊታቸው ብዛት ፊታውራሪው ሲዘራ የሄደ እንደሆነ ደጅኑ ቀረቆንጻው ሲወቃ ነበር የሚለተው።

ዘንተ አምኃከ ተወኪፈከ ሑር ብሔረከ በዳህና ወበሰላም።

ወእምዝ ተመይጥየ ተዘከርክም ለራዕይ ዘይብል አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል።[6]

ወነበርኩ ፫ ዓመተ እንዘ አዓይል ኵሉ አድባራተ ኢትዮጵያ በሐዘን ወበፈሪሃ እግዚአብሔር።

ወእብል በአይቱ አንብሮ ለዝንቱ መስቀል ክቡር።

ይህን የዕጅ መንሻ ተቀብለህ ወደ ሀገርህ በፍቅር ተመለስስ አለኝ ።

ከዚያም ከተመለስኩ በኋላ መስቀሌን በመስቀል ላይ አስቀምጥ ብሎ ያሳየኝ ሕልም ይህ ነውን ብየ አሰብኩ።

መስቀሌን በመስቀለኛ ቦታ አኑር ያለኝን ለመፈጸም መስቀለኛውን ቦታ በየት አገኘዋለሁ ብየ ፫ ዓመት የኢትዮጵያን ተራሮች ዞርኩ።

ይህን ክቡር መስቀል በየት አኖረዋለሁ እያልኩ።

[6] ይህን የዕጅ መንሻ አድርጉ የሰጠኝን መስቀሉንና ሥዕላቱን የተቀበልኩት መስከረም ሃያ አንድ ቀን ሽህ አራት መቶ ዐርባ ሦስት ዓመተ ምሕረት ነው

ውበዙኃተ አብያተ ክርስቲያን ወጣንክ ከመ እሕንጽ ወአንብሮ ለመስቀል ክቡር ውስቴቶን።

ወባሕቱ ይቤለኒ መልአክ ዘይተልወኒ ለለኵሉ መካን ኢይደሉ ዝንቱ መካን ለዝንቱ መስቀል ክቡር ከመ ይንበር ውስቴቱ።

ወእምድኅረ ፫ ዓመት በጻሕኩ ምድረ አምባሰል በብዙኅ ዓሕቅ።

ወርኢኩ ደብረ ዘአምባሳል መስቀል።

ወየድክዋ ኩለንታሃ ፫ ጊዜ በታሕቴሃ።

በየደረስኩበት ተራራ ላይ ይህን ክቡር የሆነ የጌታዬን መስቀል በውስጣቸው ለማስቀመጥ ብዙ ቤተ ክርስቲያን ማነጽ ጀመርኩ።

ነገር ግን በየሄድኩበት የሚመራኝና የሚከተለኝ መልአክ (ቅዱስ ዑራኤል) ይህ ቦታ ለዚህ ክቡር መስቀል መቀመጫ ይሆን ዘንድ አልተፈቀደም አለኝ።

ከሦስት ዓመት በኋላ አምባሰል ከሚሠኘው ቦታ ደረስኩ።

ቦታዋም በመስቀል አምሳል የተቀረፀች ተራራ ናት።

እኔም ታቹን ዙሪዋን ሦስት ጊዜ ዞርኳት።

ወረከብክዋ ከመ ትእምርተ መስቀል ይእቲ።

በትእምርተ መስቀል አምሳል ተቀርጻ በፈቃደ እግዚአብሔር ታንጻ አገኘኋት።

ወእቤ ዝንቱ መካን ዘይቤለኒ አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል።

እኔም መስቀሌን በመስቀል ላይ አስቀምጥ ያለኝ ይህ ቦታ ነውን አልኩ።

ዘንተኒ ዜነውክምሙ ለጻጻሳት እለ ሀለው ምስሌየ።

ይህንኑም አብረውኝ ላሉት ለጳጳሳቱ ለነ አባ ሚካኤል፣

ወለካህናት።

ለሊቃውንቱ ካህናት፣

ወለመኳንንት።

ለመኳንንቱ ነገርኳቸው አማከርኳቸው።

ወእሉኒ ይቤሉኒ በአማን ይደሉ ዝንቱ መካን ለዝንቱ መስቀል ክቡር። ከመ ይንብር ውሴቴቱ።

ጳጳሳቱም መኳንንቱም አይተው በእውነት ለዚህ ክቡር መስቀል መቀመጫ የተገባ ቦታ ነው አሉኝ።

ወእምዝ ስዕነ በዊኦታ ለአንቀጽ።

ከዚህም በኋላ ገደል ከመሆኑ የተነሣ ወደ አምባው ለመግባት አቃተን።

እስመ ኢኮነ ርቱዓ ፍኖተ ሙባሁ።

ብዙ የነገሥታት ሀብት ስለነበረበት ማንም ገብቶ እንዳይዘርፈው በማለት የመግቢያው በር ጭንቀኛ በመሆኑ ንጉሥ ሊገባበት በትንሽ ጊዜ አይችልምና።

ወበእንተዝ ኃደርነ ታሕቴሃ መንገለ ምሥራቅ፣

ስለዚህም ከእግረ ደብሩ በምሥራቅ በኩል ካለው ሜዳ ሠፍረን አደርን።

ወበሌሊት አስተርአየኒ መልአክ ዘይዜንወኒ።

ከዚህ በኋላ የሚመራኝና የሚከተለኝ መልአክ (ቅዱስ ዑራኤል) ሌሊት በራዕይ ተገለጸልኝ።

ወይቤለኒ።

ተገልጾም እንዲህ አለኝ።

ዛቲ ይእቲ ደብር ዓባይ ዘትሰመይ ደብረ ነጐድጓድ።

ወእምይእዜሰ ትሰመይ ደብረ ከርቤ

ወይእቲ ሀገረ መንግሥት ወክህነት።[7]

ኢየዐርግ ኀቤሃ አዕጋረ ዕቡያን።

ወአማጽያን።

ትሄይስ ወትከብር እምኵሎን አድባራት።

ቀደም ሲል ደብረ ነጐድጓድ ኀላም ደብረ ነገሥት እየተባለች የምትጠራው ታላቋ ቦታ ይህች ናት።

ከዛሬ ጀምሮ ወደፊት ግን ደብረ ከርቤ ትባላለች ።

ደብረ ነጐድጓድ የተባለችው የካህናትና የነገሥታት መኖሪያ ስለሆነች ነው።

የትዕቢተኞች የመናፍቃን እግር አይረግጣትም።

ከሀዲያን ማለት አንድነቱን ሦስትነቱን የሚክዱ ሊኖሩባት አይችሉም።

ከአድባራት ሁሉ ከፍ ያለች የከበረች ናት ።

[7] ያዕቆብና የሐንስ ክቡተ መንግሥት ክቡተ ክህነት በመወለዳቸው ደቂቀ ነጐድጓድ እየተባሉ ሊጠሩ እንደ ነበረ።

ወይእቲ ደብረ ከርቤ ደብረ መቅደሱ ለእግዚአብሔር አብ።

ወማኅደረ ለቅድስት ድንግል ማርያም።

ኢይሴለል እምኔሃ መንፈስ ቅዱስ ኵሉ ጊዜ ለሐውያታ።

ወዕርግ ህየ አንቀጸ እንተ ምሥራቂሃ

ወበህየ ትረክብ ፮ቱ አብያተ ክርስቲያን ንዑሳተ።

ይህችውም ደብረ ከርቤ ለእግዚአብሔር አብ እንደ ጽርሐ አርያም የሚሠለስባት የሚቀደስባት ቦታ ናት።

ለእመቤታችንም እመ አምላክ እየተባለች የምትመሰገንባት ቦታ ናት።

የተጸለየውን ጸሎት የተሠዋውን መሥዋዕት በነጋ በነጋ በየጊዜው ለመቀበል መንፈስ ቅዱስ ከሷ አይለይምና፤

ይህን ብሎ ከነገረኝ በኋላ በምሥራቅ በኩል ባለው በር ግባ አለኝ።

ከገባሀም በኋላ ትንንሽ ሁለት አብያተ ክርስቲያን ተሠርተው ታገኛለህ።

ኢሐቲ በስመ እግዚአብሔር አብ።

ወአሐቲ በስማ ለቅድስት ማርያም።

ወእሉሂ ዘአምጽአሙ ፈቃደ ክርስቶስ ባሕታዊ እምሀገረ ናግራን በ፭፻ወበ፲ወ፬ ዓመት በእግዚአብሔር አብ ስም የተሠራች ናት።

ከሁለቱም አንዲቱ በእግዚአብሔር አብ ስም የተሠራች ናት።

አንዲቱም በእመቤታችን ቅድስት ማርያም ስም የታነጸች ናት።

እነዚህም በሁለቱ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉት ታቦቶች በአምስት መቶ ዐሥራ አራት ዓመተ ምሕረት በዓፄ ካሌብ ዘመን ፈቃደ ክርስቶስ የሚባል ባሕታዊ ከሀገረ ናግራን ያመጣቸው ናቸው።

ወምክንያተ ምጽአቶሙስ ለታቦተ እግዚአብሔር አብ ወታቦተ ማርያም ድንግል።

የእግዚአብሔር አብና የእመቤታችን ማርያም ታቦቶችም የመጡበት ምክንያት ግን፡

እንዘ ሀሎ ፈቃደ ክርስቶስ ባሕታዊ ውስተ ሀገረ ናግራን።

ተተክለ ዓምደ ብርሃን ዓቢይ ዘሥዑል ውስቴቱ ሥዕለ እግዝእትነ ማርያም ውስተ ይእቲ ሀገር።

ወቀፀቦ እንዘ ያበርህ ከመ ፀሐይ። ወዕንዘ ያስምዕ ድምፀ ከመ ነጐድጓድ[7]

ወበዕለተ አስተርአዮ ዝንቱ ዓምደ ብርሃን አስተርአየቶ እግዝእትነ ማርያም።

ወትቤሎ።

ፈቃደ ክርስቶስ የሚባል ባሕታዊ ሀገረ ናግራን ተቀምጠ ሳለ።

ከዚህች ቦታ ላይ በመካከሉ የእመቤታችን ማርያም ሥዕል የተቀረጸበት ዓምደ ብርሃን ተተክሎ።

እንደ ፀሐይ እያበራ እንደነጐድጓድ ድምፅ እያሰማ ሲጠቅሰው በጸጋ ያይ ነበር፣ ይህችም ቦታ የቀራንዮ አምሳል እንደ መሆኗ እንደ ክረምት ነጐድጓድ ድምፅ እያሰማ ይጠቅሰው ነበር፣

የብርሃን ዓምዱ በተገለጸለት ቀን እመቤታችን ድንግል ማርያም ተገልጻ ታየችው።

እንዲህ አለችው።

ተንሥእ ወንሣእ ታቦተ እግዚአብሔር አብ ወታቦተ ዚአየ።

የእኔና የእግዚአብሔር አብን ታቦት ይዘህ ተነሥ።

ወሑር ኀበ አስተርአየከ ዓምደ ብርሃን

ተነሥተህም ይህ የብርሃን ዓምድ ተተክሎ ከጠቀስህ ቦታ ፈጥነህ ሂድ።

ወሀሎ ህየ እስከ ይክውን ፈቃዱ ለእግዚአብሔር።

የእግዚአብሔር ፈቃዱ እስኪሆን ከዚያው ተቀመጥ አለችው። የእግዚአብሔር ፈቃድ እስኪሆን አለች ታቦቶቹ በክብር የሚገለጹት በመስቀሉ ምክንያት ነውና።

እስመ ዛቲ ሀገር ዓባይ ይእቲ።

ይህችም ቦታ ከአድባራቱ ሁሉ ተለይታ የከበረች ናትና።

ወወሀበኒ ወልድየ ሶበ ሖርኩ ኢትዮጵያ ጊዜ ስደትየ ትኩነኒ ርስተ ለትውልደ ትውልድ።

በርኀም ሄሮድስ ዘመን ተሰድጄ ኢትዮጵያ በሄድኩበት ጊዜ ለልጅ ልጅ መታሰቢያ ርስት ትሁንሽ ብሎ

ወይሰባሕ ስምየ ውስቴታ እስከ ለዓለም።

ስሜም እስከ ዕለተ ምጽአት ያለማቋረጥ ሲመሰገን ይኖርባት ዘንድ ሰጥቶኛልና ሂደህ ተቀመጥ አለችው።

ወባረካ በበረከተ መንፈስ ቅዱስ።

አንድነቱ ሦስትነቱ ሲነገርባት እንዲኖር በመንፈስ ቅዱስ ባረካት አከበራት።

ወአልዓለ ክብራ እምክብረ ኩሎን አድባራት።

ስሟም ከአድባራቱ ሁሉ በላይ ሆኖ በክብር እንዲታወቅ አደረጋት።

ወእምድኅረ ዜነወቶ ዘንተ ተሠወረት እምኔሁ

ይህን ቃል ተናግራ ካስረዳቸው በኋላ ከርሱ ተሠወረችው።

ወበእንተዝ መጽአ በፈቃዱ ለካሌብ ንጉሥ እንዘ ይመርሖ መልአከ እግዚአብሔር ቅዱስ ዑራኤል።

በዚህ ምክንያት በዓሜ ካሌብ ፈቃድ የእግዚአብሔር መልአክ ቅዱስ ዑራኤል እየመራው ታቦቶቹን ይዞ መጣ።

ወምስሌሁ ፲ወ፪ መነኮሳት።

ወቦአ ኀበ ዛቲ ደብር።

ወነበረ ውስቴታ ብዙኃ መዋዕለ።

ወአዕረፈ በሰላም።

ወትረክብ አዕፅምቲሁ መትሕተ ቤተ ክርስቲያን ዘእግዚአብሔር አብ

ወበገቦ ይእቲ ቤተ ክርስቲያን ዕሉ ዓቢይ ነቅዕ።

ከሱ ጋር ዐሥራ ሁለት መነኮሳት አስከትሎ ነበር።

ከዚህች ቦታ ገባ።

እመቤታችን እንዳዘዘችው ታቦቶቹን አክበሮ ቤተ ክርስቲያን ተክሎ ብዙ ዘመን ኖረ።

ከዚህም በኋላ በክብር ከዚህ ዓለም በሞት ተለየ።

አፅሙንም ዝቅ ብለህ ከእግዚአብሔር አብ ቤተ ክርስቲያን ሥር ተቀብሮ ታገኘዋለህ።

በዚህችው ቤተ ክርስቲያን ጐን በስተምሥራቅ እ ትልቅ ምንጭ ውሀ ታገኛለህ።

ወአምጽእ መሬተ እም መቃብሪሁ ለወልደ እግዚአብሔር ወግበር ቦቱ።

ወይከውን ለከ ምድረ ሐዲስ ከመ መካነ ቤታ ለጽዮን

ወቅብሮ ለመስቀል ክቡር ላዕለ ውእቱ ነቅዕ በከመ ይደሉ ለልዕልናሁ ከመ ኢይማስን ዓለም ዘእንበለ ጊዜሁ በኅጢአተ ውሉድ ደንራውያን

ጌታ ከተሰቀለበት ከቀራንዮ ከተቀበረበት ከጐልጐታ አፈር አምጥተህ እርጭበት አፍስበት።

አብርሃ ወአጽብሃ የአክሱም ጽዮንን ቤተ መቅድስ በሚያንፁበት ጊዜ መሬቱ የላላ እና ረግረግ ስለነበረ ጌታ ከገነት አረር አምጥቶ ረጭቶላቸው ደረቅና የለሰለሰ መሬት ሆኖላቸው እንደአነፁ ለእናንተም ደረቅና የለሰለሰ መሬት ይሆንልሀል አላቸው።

መስቀሉ በአፍአ ከተቀመጠ ዘንድ በኋላ በሚነሱ ትውልድ ክፋት እና ኀጢአት ይህ ዓለም ያለጊዜው እንዳይጠፋ ለእሱ ክብር እንደሚገባ አድርገህ ነቅዑ ካለበት ቦታ ላይ ሠውረህ አስቀምጠው

ወሕንፅ ጲቤሁ ቤተ ክርስቲያን ሠናይተ በከመ አዘበረከ መንፈስ ቅዱስ

በላዩም ላይ መንፈስ ቅዱስ እደገሰፀልህ መጠን ያማረ የተወደደ አድርገህ በእግዚአብሔር አብ ስም ቤተ ክርስቲያንን ሥራ

ወዘንተ ተናጊሮ አንቅሃኒ እምንዋምየ ወተንሣእኩ ሶቤሃ በፍስሐ ዓቢይ።

ይህን ካስረዳኝ በኋላ መልአኩ ከእንቅልፌ ቀሰቀሰኝ እኔም በፍፁም ደስታ ደስ ተሰኝቼ ተነሣሁ

ወበጽባህ አረጉ እንተ ምሥራቂሃ አመ ፭ወ፩ ለመስከረም በበአለ እግዝእትነ ማርያም ምስለ መስቀሉ ክቡር በ፲፮ወ በ፱፫ ፶ወ፮ ዓመተ ሥጋዌ

እኔም በነጋ ጊዜ ክቡር የሆነ የጌታዬን መስቀል ይዤ በአንድ ሽ አራት መቶ አርባ ስድስት ዓመተ ምህረት መስከረም ፭፩ ቀን የእመቤታችን በአል በሚከበርበት ዕለት በምሥራቅ በኩል ወደተራራው ገባሁ።

ወሐወጽክዋ ኵለንታሃ ለዛቲ ደብር በትሕትና ዓቢይ

ገብቸም ፍፁም በሆነ ትህትና ቦታዋን እየተዘዋወርኩ ሁለንተናዋን አየኋት

ወረከብክዋ በከመ ዜነወኒ መልአክ

አይቸም መልአኩ እንደነገረኝ ፍፁም ትእምርተ መስቀል ሆና አገኘኋት

ወለታቦታትኒ ዘከመ አምፅያን ፈቃደ ክርስቶስ ባህታዊ ወተከሉን ውስቴታ

ታቦቶቹንም ፈቃደ ክርስቶስ የተከላቸው መሆኑን መልአኩ እንደ ነገረኝ ሆነው አገኘኋቸው

ወተፈሣሕኩ አነኒ ወኮሎሙ እለምስሌየ

ጌታዬ አንብር መስቀልየ በዲበ መስቀል ብሎ ያዘዘኝ ሦስት ዓመት ሙሉ የዞርኩበት ምኞቴ ስለተፈፀመልኝ እኔም ሆነ ከእኔ ጋራ ያሉት ፈፅሞ ደስ ተሰኘን

ወገብርን በአለ ዐቢየ በዛቲ ዕለት በእንተ ተፍጸሜተ ፍስሐየ

የጌታዬ ትእዛዘና ፈቃድ ስለተፈፀመልኝ ወንዱ በሆታ ሴቱ በዕልልታ ሆነን ታላቅ በአልን ከእመቤታችን በአል ጋራ በፍፁም ደስታ አከበርን።

መልአኩ እርጭበት ብሎ እንዳዘዘኝ ከአመጣሁት አፈር ከምንጨ ላይ ረጨሁት

አፈሩን በረጨሁበት ጊዜ ምንጩ ደርቆ ደረቅ መሬት ሆነ

ከዚሁ ነቅዑ ከነበረበት ቦታ ላይም በሰው ክንድ ቁመቱም ወርዱም ልክ በልክ አርባ በአርባ የሆነ ጉድጓድ አስቆፈርኩ

ከአመጣሁት አፈርም ከውስጡ አስገብቸ አስደለደልኩ

የጉድጓዱን ውስጥም ዙሪያውን ጽኑዕ በሆነና በአማረ ግንብ አስገነባሁ

በአባቴ ዳግማዊ ዳዊት ፍፁም ትጋት እና ቆራጥነት የተገኘ የጌታዬን የወልደ እግዚአብሔር መስቀልንም በእግዚአብሔር አብ ስም በተሠራው ቤተ ክርስቲያን ውስጥ አስቀመጥን።

ከዚህ በኋላ መልአኩ እንዳዘዘኝ ከቀራንዮና ከጎልጎታ፣ በኪደተ እግሩ ካከበራቸው ቅዱሳት መካናት በሰማኒያ ስምንት ግመሎችና በመቶ አጋሰስ አፈሩን አስመጣሁ

አባቴ አፄ ዳዊት ከቅዱሳት መካናት በአንድ ሺ ስምንት መቶ ግመሎች አፈሩን አስመጥተው እንደነበር እሳቸውም የመልአኩን ትእዛዘና ቃል ለመፈፀምና የጌታቸውም በረከት እንዳ ይቀርብኝ ሲሉ እንዳመጡ።

በአንበርን ውስተ ይእቲ ቤተ ክርስቲያን መስቀሉ ለወልደ እግዚአብሔር ዘተረክበ በትጋሁ ወበ ጥብአቱ ለአቡየ ዳግማዊ ዳዊት

ወእምድኅረዝ አምጻእኩ መሬተ እም መቃብሪሁ ለወልደ እግዚአብሔር ወእምኩሉን መካናት ቅድሳት በጽወኗ አግማል ወበፀ በቅላት

በከመ አምጽአ አቡየ ዳግማዊ ዳዊት ቀዳሚ መሬተ እምኩሉን መካናት ቅዱሳት በ፲፪ወበኗፀ አግማል

ወአግበርኩ ውስቴቱ ለነቅዕ እምዝንቱ መሬት በከመ አዘዘኒ መልአክ

ወነጽፈ ውእቱ ነቅዕ ወኮነ ምድረ ይቡስ

ወእምዝ አክረይኩ ግበ ላዕለ ውእቱ ምድር ፵ በእመተ ብእሲ ኑኖ ወግድሞ

ወወደየኩ መሬተ ዘአምጻእኩ ውስቴቱ

ወሐነጽክም ለግብ ኑኖ ወግድሞ በሠናይ ሕንፃ

መስቀሉንም ከነሣጥኑ በሁለተኛ የወርቅ ሣጥን ውስጥ አስቀመጥኩ

ስለክብራቸው እያንዳንዳቸውን በወርቅ ሙዳይ አድርገው ልክውልን ነበርና ከለሚዳውን ሰፍነጉን አክሊለ ሶኩን የተገረፈበት ጅራፉን የግርግሪት የታሰረበት ገመዱንም ከነሙዳየ በዚሁ ሣጥን ውስጥ አስቀመጥኩ

ለበረከት ይሁናችሁ ብለው ለጌታችን እጅ መንሻ ከቀረበው ትንሽ ወርቅ ልክውልን ነበርና ከዚሁ ጋር አስቀመጥኩ

ይህን የወርቅ ሣጥን ደግሞ በሦስተኛው በብር ሣጥን ውስጥ

ወለዝንቱ ሣፁን በሣፁን ዘወርቅ

ለሠፍነግሂ ወለከለሜዳ ወለሀብል ዘተቀሰፈ ቦቱ ወለአክሊለ ሶክሂ ውስተ ዝ ሣፁን

ምስለ ወርቅ አምጎሁ ለእግዚእነ እስመ ፈነው ለነ ከመ ይኵነነ ለበረከት

ወለዝንቱ ካዕበ በሣፁን ዘብሩር

በጉድጓዱ ውስጥ ለክቡር መስቀሉ፣ ከለሜዳው እና ለአጽመ ቅዱሳን ማረፊያ መቀመጫ ትሆን ዘንድ በአማረ በተወደደ በወርቅ በዕንቍ አስጊጨ ትንሽ ቤተ ክርስቲያን አሠራሁ

በመስቀሉ መጠን አሠራሩ ድንቅ የሆነ ሣጥን በዕንቍ አሠርቸ መስቀሉን ሲልኩልኝ በአራት ማዕዘን የሚያዝበት አራት ሰንሠለት የያዘው ሙዳይ ነበርና መስቀሉን ከነሙዳዩ ከዚሁ ሣጥን ውስጥ አስቀመጥኩ

አቀማመጡንም በወርቅ ሰንሠለት በታች በላይ በቀኝ በግራ እንደከሣማ አስይዥ ረቦ እንዲኖር አደረገኩ

ወሐነፅኩ ቤተ ክርስቲያን ንዕስተ ማዕከለ ውእቱ ግብ በዘይሴኒ ግብር በወርቅ ወበዕንቍ

ወአግበርኩ ሣፁነ ዘመንክር ግብርቱ ዘዕንቍ ወወደይናሁ ለመስቀል ክቡር ዘምስለ ሙዳዩ ዘቦቱ ፬ቱሰ ናሥል።

ወበእሉ ስናሥል ረሰይኖ ለመስቀል ውስተ ውእቱ ሣፁን ርቡብ

ወለዝ ካዕበ በሣፁን ዘብርት ወለዝ ካዕበ በሣፁን ዘዓረር

ወለዝ ካዕበ በሣፁን ዘዕፅ ዘሥርግው በወርቅ

ለአዕፅምተ ሐዋርያት ወስማዕት ወኵሎሙ ቅዱሳንን አንበርኖሙ ውስተ ዝንቱ ሣፁን ዘዕፅ ዘቅፉል በወርቅ።

ወይጸውሮሙ ለኵሎሙ።

ወለእሉኒ ኵሎሙ በሣፁን ዘሐዲን።

ይህንንምም የብሩን ሣጥን ደግሞ በናስ ሣጥን የናሱን ሣጥን በእርሳስ ሣጥን

የርሳሱን ሣጥን በወርቅ ባጌጠ በእንጨት ሣጥን

ዓጽመ ሐዋርያትን ዓፅመ ስማዕታትን ዓፅመ ቅዱሳን ዓፅመ ቅዱሳት አንስትን ሁሉ በወርቅ ከተለበጠው ከዕንጨቱ ሣጥን ውስጥ አስቀመጥናቸው።

አሁን የቈጠርናቸውን ሁሉ ሰብስቦ አንድ አድርጉ የሚይዛቸው እሱ ነውና።

እኒህን ሁሉ ከዕንጨቱ ሣጥን ጋር በብረት ሣጥን አድርገን ለመስቀሉ

መቀመጫ ብየ ባሳነጽኪት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ አስቀመጥኩ።

የሣጥኖቹን አሠራር ግን ወደፊት እንናገረዋለን።

ከዚህ በኋላ የብረት መረባርብ አሠርቼ በኖራ እያስለበጥኩ በብረት እየአስጠረኩ ምድር ቤትና ፎቅ እንዲሆን በግንቡ ላይ አሸጋግሬ አስቀመጥኩ።

ከቅዱሳት መካናት የአስመጣሁትን አፈር በዚያ ላይ አስደለደልኩ።

ፈጽማ ደስ የምታሰኝ ፅድልት ብርህት የሆነች ቦታ ሆነች።

ከዚህ በኋላ ዓፅመ ቅዱሳንን መሠረት አድርጌ የእግዚአብሔር አብን

ወለግብራቲሆሙኒ ድኅረ ንትናገሮ በጥሜር ደኃራይ።

ወእምድኅረዝ አግበርኩ አዕማደ ዘሐዲን ከመ ይኩኑ ርቡባነ ማዕከለ ቤተ ክርስቲያን ዘታሕቱ ወላዕሉ።

ወበላዕሌሆን አግበርኩ መሬተ እንዘ አምጻእኩ እም መካናት ቅዱሳት።

ወኮነት ምድረ ሠናይተ።

ወሐነፅክዋ ለቤተ እግዚአብሔር አብ በሠናይ ሕንፃ በወርቅ

ወበዕንቁ ወበመረግድ ወበባሕርይ በከመ አገበረኒ መንፈስ ቅዱስ።	ቤተ ክርስቲያን መንፈስ ቅዱስ እንዳነሳሣኝ በወርቅ በዕንቁ አስጊጬ የአማረች የተወደደች አድርጌ ሠራሁ።
ወአሜሃ በኃይለ መስቀሉ ለክርስቶስ ዋከየት ኵላ ሀገረ ኢትዮጵያ።[8]	ያን ጊዜም ክቡር በሆነ በክርስቶስ መስቀል ኃይል መላዋ ኢትዮጵያ በብርሃነ አጌጠች።
ዕውራን ርእዩ።	ዓይነ ሥጋቸው በጨለማ ዓይነ ሕሊናቸው በድንቁርና ተሸፍኖ የነበሩ ዕውቀት ብርሃን ገንዘብ አደረጉ።
ጽሙማን ስምዑ።	ጽሙማነ ሥጋ በተአምራት ጽሙማነ ነፍስ በትምህርት ዕውቀትን ገንዘብ አደረጉ።
ሐንካሳን ሖሩ።	ሐንካሳነ ሥጋ በተአምራት ሐንካሳነ ነፍስ በትምህርት ድኅነትን ጐዳና አደረጉ።

[8] ሊቁ ቅዳሴ ያፈድ አስቀድሞ ትንቢት ተገልጾለት መስቀሉ እንደ ሚተመጥባትና ሲናገር እንተ ተሐንፀት በስሙ ወተቀደሰት በደሙ ወተዓተበት በዕፀ መስቀሉ ጊሥ ጊዜሃ አስመ ኃይለ እግዚአብሔር ላዕሌሃ ብሎ ነበርና

ወበሐማን ተናገሩ።	መናገር የማይችሉ በመስቀሉ ተአምራት ደነው ሕይወትን ገንዘብ አደረጉ።
አጋንንት ወጽኡ።	አጋንንት በመስቀሉ ተአምራት ከሕሙማን ተለዩ ሸሹ።
ወሙታን ተንሥኡ።	ሙታንም ተነሡ ።
ወብዙኀ ተአምር ወመንክር ተገብረ ቦቱ።	በዚህ በመስቀሉ የተፈጸመው ድንቅ ሥራ ብዙ ነው ለምእመናኑ ማስረጃ ያህል ይህን ጻፍንላችሁ እንጅ።
እስመ ላዕሌሁ ተሰቅለ ወልደ እግዚአብሔር ወከዓወ ደሞ ክቡረ።	ሰማዩን ምድሩን ባሕሩን የብሱን የፈጠረ አምላክ ተሰቅሎ የከበረ ደሙን አፍስሶበታልና።
ወእንበርኩ ሠላሰ አዕባነ ዘትእምርተ መስቀል በቅድመ ምሥዋዕ ከመ	በውስጥ ለሚገኘው መስቀሉ ላለበት ቤተ ክርስቲያን በር ምልክት እንዲሆኑ መስቀል

ይኩና ትእምርተ ለአንቀጸ ቤተ ክርስቲያን ዘታሕቱ።

ወእምዝ አዘዝኩ ከመ ኢይትቀበር ሰብእ እም ላዕለ እሱ አዕባን ዘእንበለ በአፍዓ።

ወካዕበ አዘዝኩ ከመ ይንጽፉ ክርቤ ወምስከ በእንተ ዘሰመያ መልአክ ደብረ ክርቤ።

ወይእቲ ደብርነ አርዓያ መስቀል ይእቲ።

ወአዘዝኩ ከመ ይንበሩ ዲቤሃ እምአበዊነ እስራኤል እለ ተሐርዩ ለመንግሥት።

ቅርፅ የተቀረፀ ሦስት ድንጋዮች በዋናው በር ፊት ለፊት አስቀመጥኩ።

እኒህን ድንጋዮች ከተከልኩ በኋላ ከነሱ በውጭ እንጅ ከነሱ በውስጥ ሰው እንዳይቀበር ጽኑ ትእዛዝ አዘዝኩ አዋጅ አደረኩ።

ዳግመኛም መልአኩ ቅዱስ ዑራኤል ደብረ ክርቤ ትባል ብሎ እንደ ነገረኝ ሽቱ ያረፈረፉባት ሽቱ ያነጽፉባት ዘንድ አዘዝኩ።

ይህችው ደብራችን ክቡር የሆነ ጌታችን ለተሰቀለበት መስቀል አምሳል ናት።

ቀደም ብሎ የነገሥታቱ ልጆች መቀመጫ በመሆኗ ደብረ ነገሥት ስትባል እንደ

ነበረ አሁንም በዚሁ መሠረት ከአባቶች ከነገሥታቱ ልጆች ለመንግሥት የተመረጡት ሁሉ ከዚህች ቦታ ውስጥ ይቀመጡ ዘንድ አዘዝኩ።

ወበእንተዝ በጸጋ እግዚአብሔር ሰመይናሃ ደብረ ነገሥት

የነገሥታቱ ልጆች በውስጧ ተቀምጠው እንዲማሩባት ስለአዘዝኩ በጸጋ እግዚአብሔር እንደ ቀድሞው ደብረ ነገሥት ብለን ሰየምናት ጠራናት።

በእንተ ዘይትመሐፀኑ ባቲ ነገሥታተ ኢትዮጵያ መሳፍንት ወመኳንንት።

በመንግሥታቸው ያሉ ነገሥታቱና መሳፍንቱ በየዓመቱ እየመጡ እጅ ስለሚነሱባትና በረከት ስለሚአገኙባት።

ወካዕበ ካህናትኒ ሰመይዋ ደብረ ክርቤ።

ሁለተኛም እኛ ደብረ ነገሥት ብለን ሰይመናት ክቡርና ጸጸሳቱ ካህናቱ ሽቱ ስለተረበረበባት ደብረ ክርቤ ብለው ሰየሟት።

ይህን ሥርዓት ከልጅ ልጅ እንዲተላለፍ ብለን አዘናል ጽፈናል ሠርተናል።

ለዝ ነገር ሠራዕኖ ለትውልደ ትውልድ።

ቀደም ብሎ ፈቃደ ክርስቶስ ተአምራት እያደረገችለት እየተማፀነባት የአመጣትን የእመቤታችንን ታቦት ዓፄ ይኩኖ አምላክ ለነገሥታቱ ሴቶች ልጆች መማፀኛ ሲሉ ሰይተው ቤተ ክርስቲያኗን አሠርተው ቦታይቷን ደብረ ነገሥት ብለው ሰይመው ስትኖር በጊዜ ብዛት የተነሣ ቤተ ክርስቲያኑ አርጅቶ ነበርና የዳግማዊ ዳዊት ልጅ እጎቴ ንግሥት ዕሌኒን መንፈሳዊ ቅንዓት አትቀኝምን እኔ ምን ስሠራ ታያለሽ አንችስ በእመቤታችን ስም የታነጸችውን ቤተ ክርስቲያን አታሳድሽምን ብየ አዘዝኳት።

ወካዕበ አዘዝክዋ ለእጎትየ ዕሌኒ ንግሥት ወለተ ዳግማዊ ዳዊት ከመ ተሐድስ ሕንፃሃ ለቤተ ክርስቲያን ዘእግዚእትነ ማርያም ውስተ ይእቲ ደብር።

እንተ ርኅቅት መጠነ ሙጋረ ዕብን።

የቦታውም ርቀት እኔ ከሠራሁበት ቦታ አንሥቶ ጐልማሳ ድንጋይ ወርውሮ እንደሚያደርስበት ነው።

መካነ መስቀል ብሂል በከመ ይቤ ሰሎሞን በመኃልይሁ ንዑ ንሑር ውስተ ደብረ ከርቤ።

ደብረ ከርቤም ማለት መካነ መስቀል ማለት ነው። ሰሎሞን ቀደም ብሎ ምእመናን ወደዚህ መጥተው እጅ መንሳት እንዲገባቸው ሰማጠየቅ "ኑ ወደ ደብረ ከርቤ እንሂድ" ብሎ በመኃልዩ ተናግሯልና ደብረ ከርቤ አለ። [9]

በከመ ሰመያ መልእክ ቀዳሚ።

መልእክኩ አስቀድሞ "ደብረ ከርቤ" ትባል ብሎ እንደተናገረ ደብረ ከርቤ ብለው ሰየሚት።

ቅድመሰ ይብልዋ ደብረ ነጐድጓድ።

ቀድሞ ግን ደብረ ነጐድጓድ ትባል ነበር።

[9] ከርቤ የተሰበረውን ይጠግናል የተለያየውን አንድ ያደርጋል ይህችም ቦታ ከጌታ በተሰጣት ቃል ኪዳን መሠረት በኃጢአታቸው ከእግዚአብሔር አንድነት የተለዩት በዚህ ቦታ መጥተው ንሥሐ ገብተው ሥጋውን ደመሙን ተቀብለው የሚማፀኑ ኃጢአታቸውን አስተስርያ ከእግዚአብሔር ጋር አስታርቃ አንድነትን አሰጥታ ገነት መንግሥተ ሰማያት ታገባቸዋለችና ስለዚህ ደብረ ከርቤ አለ።

ወአስተርአየነ ለአባ ሚካኤል ወለ አባ ገብርኤል ዘእስክንድርያ	ከእስክንድርያ ለመጡት ለጳጳሳቱ ለአባ ሚካኤልና ለአባ ገብርኤል
ወለአባ ዮሐንስ ኤጲስ ቆጶስ ዘደብረ ምጥማቅ	ለኤጲስ ቆጶስ ለአባ ዮሐንስ ዘደብረ ምጥማቅ
ወሊተኒ	ለእኔም
ወነገረነ እንዘ ይብል	እንዲህ ብሎ ነገረን
ጊዜ ስቅለትየ በቀራንዮ ሀገር ቀደሐ ደመ እምገበየ ዑራኤል መልአክ	አይሁድ ቀራንዮ በሚባል ሀገር በሰቀሉኝ ጊዜ ዑራኤል መልአክ ከጎኔ የፈሰሰውን ደሜን በብርሃን ፅዋ ተቀብሎ
ወቀደሰ ኵለንታሃ ለዛቲ ደብር።	ይህችን ደብር ሁለመናዋን ቀድሷታል።
ወአነሂ ባረክዋ።	እኔም አክብሬያታሁ።

ወይእቲኒ ሐደሰት ወሐነጸት አሠርጊዋ በወርቅ ወበዕንቊ ወበብሩር።	እሷም ለበጉ ነገር በጣም ቀናተኛ ነበረችና ይህችኑ ቤተ ክርስቲያን በወርቅ በዕንቊ በብር አስጊጻ አድሳ አሠራች።
ወአመ ቅዳሴ ቤቱ ለእግዚአብሔር አብ ፲፪ ወ፬፪ ፵ወ፱ ዓመት እምልደተ መድኃኒነ አመ ፵ ወ፩ ለመስከረም።	የእግዚአብሔር አብ ቤተ ክርስቲያንም ታቦቱ በሚገባበት መስከረም ሃያ አንድ ቀን ሺህ አራት መቶ ዐርባ ዘጠኝ ዓመተ ምሕረት
መጽአ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዘ ሀሎ በሥላሴሁ ጸበ ዘባነ ኪሩቤል።	ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በአንድነት በሦስትነት በዘባነ ኪሩቤል እንዳለ ሁኖ መጣ።
ወምስለ እመ ቅድስት ድንግል ማርያም	ንዕድ ክብርት ከምትሆን ከእናቱ ከእመቤታችን ቅድስት ማርያም ጋራ
ወአእላፍ መላእክት ይቀውሙ ዐውደ	አእላፋት መላእክት ዙሪያውን ሁነው እያመሰገኑ መጡ

ወይእዜኒ ዳግመ ረሰይክዋ ትኩን ቅድስተ መካነ ከመ ደብረ ታቦር መካነ ምሥጢርየ።	አሁንም ዛሬም ምሥጢረ መንግሥቴን የገለጽኩብትን ደብረ ታቦርን ትሁን ብየ።
ወቀራንዮ መካነ ስቅለትየ።	የተሰቀልኩብትን ቀራንዮን ትሁን ብየ።
ወጎልጎታ መቃብርየ።	የተቀበርኩባት ጎልጎታን ትሁን ብየ።
ወከመ ኢየሩሳሌም ሀገረ እምየ ዘነሣእኩ እምሥጋዚአሃ ንጹሕ።	ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሷ ነፍስ ነሳቼ ሰው የሆንኩባት በድንጋሌ ሥጋ በድንጋሌ ነፍስ የጸናች ክብርት የምትሆን እናቴ ተወልዳ የአደገችበትን ኢየሩሳሌምን ትሁን ብየ አከብራታለሁ።
ወለእመ ነገደ ጎቤሃ ይኩን ከመ ዘነገደ ጎበ መቃብርየ ኢየሩሳሌም።	ከዚህችም ቦታ መጥቶ የሳመ ሰው ኢየሩሳሌም ሂዶ እንደ ሳመ እቈጥርለታለሁ።

ወለእመ ተመጠወ ሥጋየ ወደምየ ውስተ እሉ አብያተ ክርስቲያን።	እዚህም መጥቶ ስሞ ከእነዚህ ቤተ ክርስቲያኖች ገብቶ ሥጋዬን ደሜን የተቀበለውን።
አነ አድኅኖ እሞተ ኃጢአት ዘውስተ ደይን	ኃጢያቱን ፍቁ በኃጢአቱ ከሚፈረድበት ፍዳና መከራ ከገሃነመ እሳት አድነዋለሁ።
ወይክውን ከመ ሕፃን እንተ ባቲ ተወልደ	አዲስ እንደተወለደ ሕፃን አደርገዋለሁ ዕለቱን የተወለደ ሕፃን ምንም ርስሐተ ኃጢአት እንደሌለበት እሱንም ጽሩይ አድርጌ መንግሥተ ሰማያት አገባዋለሁ ሲል
ወለእመ ነበረ ውስቴታ።	ርስቱን ጉልቱን ትቶ መንኖ መጥቶ ከዚህ የተቀመጠውን።
ወተቀብረሂ በጊዜ ሞቱ።	በሞተም ጊዜ አምኖ ከዚህ መጥቶ የተቀበረውን።

አነ እጸውሮ ዲበ እንግዳየ ወአዓድም ባሕረ እሳት ዘሲያል

እኔ በረድኤት አቅፌ የሲያል ባሕረ እሳትን አሻግረዋለሁ

ወአኮበሮ ውስተ ገነተ ትፍሥሕት ዘጽድቅ ወዘሕይወት።

በዚህ ጊዜ ታልፋለች የማትባል የሕይወት የጽድቅ መገኛ በምትሆን ገነት መንግሥተ ሰማያት አገባዋለሁ።

ወለዛቲ መካን ምዕራፈ ታቦት ረሰይክዋ ትኩን ከመ ጽርሐ ጽዮን ዘአግሃድኩ ባቲ ርእስየ ለአርዳእየ ንጹሐን እምድኅረ ትንሣኤየ እሙታን

ይህችንም የምሕረት አደባባይ ከሙታን ተለይቼ ከተነሣሁ በኋላ ንጹሐን ክቡራን ለሚሆኑ ደቀ መዝሙሮቼ እኔ መሆኔን የገለጽኩባትን ጽርሐ ጽዮንን ትሁን ብየ አክብሬአታለሁ።

እስመ ባቲ አግሃድኩ ርእስየ ለክሙ ከመ ፍጹመ ይኩን ፍሥሐክሙ።

ፈጽሞ ደስ ይላችሁ ዘንድ ራሴን በቸርነት ለእናንተ ገልጬባታለሁና።

ወዓዲ ለዛቲ መካን ዘሀለውት ማዕከለ አቢሕርት ረሰይክዋ

ዳግመኛም ሁለቱን ባሕሮች እንደ መከዳ ግራና ቀኝ

ትኩን ከመ ደብረ ዘይት።

አርጋ አጊጣ የምትታየውን ኮረብታ እንደ ደብረ ዘይት ትሁን ብየ አክብሬታለሁ።

ወአንትሙሂ ግብሩ ጸሎተክሙ ዲቤሃ በጊዜ ምሕላሕሙ።

እናንተም በንጽሐ ልብና በፍቅር በአንድነት ሁናችሁ ምሕላ በምትይዙበት ጊዜ ጸሎታችሁን በዚህችው ቦታ ላይ አድርጉ።

ወአነሂ እፈጽም ለክሙ ስእለተክሙ ኩሎ ጊዜ እስከ ሕልቀተ ዓለም።

እኔም እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁል ጊዜ በፍቅር በአንድነት ሁናችሁ በዚህች ቦታ ላይ የምታቀርቡትን ልመናችሁን እሰማለሁ ምኞታችሁንም ሁሉ እፈጽምላችኋለሁ።

እምድኅረ ኀዳጥ መዋዕል በቆለት ዲቤሃ አሐቲ ዕፀ ዘይት።

ከጥቂት ቀን በኋላ ከዚህችው ቦታ ላይ አንዲት የወይራ ተክል ዛፍ በቅላ ተገኘች።

ከዚህ በኋላ በክብር በሥልጣን እንደመጣ በክብር በሥልጣን ወደሰማይ ዓረገ።

ወእምድኅረዝ ዓርገ ውስተ ሰማያት በዓቢይ ስብሐት።

ከዚህ በኋላ ቃል ኪዳን በሰጠን በአራተኛው ወር ጥር ሃያ አንድ ቀን

ወእምዝ በራብዕ ወርኀ እም አመ ኮነዝ አመ ፳ወ፩ ለጥር ኮነ ቅዳሴሃ ለቤተ

አኀቴ ንግሥት ዕሌኒ በእመቤታችን ስም አድሳ የአሠራቻት ቤተ ክርስቲያን ቅዳሴ ቤቷ ሆነ።

ክርስቲያን ዘእግዝእትነ ማርያም ዘሐነፃታ እሌኒ ንግሥት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በባህርየ ክብሩ እንዳለ ሁኖ ንዕድ ክብርት ከምትሆን ከእናቱ ጋር።

ወመጽአ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ በደመና ሰማይ ምስለ እሙ ቅድስት ድንግል፡

አእላፍ መላእክት ዙሪያውን ሁነው እያመሰገኑት መጣ

ወአዕላፍ መላእክት ይቀውሙ ዓውደ።

ይህችም ወይራ እስከ አሁን ድረስ ጌታችን ለሰጠን ቃል ኪዳን መታሰቢያ እንድትሆን በሰው ቁመት ልክ አለች።

ወለዘሀለወት እስከ ይእዜ ለተገቢረ ኪዳኑ ለአምላክነ በመጠነ ቆመ ብዕሲ

ከሁሉቱም ባሕሮች በምዕራብ በኩል ያለችውን ባሕር እንደተጠመኩበት እንደ ዮርዳኖስ ትሁን ብየ አከብራአታለሁ።

ወለዘሀለወት ባሕር እንተ ምዕራብ ረዕይክዋ ትኩን ከመ ዮርዳኖስ ዘቦቱ ተጠመቁ።

በዚህችም የተጠመቀ ለደዌ ሥጋው ጤና ለደዌ ነፍሱ ሥርየተ ኃጢአት ያገኛል ብየ እነግራቸውኃለሁ።

ወዘሂ ተጠምቀ ባቲ ይረክብ ጥዒና ወይትፈወስ እምደዌ ነፍሱ ወሥጋሁ።

ይህን ቃል ኪዳን ከሰጠን በኋላ እኛንም በዓሉን ለማክበር የመጡትን ሕዝቦች ባረከን ቡታይቱንም ባረካት አከበራት።

ወዘንተ ኪዳነ እምድኅረ ወሀበነ ባረከነ ወባረካ ለዛቲ መካን።[10]

[10] ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ ከዮርዳኖስ ወሀ በአራት ግመል አስጭነው አምጥተው ተላትለውበታልና ሕመማን እስከ አሁን ድረስ ከደዌ ሠንሰለት ይፈቱበታል

ወለዛቲ ቤተ ክርስቲያን ረሰይክዋ ትኩን ከመ ጌቴሴማን መቃብረ እምየ።

ይህችንም ቤተ ክርስቲያን እንደ እናቴ መቃብር እንደ ጌቴሴማኒ ትሁን ብየ አክብራአታለሁ።

ከመ ትኩንክሙ ሐመረ በዕለተ ምንዳቤክሙ

በችግራችሁ ጊዜ ወደ መንግሥተ ሰማያት መሸጋገሪያ መርከብ እንድትሆናችሁ።

ወዘተማሕፀነ ኀቤሃ ኢይትኃፈር ለዓለም።

ከዚህች ቤተ ክርስቲያን ሄዶ ገብቶ የተማፀነም ለዘለዓለም አያፍርም ዋጋውን አያጣም።

ወለኵሉ ዘመጽአ ኀቤሃ በዕለተ በዓለ ዕረፍታ ወዕርገታ ለእምየ ተዘኪሮ ኪዳነ ዘወሀብክዋ።

ለእናቴ የሰጠኋትን ይህን ቃል ኪዳን እስቦ አምኖ እናቴ ባረፈችበት ጥር ሃያ አንድ ቀን ባረገችበት ነሐሴ ዐሥራ ስድስት ቀን ከዚህች ቤተ ክርስቲያን መጥቶ ዕጅ የነሣውን በዓሏን ያከበረውን።

ወእስተርአየነ ከመ ቀዳሚ።

መስከረም ሃያ አንድ ቀን የእግዚአብሔር አብን ቤተ ክርስቲያን ቅዳሴ ቤቱን ባከበርንበት ቀን እንደ ተገለጸልን ሁኖ ታየን።

ወይቤለነ ዛቲ መካነ ምዕራፍየ ይእቲ እስከ ለዓለም።

ይህች ቦታ እስከ ዕለተ ምጽአት ድረስ የስሜ መመስገኛ በረድኤት መገለጫየ ናት አለን።

ወእለሂ ይነብሩ ውስቴታ እንዘ ይሰፈው ዐሥራተ እምየ ይከውኑ ከመ መላእክተ እግዚአብሔር።

የእናቴን አማላጅነቷን አምነው ከዚህች ቦታ ውስጥ የሚኖሩትም እንደ መላእክት አደርጋቸዋለሁ።

ወእለሂ ተመጠው ሥጋየ ወደምየ ውስተ ዛቲ ቤተ ክርስቲያን

በዚህችም ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሥጋዬን ደሜን የተቀበሉትን

ይከውኑ ከመ ሕፃናት ዘቤተልሔም ዘተቀትሉ በእንተ ስምየ።

በእኔ ስም ደማቸውን እንደ አፈሰሱ የቤተልሔም ሕፃናት ይሆናሉ።

ለቅድስት እናቴ ክብር ስል የሰጠኋችሁን ይህን ቃል ኪዳን የሚጠራጠር ቢኖር፡

በከበረ ደሜ ፈሳሽነት ላከበርኩት ቅዱስ መስቀል ክብር ስል የሰጠሁትን ቃል ኪዳን ያቃለለ ቢኖር፡

ከእኔ አንድነት የለውም

በእናቴ ድንግል ማርያም አማላጅነት ከሚገኘው ክብር ልዩ ነው

ይህን ቃል ኪዳን ሰጥቶን በክብር በሥልጣን ወደ ሰማይ ዓረገ።

ከዚህ በኋላ በዚሁ ዓመት ነሐሴ ፴ሥራ ሦስት ቀን እግዚአብሔር ለአባ ሚካኤልና ለአባ ገብርኤል

ወዘኒ ይናፍቅ ዘንተ ኪዳነ ዘወሀብኩክሙ በእንተ ክብራ ለቅድስት እምየ።

ወበእንተ ቅዱስ መስቀል ዘቀደስክም በክዕወተ ደምየ።

አልቦቱ ከፍል ምስሌየ።

ወምስለ ማርያም እምየ።

ወዘንተ ተናጊሮ ዓርገ ውስተ ሰማያት።

ወእምዝ አመ ፲ወ፫ ለነሐሴ አስተርአየሙ እግዚአብሔር ለአባ ሚካኤል ወለአባ

ለእናቴ ወገን ቤተሰብ አደርገዋለሁ።

በእናቴ ስም ለታነጸችው ለዚህች ቤተ ክርስቲያን ኖራ በመለወስ ዕንጨት በመጥረብ ድንጋይ በማቅረብ ለደከማችሁ ለእናንተም።

ፃሕሉን ጽዋውን ንዋየ ቅድሳቱን መስቀሉን በመሥራት በማሠራት ለደከማችሁ ለእናንተ።

በሰው አእምሮ ሊታሰብ የማይቻል ዓይን አይቶ ጆሮ ሰምቶ ሊመረምረው የማይቻለውን ዋጋችሁን እሰጣችኋለሁ።

ስማችሁን በሕይወት መጽሐፍ እጽፍላችኋለሁ። አለ እገልጸዋለሁ ሲል።

እሬስዮ ዐሥራተ ምሕረት ለእምየ ማርያም።

ወለክሙኒ እለ ፃመውክሙ በአስተሐምሞ ሕንፃ ቤተ እምየ።

ወበእስተንትኖ ንዋየ ቅዳሴሃ።

እሁበክሙ ዓሰበክሙ ዘዓይን ኢርእየ ወዕዝን ኢሰምዓ ወውስተ ልበ ሰብእ ዘኢተሐለየ።

ወእጽሕፍ ስመክሙ ውስተ መጽሐፈ ሕይወት።

ገብርኤል።

ወይቤሎሙ።

አነ ሐረይክዋ ቀዳሚ ለዛቲ መካን እምኵሉን አድባራት።

ወረሰይክዋ ማኅደረ ስምየ እስከ ለዓለም።

ወበከመ ከሠትኩ በዛቲ ዕለት ምሥጢረ ስብሐተ ወልድየ ላዕለ ደብረ ታቦር።

ከሠትኩ ለክሙ ምሥጢረ ሂሩትየ ላዕለ ዛቲ መካን በዛቲ ዕለት።

እንዘ እብል።

ተገልጸ ተነጋገራቸው።

እንዲህ ብሎ

አስቀድሜ ከአድባራቱ ሁሉ ይህችን ቦታ መርጫ።

እስከ ዕለተ ምጽአት ድረስ የስሜ መመስገኛ የጌትነቴ መገለጫ አደረኳት።

በዛሬው ቀን የምወደው ልጄ ይህ ነው እርሱን ስሙት ብየ የልጄን የባሕርይ ልጅነቱን በደብረ ታቦር እንደ መሰከርኩለት።

ዛሬም በዚህች ቦታ የቸርነቴንና የርኅራሄዬን ምሥጢር ገለጽኩላችሁ።

እንዲህ ብየ።

በዛሬው ቀን በየዓመቱ ከዚህ ቦታ መጥቶ ዕጅ የሚነሣ ሁሉ።

አይለይም ለዘለዓለም አይጠፋም።

እኔም ይህችን ቦታ በዛሬው ቀን እንደ ዛሬው በየወሩ በየዓመቱ ይህ ዓለም እስከሚያልፍ ድረስ በረድኤት አልለያትም።

ይህን ቃል ኪዳን ከሰጣቸው በኋላ ተሠወራቸው።

ይህም ቃል ኪዳን እውነት እንጂ ሐሰት አለመሆኑን ጽኑዕ በሆነ መሐላ ነገሩን።

ይህን ቃል ኪዳን ከገታችን

ሠርዕዋ ለዛቲ ሥርዓት አባ ሚካኤል ወአባ ገብርኤል ወአባ ዮሐንስ ኤጲስ ቆጶስ ብሂሎሙ ትኩን ቀራንዮሃ።

ወጎልጎታሃ።

ወታቦርሃ።

እስመ ኢረክበነ ካልዓ ዘይትማሰላ ዘእንበሌሆን እምእድባራት።

ለዛቲ መጽሐፈ ሥርዓት ዘአስተቃለላ ወናፈቃ

ይኩን ክፍሉ ከመ አርዮስ

ከኢየሱስ ክርስቶስ ስለሰሙና ስለአገኙ አባ ሚካኤል አባ ገብርኤል ኤጲስ ቆጶሱ አባ ዮሐንስ ቀራንዮን ትሁን ብለው።

ጉልጎታን ትሁን ብለው።

ደብረ ታቦርን ትሁን ብለው ይህን ሥርዓት ሠሩ።

ይህችን ቦታ የሚመስላት በክብር የሚተካከላት ያለንዚህ በቀር ሌላ ቦታ አላገኘንምና።

ይህችን የሥርዓት እና የቃል ኪዳን መጽሐፍ የተጠራጠረ የናቀ ሰው።

ዕድል ፈንታው ጽዋ

ዘይቤ ወልድ ፍጡር።

ወለንሂ በዘኢኮነ ነገር እመ ወደስናሃ ወአዕበይናሃ በዘኢይደልዋ ውዳሴ ወዕበይ ወክበር።

ይኖልቊነ እግዚአብሔር ምስለ ይሁዳ ሠያጤ እግዚኡ።

ወይኩን ክፍልነ ምስለ አይሁድ ዘሰቀልዎ

ተርታው ወልድን ፍጡር ብሎ ከዶ በቮደፓጅ ሊቃውንት እንደተለየው እንደ አርዮስ ይሁን።

እኛም ጌታ ቀራንዮ ያላላትን ቀራንዮ ናት፣ ጉልጎታ ያላላትን ጉልጎታ ናት፣ ደብረ ታቦር ያላላትን ደብረ ታቦር ናት፣ ኢየሩሳሌም ያላላትን ኢየሩሳሌም ናት ብለን በማናቸውም ሁሉ ጌታ ያልሰጣትን ክብርና ስም እኛ ሰጥተን፣ የክብር ክብር የሌላትን እንዳላት አድርገን በማይገባት ክብር አክብረናት እንደሆነ።

ዕድል ፈንታችን ጸዋዕ ተርታችን ጌታውን ሸጠ ከማኅበረ ሐዋርያት እንደ ይሁዳ ተለየው ይሁን።

ዕድል ፈንታችን ጽዋ ተርታችን ጌታቸውን

ለእግዚእነ

ጸልተው ተመቅኘተው እንደ ሰቀሱት እንደ አይሁድ ይሁን።

ወለዝ ነገር ዘያስተቃልሉ አውገዝነ ወአሠርነ በቃልነ ዘኢይትፈታሕ።[11]

ይህን ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ ቃል አግኝተን የተናገርነውን ቃል ኪዳንና የሠራነውን ሥርዓት የናቀ፣ የተለየ ይሁን ብለን አውግዘን ለይተነዋል።

በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለእግዚእነ ኢየሱስ

ሥጋውን ደሙን ስለተቀበልን የክርስቶስ

[11] ስለዚህ ከዚህ ቦታ መጥቶ ኃጢአት አይሠረይም ማለት ከላይ የተነገረው ቃል መርገም ይፈጸምብኝ ማለት ነው እንዲህ ስላልን ግን እንዲህ ያለች ቦታ ካለች ኃጢአት እየሠራን በየዓመቱ እየሄድን እናስተሰርያለን ብሎ ማሰብ የእሪያ ሕጽበት ማለት ነው። እሪያ ቁርበቱ ስስ ሥጋው ትኩስ ነው ዋዕየ ፀሐይ ሲተኩሰው ከጭቃ ይለውሃል ከጭቃ ወጥቶ ከባሕር ከባሕር ወጥቶ ከፀሐይ ሲል ፈርሶ በስብሶ ይቀራል። እንደዚህም ሁሉ ከዚህ ተመልሶ እያወቁ ከኃጢአት መጨመር በፍዳ ላይ ፍዳ የሚያመጣ እንጅ ሥርየተ ኃጢአት ስለማያስገኝ መጠንቀቅ ይገባል። ነገር ግን ሰው ሆኖ ከኃጢአት የሚለይ ስለማይገኝ በስሕተት ስለሚሠራው ኃጢአት በየዓመቱ መጥቶ ንሥሐ ገብቶ ዕጅ መንሣቱ ጠቃሚ ነው ቀደም ብሎ ግን አውቆ በድፍረት ሳያውቅ በስሕተት ስለሠራው ኃጢአት መጀመሪያ ከዚህ ቦታ መጥቶ ንስሃ ገብቶ በመሳለሙ ስለተሠረየለት ለእግዚአብሔር አብ ክብር ምስጋና ይድረሰው።

ክርስቶስ አሜን።

አካል ማኅበር ቤተሰብ ስለተባልን ለዘለዓለሙ ይሁን አሜን።

ወበእንተዝ ይደልዎሙ ለምእመናን

ለሕዝበ ክርስቲያን ነን ለሚሉ ለምእመናን ሁሉ

ለጳጳሳት።

ለጳጳሳቱ፣

ወለካህናት።

ለካህናቱ፣

ለነገሥት ወለመኳንንት።

ለነገሥታቱ ለመኳንንቱ።

ለዕድ ወለአንስት ከመ ይምጽኡ በበዓመት ኀበ ዝንቱ መካን ቅዱስ።

ለወንዶቹ ለሴቶቹም ሁሉ በየዓመቱ ከዚህች ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀሉ ባርኮ በደሙ ቀድሶ ካከበራት ቦታ መጥተው።

ወከመ የአምኅሶሰመስቀለ እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘተሰቅለ ቦቱ ለአድኅኖተ ዓለም።

ይህን ዓለም ለማዳን ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበትን መስቀል ዕጅ ይነሱ ዘንድ ይገባቸዋል።

እንዘ ይብል።

ውእቱ አቡነ።

ወውእቱ እምነ።

ወውእቱ ዓቃቤ ነፍሳቲነ።

ወይእዜኒ ይዕቀብክሙ ወይቀበነ።

በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለክርስቶስ አምላክነ ለዓለመ ዓለም።

እንዲህ ብሎ።

አባታችን እሱ ነው።

እናታችንም እሱ ነው አለ አስገኛችን እሱ ነው ሲል

የሰውነታችንም ጠባቂ እሱ ነው አንድ የቀን አንድ የሌሊት ሁለት ጠባቂ መላእክት እየሰደደ ያስጠብቀናልና።

አሁንም በመስቀሉ ይጠብቃችሁ ይጠብቀን።

ሥጋውን ደሙን ተቀብላችሁ ለክርስቶስ አካል ማኅበር ቤተሰብ ስለተባላችሁ ለዘለዓለሙ ይጠብቃችሁ ይጠብቀን።

ምዕራፍ ፶

ዳግመኛም ስመ መንግሥታቸው ቄስጠንጢኖስ ከተባለ ከዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ የተላከችውን ክታብ እንጽፋለን።

በግሸን ደብረ ከርቤ ለሚኖሩ ማኅበረ እስራኤል ለተባሉ ምእመናንና ካህናተ ደብተራ

በእግዚአብሔር አብና በእመቤታችን አብያተ ክርስቲያናት ለሚያገለግሉ ካህናት ትደርስላቸው።

ምዕራፍ ፶

ወካዕበ ንጽሕፍ ከታበ ዘተፈነወት እምኀበ ንጉሥነ ዘርዓ ያዕቆብ ዘተሰምየ ቄስጠንጢኖስ።

ኀበ ኵሎሙ ማኅበረ ጽኤል ወኀበ ኵሎሙ ካህናተ ደብተራ ዘመርጡል።[12]

ወኀበ እለ ይነብሩ ውስተ ደብረ ከርቤ ማኅደረ እግዚአብሔር አብ።

ከመ ይትኃደግ ሎሙ ኃጢአቶሙ በእንተ ክብረ እሙ ወበእንተ ክብረ መስቀሉ ክቡር።

እመቤታችንንና የከበረ መስቀሉን የሚያከበሩ ኃጢአታቸው ይሠረይላቸው ዘንድ። አሜን።

[12] ጽኤል ማለት ሕዝበ እግዚአብሔር ማለት ነው።

ሴቶችም ሁላችሁ ስሙ ስምታችሁም ፈጽሞ ደስ ይበላችሁ

በእግዚአብሔር።

አሁንም በወርቅ በዕንቊ በብር በማናቸውም ዓለማዊ ገንዘብ ያገኙታል የማይባል፡ ሰማዩን ምድሩን የፈጠረ አምላክ ወልደ እግዚአብሔር የ ተ ሰ ቀ ለ በ ት ን መስቀል አምጥተን ፥አስቀምጠንላችኋልና።

ወናሁ አምጻእነ ወአንበርነ ለክሙ ዓቢያተ ባሕርያተ ዘኢይትረከብ ሜጦሙ ኢበወርቅ ወኢበዕንቊ ወኢበምንትኒ ንዋያተ ዓለም ዘኢይረክብምን አምጻእነ ለክሙ መስቀሉ ለወልደ እግዚአብሔር ዘተሰቅለ ቦቱ እግዚአ ሰማያት ወምድር።

ልብሱን ገፈው ገርፈው ካበቁ በኋላ ለተሣለቀ ያለበሱትን ከለሜዳውን።

ወከለሜዳሂ ዘአልበስም በዕለተ ስቅለቱ ሰሊቦሙ አልባሲሁ።

ተጠማሁ ባለ ጊዜ ከርቤውንና ሐሞቱን ቀላቅለው መራራ ሐሞት ያጠጡበት ሰፍነጉን

ወሰፍነገሂ ዘአስተይዎ ቦቱ ብሂዓ ዘምስለ ሐሞት ወከርቤ ቱሉሐ

በእውነት ይሁንልን ይደረግልን።

አሜን።

መልሶ መላልሶ አሜን ወአሜን አለ ያለማቋረጥ ይጠብቃችሁ ይጠብቀን ሲል።

አሜን ወአሜን።

ተስፋ መንግሥተ ሰማያት ሥርየተ ኃጢአት ይደረግላችሁ ይሁን ይሁን ይደረግልን።

ለይኩን ለይኩን።

ስለነፍስ ስለ ሥጋ ስለሕዝብ ስለ አሕዛብ ሲል ሥጋው ደሙ ደኅና ነገር ነውና ስለ ክርስቶስ ቅዱስ ሥጋውና ክቡር ደሙ ሲል ይሁንልን ይደረግልን።

በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለክርስቶስ ለይኩን ለይኩን።

በዓሉን ለማክበር ከዚህ የተሰበሰባችሁ ወንዶችም

ስምዑ ኵልክሙ ተፈሥሑ ወተሐሰዩ ወአንፈርዕዎ

ወንበ ኵሎሙ ክርስቲያን።

እንዘ ትብል።

ተፈሥሑ እስመ ረከብክም ለመስቀለ እግዚእየ መድኃኒተ ኵሉ ዓለም በከመ ተመነይኩ።

ወእሙንቱኒ ገብሩ በዓለ በፍሥሓ በበሀገሮሙ

ወምክንያተ ተረክቦቱሰ ለመስቀል ክቡር።

እምድኅረ ዕርገቱ ለእግዚእነ በ፪ ዓመት።

ወደምእመናኑ ሁሉ መልእክት ላከች።

እንዲህ ብላ።

በልቤ እንደተመኘሁት የዓለም መድኃኒት የሚሆንየጌታየን መስቀል ከተቀበረበት አግኝቻለሁና ደስ ይበላችሁ ብላ ላከች።

እነሱም ይህን ሰምተው በየአሉበት ሆነው በፍጹም ደስታ የመስቀሉን በዓል አከበሩ።

ክቡር የሆነ የጌታችን መስቀል የተገኘበት ምክንያትም ይህ ነው።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ባረገ በሦስተኛው ዓመት

ወአክሊለ ሶክ

ወሐብለ ማዕሠረ እደዊሁ።

ወዘተጠብጠበ ቦቱ ዘመጽኡ በማዋዕሊነ።

ወለመስቀለ ክርስቶስሰ ቀዳሚ ሶበ ረከበቶ ዕሌኒ ንግሥት በኢየሩሳሌም ፫፻ወዘ፲ ወ፯ ዓመተ ሥጋዌ።

ገብረት ዓቢየ ፍሥሓ።

ወለአከት ኀበ ነገሥተ አፍርንግ።

ወኀበ ፬ ሊቃነ ጳጳሳት።

የሾህ አክሊሉን

ዕጁን የኃሊት አሥረው የጎተቱበት ገመዱን

የተገረፈበት ጅራፉን በእኔ ዘመን የመጡትን ሁሉ አስቀምጠንላችኋልና ፈጽሞ ደስ ይበላችሁ።

የጌታችንን መስቀል ግን አስቀድማ ንግሥት ዕሌኒ በሦስት መቶ ሃያ ሰባት ዓመተ ምሕረት በኢየሩሳሌም ከተቀበረበት አስቆፍራ ባገኘችው ጊዜ።

ታላቅ ደስታ አደረገች።

ወደ አፍርንግ ነገሥታት።

ለአራቱ ሊቃነ ጳጳሳት በያሉበት።

ሰባ ርእዩ አይሁድ እንዘ ይትገበር ተአምር ወመንክር በመስቀሉ ለክርስቶስ፡

ተመልዑ ቀንዓተ ዓቢየ።

ወመከሩ ምክረ እኩየ።

ወይቤሉ።

እስመ ሕግነ ይብል ርጉም ውእቱ ዘስቀል ዲበ ዕፅ።

ወዕፁኒ።

አይሁድ ለምቀኝነት አያርፉምና ጌታን በሰቀሉበት መስቀል ብዙ ተአምር ሲሠራ በዚህ ምክንያት የክርስቶስ ሃይማኖት እሰፋ እሰፋ የአሪት ሕግ እጠፋ እጠፋ ሲል ባዩት ጊዜ።
እጅግ ፈጽመው ቀኑ።

ክፉ ክፋውን ምክር መከሩ።

እንዲህ ብለው።

ሙሴ የጻፈልን ሕጋችን በዕንጨት ተሰቅሎ የሞተ ርጉም ነው ይላል።

የተሰቀለበትም ዕንጨት ሳይቀር ርጉም ነው።

ስለዚህ ከመሬት ልንቀብረው ይገባናል ብለው መከሩ።

በእንተዝ ንድፍኖ ዲበ ምድር።
እምድኅረዝ ከረዩ ዓዘቅተ በምሥራቅ ኅልጐታ ኟ በእመተ ብእሲ።

ወቀበርም ለመስቀል ቅዱስ ምስለ መስቀለ ፈያት እስከ ፫፻ወሸውሄ ዓመተ ሥጋዌ።[13]

ወእምድኅረ እማንቱ ዓመታት መጽአት ዕሌኒ ንግሥት ሀገረ ኢየሩሳሌም።

ወምስሌሃ አውሳብዮስ ወመቃርዮስ ኤጲስ

ከዚህም በኋላ ከኅልጐታ በምሥራቅ በኩል ስድሳ ክንድ የሆነ ጕድጓድ ቆፈሩ።

ቆፍረውም አልቀሩ የጌታንን መስቀል አብረው ከተሰቀሉት ከሁለቱ ወንበዴዎች መስቀል ጋር ቀበሩት።
እስከ ፫፻ወሸውሄ ዓመተ ምሕረትም ተቀብሮ ቆየ ።

ከእነዚህ ዓመታት በኋላ ንግሥት ዕሌኒ ወደ ኢየሩሳሌም መጣች።

ከሷም ጋር ኤጲስ ቆጶሱ አውሳብዮስና የኢየሩሳሌሙ

---

13 መስቀሉን ቀብረው ሃያውን ክንድ አፈር ሞልተው ከዚያ በላይ የፈያታዊ ዘየማንን ሃያውን ክንድ አፈር ሞልተው ከዚያ በላይ የጥራጊ መውደቂያ አንዲሆን አወጁ አውጀውም አልቀሩ ሁለት መቶ ዘጠና ሁለት ዓመት ያህል ታላቅ ተራራ እስኪሆን ድረስ የጥራጊ መውደቂያ ሆኖ ኖረ።

ለሀገር ቅድስት ኢየሩሳሌም፡

መጥተው ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌምን አጠፏት።

ወአውዓዩ ኵሎ ቤተ ክርስቲያን ዘእንበለ ቤተልሔም።

የቤተልሔም ቤተ ክርስቲያን ሲቀር የቀሩትን አቢያተ ክርስቲያናት ሁሉ አቃጠሏቸው አጠፏቸው ።

ወቀትልዎሙ ለእለ ሀለዉ ውስቴታ።

በውስጧ የሚኖሩትንም ምእመናን ሁሉ በሰይፍ ፈጇቸው ገደሏቸው።

ወጼወውዎ ለመስቀል ክቡር ምስለ ካህናት ወዲያቆናት።

ክቡር የሆነ መስቀሉንም ከቤተ መቅደሱ ሀብት ጋር ካህናቱን ጭምር ማርከው ወሰዱ።

ወበእንተዝ ሰአልዎ ኵሎሙ ክርስቲያን ለሕርቃል ንጉሠ ሮም ከመ ይሑር ብሔረ ፋርስ።

ምእመናኑን ፈጅተው መስቀሉን ማርከው ስለ ወሰዱባቸው በየቦታው ያሉ ምእመናን ሁሉ እንደ አንድ ልብ መካሪ እንደ አንድ ቃል ተናጋሪ ሆነው

ኤጲስ ቆጶስ መቃርዮስ አብረው ነበሩ።

ክቡር የሚሆን የጌታ መስቀል የተቀበረበትም የት እንደሆነ ጠየቀች።

ጠይቃም በብዙ ድካም ምርመራ አገኘችው እሱም በተሐድሶ ጸንቶ ኗሪ ነውና ምንም ሳይሆን ተገኝቷል።

ካገኘችውም በኋላ ልጇ ቈስጠንጢኖስ ባሠራው በጕልጎታ ቤተ ክርስቲያን አኖረችው።

በወርቅ በዕንቁ አስጊጣ አኖረችው።

ከዚህ በኋላ በስድስት መቶ ዐሥራ አራት ዓመተ ምሕረት የፋርስ ነገሥታት

ወአውርገወቶ በወርቅ ወበዕንቍ።

ወአምድነረዝ በ፮፻ወበ፲ወ፬ ዓመተ ሥጋዌ መጽኡ ነገሥተ ፋርስ ወአመዝበርዋ

ወሐሠሠት በእንተ መስቀል ክቡር።

ወረከበቶ በብዙኅ ፃሕቅ።

ወአንበረቶ መካነ ጎልጎታ።

ወአሠርገወቶ በወርቅ ወበዕንቍ።

ወእምድኅረዝ በ፮፻ወበ፲ወ፬ ዓመተ ሥጋዌ መጽኡ ነገሥተ ፋርስ ወአመዝበርዋ

ወየሮ ለዕፀ መስቀል ቅዱስ በልብሰ መንግሥቱ

ወአብጽሖ ሀገረ ኢየሩሳሌም።

ወአንበሮ መካነ ጎልጎታ።

ወበ ፯፻ ፸ወ፰ ዓመተ ሥጋዌ ነሥዕዋ ዓረብ ለሀገር ቅድስት ኢየሩሳሌም።

ዳዕሙ ኢያውዓይዎሙ ለአብያተ ክርስቲያናት

ወኢቀተሉ ምእመናነ።

መስቀሉን በልብሰ መንግሥቱ አጕናጽፎ ተሸክሞ።

ኢየሩሳሌም ድረስ አመጣው።

አምጥቶም የጐልጎታን ቤተ ክርስቲያን አድሶ ከዚያው አስቀመጠው።

ከዚህ በኋላ በሰባት መቶ ሠላሳ ስምንት ዓመተ ምሕረት ዓረቦች ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌምን ዕጅ አደረጓት።

ነገር ግን ግብር ገብሩ ከማለት በስተቀር ቤተ ክርስቲያኖቹን አላቃጠሉም አልዘረፉም።

ምእመናኑንም አልገደሉም

ፋርስ ይዘምትላቸው ዘንድ የሮሙን ንጉሥ ሕርቃልን ለመኑ።

ዘምቶም መስቀሉን ከምርኮ ይመልስላቸው ዘንድ መላልሰው ለመኑት።

የሮም ንጉሥ ሕርቃልም የመስቀሉን መማረክ ሰምቶ።

ከፋርስ ነገሥታት ጋር ለመዋጋት ምታ ነጋሪት ክተት ሠራዊት ብሎ ተነሣ።

ተነሥቶም ፋርስ ዘመተ።

የዘመተባቸውን ጠላቶቹን አሸንፎ።

ወከመ ይሚጥ ሎሙ መስቀሎ ለክርስቶስ እምዒዋዊ።

ወለሚያ ዘንተ ሕርቃል ንጉሠ ሮም።

ተንሥአ ይሑር ብሔረ ፋርስ ወይፃእዕ ምስሌሆሙ።

ወሖረ ብሔረ ፋርስ።

ወሞያሙ ለጸላዕቱ።

ምሕረት ከኢየሩሳሌም አምጥተው እስክንድርያ አስቀመጡት።

አባቴ ዳግማዊ ዳዊት ነግሠው ግብፅ እስከ ዘመቱበት ድረስ በእስክንድርያ ተቀመጠ።

ወነበረ በእስክንድርያ እስከ መዋዕለ መንግሥተ አቡየ ዳግማዊ ዳዊት።

ከለሜዳ[15]

ከለሜዳው

ወአክሊለ ሶክ

የሾክ አክሊሉ

ወሰፍነግ

ሰፍነጉን

ወሐብል

የታሠረበት ገመዱን የተገረፈበት ጅራፉን

ኢመጽአ እምቅድመዝ ዘእንበለ ይእዜ በመዋዕለነ

በእኛ ዘመነ መንግሥት ጊዜ ነው እንጅ ከአሁን በፊት አልመጣም

ወይእዜኒ ፈነው ለነ

[15] ይህ ከለሜዳ ዝሆንነት ያለው ዕንደ ማቅ የሚከሰከስ እንደ አሸማት የሚአርግድ ነው ከግርፋቱ ሳይ አልብሰው ቢገፉት ሥጋውን ይዞት ተነሥቷል።

አላንገላቷቸውም።

ከበዓታቸው ከቦታቸው አላሳደዷቸውም።

የዓረቦች አስተዳዳሪ ሆኖ ያን ጊዜ በኢየሩሳሌም ተሹሞ የነበረው ዑመር ከሊፋ ለሰው አዛኝና ርኅሩኅ ደግ ሰው ነበርና ::

የጌታችንን መስቀል ግን ሥልጣኑ የዓረብ ገዥዎች ስለሆነ ምንም በሃይማኖት ባይተባበሩ: : በነገድ አንድ ናቸውና መብታቸው የተጠበቀላቸው በመሆኑ በእስክንድርያ ያሉ ምእመናን ሊቀ ጳጳሱ ሦስተኛ ዮሐንስ በሰባት መቶ ሰባ ስምንት ዓመተ

ወአስደደሙ እመካናቲሆሙ።

እስመ መኮንን ዓረብ ዑመር ከሊፋ ሳሔር ሠናይ ውእቱ።[14]

ወለመስቀለ ክርስቶስ አምጽእዎ ሀገረ እስክንድርያ አባ ዮሐንስ ሣልሳይ ሊቀ ጳጳሳት ወኵሎሙ መሃይምናን በኀያወበርወቋ ዓመተ ሥጋዌ።

[14] ከደግነቱም የተነሣ ከዕለታት በአንድ ቀን ጉልኅታን ለመኅበኘት ሄደ ከዚያ ውስጥ እንዳለ የስግደታቸው ሰዓት ደርሶ ምልክት ሰማ ፈጥኖ ከጉልኅታ ወጥቶ ከቅጽሩ ውጭ ሰገደ ለማሳየት አብሮት የነበረው ከምእመናኑ አንዱ ለምን ወጣህ ይህስ ቅዱስ ቦታ አይደለምን ከዚህ አትሰግድም ነበርን ቢለው ከእኔ ቀጥለው የሚመጡት ባለሥልጣኖች ዑመር ከሊፋ ሰግዶበታል ብለው እኔን ምክንያት እድርገው ቤተ መቅደሳችሁን እንዳይቀሟችሁ ብዮ ነው ብሎ መልሶለታልና እንዲህ አለ።

ውእተ መስቀለ።

ወለመስቀለ ክርስቶሰ ፈነው ለነ ወዲዮሙ ውስተ ውሣጤ መስቀል ዘወርቅ ዘመንክር ግብረቱ

ቀፈሎሙ በቀማጥር ዘወርቅ።

ወሶበ ያቀውምዎ ይቀውም በመከየደ ወርቅ ዘገብሩ ሎቱ ጠቢባነ አፍርንግ።

ከለሜዳሂ ወሰፍነገ ፈነው ለነ ወዲዮሙ በአምሳለ ድርሕ ዘወርቅ።

አሁንም ይህን መስቀል ሰደዱልን።

ጌታችን የተሰቀለበትን መስቀል ግን ክቡር ስለሆነ ብለው አሠራሩ ድንቅ በሚሆን በወርቅ ሣጥን አድርገው ሰደዱልን።

በወርቅ መቆለፊያ ቆልፈው።

በሚያቆሙትም ጊዜ ጠቢባን እንደ ሰው እግር አበጅተውለት ነበርና ቀጥ ብሎ ይቆም ነበር።

ከለሜዳውንና ስፍነጉን አክሊለ ሦኩን የተገረፈበት ጅራፉን የታሠረበት ገመዱን ወርቁን እንደ ሙዳይ አሠርተው ከዚያ ውስጥ አድርገው

ሰደዱልን።

ወገበዋቲሁ ርቡዕ ወምዕዙን ውእቱ።

ወለመስቀለ ክርስቶሰ ዘምስለ ሙዳዩ ዘወርቅ ወደይኖ ውስተ ሣፁን ዘዕንቁ ዘክቡር።

ለከለሜዳሂ ወለአክሊለ ሦክ ወለሰፍነግ ወለሀብል ዘምስለ ሙዳዮሙ ድርሕ ዘወርቅ ወደይኖሙ ውስተ ሣፁን ዘወርቅ እንተ አግበርኖ ንሕነ።

ዘቦ ውስተ ክርሡ መስቀል ዘዕድ ዘወርቅ።

የሙዳዩም አሠራር አራት ማዕዘን ነው።

መስቀሉን ከተቀበልን በኋላ ከነ ወርቅ ሣጥኑ የዕንቁ ሣጥን መስቀለኛ አድርገን አሠርተን ከዚያ ውስጥ አስቀመጥነው።

ከለሜዳውን አክሊለ ሦኩን ሰፍነጉን ጅራፉን ገመዱን ከነሙዳዩ እኛ ባሠራነው በወርቅ ሣጥን ውስጥ አስቀመጥናቸው ።

ከዚኽውም ውስጥ እንደ ሥዕለ ስቅለት የተሠራ የዕጅ የወርቅ መስቀል አለበት።

ወሙዳያትሂ ዘወርቅ ብዙኅ ቦቱ።	እንደ ጌጥ አድርገን ያሠራናቸው ብዙ የወርቅ ሙዳዮች አሉበት።
ወመክድናሂ ለሣፁን ዘወርቅ ።	ይኸውም የሣጥኑ ግጣም የወርቅ ነው።
ወየዓፅውም በቅፍሉ ዘወርቅ።	በወርቅ መቆለፊያ ይቆልፉታል።
ወለሣፁንሰ ዘወርቅ ዘአግበርኖ ንሕነ ጎልቊ ወርቁ ፴፱ወ፱፱ወ፯ ዲናር።	መስቀሉ የተቀመጠበት እኛ ያሠራነው የወርቅ ሣጥን የተሠራበት የወርቁ ቍጥር ሦስት ሺህ ዘጠኝ መቶ አምሳ ወቄት ነው።
ወለሣፁንሂ ዘዕፅ ዘሥርግው በወርቅ ጎልቊ ለሥርጋዌ ዕፅ ፲፱ወ፱፱ ፹ወ፮ ዲናር	በወርቅ የተለበጠው የዕንጨቱ ሣጥን የተለበጠበት የወርቁ ቍጥር አንድ ሺህ ዘጠኝ መቶ ሰማንያ ስድስት ወቄት ነው።
ዘንተ ኵሎ ወሀበነ ለእግዚአብሔር አብ።	ይህን ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ሰጠን።

ወለወልዱ ወለመንፈስ ቅዱስ።	ከባሕርዩ ለተወለደ ለወልድ ለባሕርይ ሕይወቱ ለመንፈስ ቅዱስ ሰጠን በስም በግብር በአካል ሦስት ቢሆኑ በባሕርይ በሕልውና አንድ ናቸውና።
አንትሙሂ ኵልክሙ ማኅበረ ፳ኤል።	እናተም ሁላችሁ እስራኤል የተባላችሁ ምእመናን ።
ወኵልክሙ ካህናት።	እናንተም ከዚህ የተመደባችሁ አገልጋዮች ካህናት።
ወኵልክሙ ሕዝበ ክርስቲያን።	እናንተ ምእመናኑም።
ዕድ ወአንስት።	ወንዶችም ሴቶችም።
ነገሥታት ወመኳንንት።	ነገሥታቱ መኳንንቱም።
ግበሩ ተዝካረ መስቀሉ።	የመስቀሉን በዓሉን አክብሩ ዝክሩን ዘክሩ።

በዘረከብኖ ወአንበርኖ አመ ፳ወ፩ ለመስከረም በበዓለ እግዝእትነ ማርያም፡	በተቀበልንበትና ከዚህም ቦታ አስገብተን ባስቀመጥንበት መስከረም ሃያ አንድ ቀን የእመቤታችን በዓል በሚከበርበት ቀን በዓሉን አክብሩ።
ወንሕነኒ ንገብር በዓለ መስቀሉ።	እኛም በዚህ ቀን የመስቀሉን በዓል እናከብራለን።
ወዓዲ ግበሩ አመ ፲ ለመጋቢት።	ዳግመኛም በመጋቢት ዐሥር ቀን አክብሩ።
በዘተረክ ቦቱ መስቀል ከመ ቀዳሚ በእደ ዕሌኒ ንግሥት እሙ ለቈስጠንጢኖስ ጻድቅ	መጀመሪያ ንግሥት ዕሌኒ የቈስጠንጢኖስ እናት አስቆፍራ ያስገኘችበት ነውና ።
ወዳግመ በዕደ ሕርቃል ንጉሠ ሮም።	ዳግመኛም የሮም ንጉሥ ሕርቃል ፋርስ ወርዶ ያገኘበት በዚህ ቀን ነውና።
ወዓዲ ግበሩ በዓለ መስቀሉ	ዳግመኛም በነሐሴ ዐሥራ

አመ ፲ወ፪ ለነሐሴ።	አራት ቀን የመስቀሉን በዓል አክብሩ።
መስቀል በዘገብረ ተአምረ በሀገረ እስክንድርያ።	እስክንድርያ በምትባል አገር መስቀል ተአምራት የአደረገበት ቀን ነውና።
ወበእንቲአሁ አምኑ ብዙኃን አይሁድ በዕዴሁ ለቅዱስ ቴምፍሎስ ሊቀ ጳጳሳት።	መስቀል ባደረገው ተአምራት ብዙዎች አይሁድ አምነው በቅዱስ ቴዎፍሎስ ሊቀ ጳጳሳት ዕጅ ተጠምቀዋልና።
በምክንያተ ብእሲ አይሁዳዊ ባዕል ዘሰሙ ፈለስኪኖስ አመ ወግአ ክርስቲያናዊ ከሐዲ በይእቲ ዕለት አውሐዘ ደመ ወማየ ድሙረ።	ያመኑበትምክንያትም ፈለስኪኖስ የሚባል አይሁዳዊ ክርስቲያናዊው ከዶ ዕንጨት አመሳቅሎ በመስቀል አምሳል ቢሰጠውና በዚህ የተሰቀለውን ክቧለሁ ብሎ በጦር ቢወጋው ያ መስቀል ትኩስ ደም ጥሩ ወሀ በእንድ አፍስሏልና።

ወአመ ፲ ለመስከረም ግብሩ በዓለ መስቀል።

በዘወጽአ መስቀል በመዋዕለ አቡየ ዳዊት በከመ ነገርነ ቀዳሚ።

ወአመ ፲ወ፮ ለመስከረም ግበሩ በዓለ መስቀል

በከመ ሥሩዕ አምትካት ቅዳሴ ቤተ ክርስቲያኑ ለመስቀል።

ወይእዜኒ ያጽንዓነ ያጽንዕክሙ እግዚአብሔር በርትዕት ሃይማኖት።

ዳግመኛም በመስከረም ፲ ቀን የመስቀሉን በዓል አክብሩ።

አስቀድመን እንደ ተናገርነው አባቴ ዓፄ ዳዊት መስቀሉን የተቀበሉበት ቀን ነውና።

መስከረም ዐሥራ ሰባት ቀን በዓሉን አክብሩ።

ንግሥት ዕሌኒ መስቀሉን ያገኘችበት ቤተ ክርስቲያኑን ያሳነጸችበት ሁለተኛም አባ አውደኪስ ይስሐቅ ሣምራዊን በመስቀል ተአምራት ያሳመነበት ነውና።

አሁንም እግዚአብሔር በጸናች በቀናች በተዋሕዶ ሃይማኖት ያጽናችሁ

ይኸውም ትኩስ ደም ጥሩ ወሀ እስከ ስድስት ሰዓት ድረስ ሳያቋርጥ ሲፈስ ቆይቷል።

ያም አይሁዳዊ ትኩስ ደም ጽሩ ወሀ ሲፈስ ባየ ጊዜ ከደረቅ ዕንጨት እንዲህ ያለ ተአምራት ይደረጋልን ብሎ ዕውር ልጅ ነበረችውና ከሚፈሰው ከደሙ ከወሀው ዓይኗን ቢቀባው ወዲያው ዓይኗ በራላት ዳነች አየች።[16]

ወነበረ ነዋሃ ሰዓተ እንዘ ይወርድ ዲበ ምድር።

ወሶበ ቀብዓ ሊቀ አይሁድ እማይ ወደመ ዘውሕዘ እመ መስቀል አዕይንቲሃ ለወለቱ ሐይወት ወርእየት ሶቤሃ።

[16] ታሪክ ይህስ እንደምን ነው በፈለስኪኖስ አጠገብ ሁለት ክርስቲያኖች ነበሩ ዘመኑ ዘመነ ረሀብ ሆነ የሚበሉት የሚለብሱት በማጣታቸው እርስ በርሳቸው እንዲህ ተባባሉ ከዚህ አይሁዳዊ ባለፀጋ ቤት ገብተን ጊዜውን አናሳልፈውም አሉ። ሄደው ፈለስኪኖስን አሸክርና አሳድረን ብለው ጠየቁት እሱም እኔ አይሁዳዊ እናንተ ክርስቲያኖች ናችሁ በእኔ ሃይማኖት ካልገባችሁ አይሆንም አላቸው አንደኛው ሃይማኖቴን ከምክድስ ረሀቡ ይገደለኝ ብሎ ጥሎ ሄደ። አንደኛው ግን እኔ ሃይማኖት ምን ያደርግልኛል ጥርኝ ጥሬ ቁራሽ እንጀራ አይሰጠኝ ክሕለሁ በሃይማኖትህ ገብቻለሁ አለው፤ እሱም ከአይሁድ ወገኖቹ ከሚሆኑ ከሊቃውንቱ ፊት ወስዶ ማናቸውንም ዕንጨት አመሳቅሉ እንደ መስቀል አድርጉ በዕለተ ዓርብ በዚህ የተሰቀለውን ክጀዋለሁ ብለህ ምራቅህን ትፋበት በዚህ ጦር ውጋው ብሎ ሰጠው ያም ከሐዲ እንዳለው ምራቁን ተፋበት በጦሩ ወጋው ያን ጊዜ ትኩስ ደም ጥሩ ወሀ አፍስሷል። በዚህ ጊዜ ፈለስኪኖስ እስክ ቤተሰቡ አመነ ተጠመቀ ያ ከሐዲ ግን ወዲያውኑ ድንጋይ ሆኖ መሬት ተከፍታ አስጥማዋለች ሃይማኖቱን የሚክድ ሰው ሁሉ ዕድል ፈንታው ጽዋ ተርታው እንደዚህ ነው ሊቀ ጳጳሱ ቴዎፍሎስም ይህን ተአምራት ባየ ጊዜ ጊዜ ከአይሁድ ወገን ያመኑትን ካጠመቀ በኋላ የፈሰሰውን ደምና ወሀ አንሥቶ ከመስቀሉ ጋር ከቤተ መቅደስ ወስዶ ቀድሶ አቁርቦታል። በተረፈውም ለምጽ ሲያነጻበት ድውይ ሲፈውስበት ኑሯል።

ምዕራፍ ፫

ዳግመኛም በዓላቸውን ታከብሩ ዝክራቸውን ትዘክሩ ትማፀኑባቸው ዘንድ::

በወርቅ ከተለበጠው ከዕንጨቱ ሣጥን በውስጥ አፅማቸው ያለ::

አሁን የሚቈጥራቸውን ሁሉ የቅዱሳንን ዓፅም ከመስቀሉ ጋር አንድ አድርጎ የሚይዛቸው እሱ ነውና::

ከዚህ ቀጥሎ የመጣውን የቅዱሳንን ዓፅም ተርትሮ ይቈጥራል ከዚያውም ካለው መጀመሪያ አምላክን የወለደች የእመቤታችን ድንግል ማርያም እናት የሐና ዓፅም::

ምዕራፍ ፫

ወካዕበ አምጻእነ ለክሙ ከመ ትትአምኅምሙ ወታክብርምሙ ወትግበሩ ተዝካሮሙ::

ዘሀለው አዕፅምቲሆሙ በውሣጤሁ ለሣፁን ዘዕፅ ዘሥርግው በወርቅ::

ወውእቱ ይጸውሮሙ ለኵሎሙ::

ሀየ ሀለው ዓፅመ ሐና እመ ማርያም ወላዲተ አምላክ::

ያጽናን::

ሥጋውን ደሙን ስለተቀበላችሁ

አሪትን ሠርቶ የሚያስተምሩ ነቢያትን የሰጠ::

ወንጌልን ሠርቶ ያኑ የሚያስተምሩ ሐዋርያትን የሰጠ::

ለዘለዓለሙ እስከ ትውልድ ድረስ በተዋሕዶ ሃይማኖት ያጽናችሁ አሜን::

ይሁን ይደረግልን::

የክርስቶስ አካል ማኅበር ቤተሰብ ስለተባላችሁ ይሁን ይደረግልን::

በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለክርስቶስ::

መጣዌ አሪት ወነቢያት::

ወሀቤ ወንጌል ወሐዋርያት::

ለዓለመ ዓለም አሜን ወአሜን::

ለይኩን ለይኩን::

በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለክርስቶስ ለይኩን ለይኩን::

ወአፅመ በርተሎሜዎስ ሐዋርያ።	የ ሐ ዋ ር ያ ው የበርተሎሜዎስን ዓፅም።
ወዓፅመ ጊዮርጊስ ዘልዳ።	የቅዱስ ጊዮርጊስ ዘልዳን ዓፅም።
ወዓፅመ ገላውዴዎስ ሰማዕት ዘአንያኪያ	የአንያኪያ ሰማዕት የሆነ የገላውዴዎስን ዓፅም።
ወዓፅመ ሳዊሮስ ወዲዮስቆሮስ ሊቃነ ጳጳሳት፡	የሊቃነ ጳጳሳቱ የሳዊሮስን የዲዮስቆሮስን ዓፅም።
ወአፅመ ሕፃናት ዘቤተልሔም።	ሄሮድስ በቤተልሔም ያስፈጃቸው ሕፃናት ዓፅም፡
እሉ ፮ቱ ሀለው ውስተ ሣዕን ዘዕፅ ዘሥርግው በወርቅ።	እኚህ የቈጠርናቸው ሰባቱ ሁሉ ካጌጠው በወርቅ ከተለበጠው የእንጨት ሣጥን ውስጥ አሉ።
ወታቦተ ማርያም ድንግል በጀኤ አምጻእነ ለክሙ።	ከዚያውም ላይ አምላክን በወለደች በድንጋሌ ሥጋ በድንጋሌ ነፍስ በጸናች

	እመቤታችን በድንግል ማርያምስም የተቀረጸችውን ታቦት አምጥተንላችኋል።
ከመ ይሠራዕ ወይትቀደስ ባቲ ቍርባን አንቢረክሙ ዲበ ታቦት ወትረ እስከ ለዓለም።	ሁልጊዜ ሥጋው ደሙ በሚፈተትበት ቦታ ላይ አስቀምጣችሁ ሥጋውን ደሙን ታከብሩባት ትለውጡባት ዘንድ።
ወይእቲ ታቦት ዓባይ ይእቲ ወባቲ ፲ ቃላት	ይህችውም ታቦት ዐሥሩ ቃላት የተጻፉባት ደገኛ ታቦት ናት።
ወኵሉ ታቦት ዘቦ ፲ ቃላት ዓቢይ ውእቱ።	ዐሥሩ ቃላት የተጻፉበት በጻድቃን በሰማዕታት በመላእክት ስም የተቀረጸ ታቦት ሁሉ ደገኛ ነውና።
ወፈድፋደሰ ግበሩ ተዝካራ ለሐና እመ ማርያም፡	ይልቁንም የእመቤታችን ድንግል ማርያም እናት የሆነች የሐናን በዓሏን አክብሩ ዝክሯን ዘክሩ።

ወለኵሎሙ ጻድቃን ወሰማዕት ግበሩ ተዝካሮሙ።።

የሁሉንም የጻድቃን የሰማዕታት በዓላቸውን አክብሩ ዝክራቸውንም ዘክሩ።።

እስመ ቦሙ ኪዳን እምኀበ አምላኮሙ።።

ከፈጣሪአቸው ቃል ኪዳን ተቀብለዋልና።።

ለታቦትኒ ወለማዕዱን አምድኅረ አንበርኖሙ በቅድመ እግዚአብሔር አብ ኀበ ይሠራዕ ወትረ።።

ታቦቱን እና ማጥኑን ሁል ጊዜ ሥጋውና ደሙ ከሚፈተትበት መቅደስ ከእግዚአብሔር አብ አስገብተን ካስቀመጥናቸው በኋላ።።

ኢያንቀልቅልሙ ወኢያፍልስሙ።።

ከዚህ እያወጡ ከአንዱ ወደ አንዱ እንወስዳለን ብለው አያናውጿቸው።።

ከመ ኢይኩን መንሱት ላዕለ ካህናት ወላዕለ ኵሉ ሕዝበ።።

በካህናቱም በሕዝቡም የ ጥፋት መቅሠፍት እንዳ ይታዘዝባቸው።።

ወአልቦ ዘይክል ርእዮቶ ወኢገሢሶቶ ለዝንቱ መስቀል እስከ ጊዜሁ።።

ጊዜው እስኪደርስ መስቀሉን ለማውጣት ይቅርና ሊያየው ሊዳስሰው የሚችል የለምና።።[17]

ወዓዲ አምጸእነ ለክሙ ከመ ትትአመንምሙ።።

ዳግመኛም በዓላቸውን ታከብሩ ዝክራቸውን ትዘክሩ ዘንድ ዓፅመ ቅዱሳንን አምጥተንላችኋል።።

ዘሀሎ በውሣጤ ማዕዶ ዘብርሃን ኀዋኀው በማዕከለ ሀንብርቱ ዓፅመ ያዕቆብ እጉሁ ለእግዚእነ።።

ይኸውም የብርሃን ሣንቃ ካለበት ከመካከሉ የጌታችን ወንድም የኢየሩሳሌም ኤጲስ ቆጶስ የሚሆን የያዕቆብ ዓፅም።።

[17] ይኸውም በዓፄ ምኒሊክ ዘመነ መንግሥት ተደርጓል። ይህስ እንደምነው ቢሉ አቶ ወልደ ተክሌ የሚባሉ ሹም ነበሩ ዓፄ ምኒሊክ የእግዚአብሔር አብን ቤተ ክርስቲያን አሠራለሁና ቦታውን አስደልድለህ አጽዳ ብለው አዘዟቸው ይህን ምክንያት አድርገው አርቀው ሊያስቀፍሩ ካህናቱ ሥዕል መስቀል ይዘው አይሆንም አርቀው አያስቀፍሩ ከላይ ይበቃዎታል ብለው ቢለምኗቸው እዝያም ሰው እኔም ሰው አይሆንም ብለው ተጋፍተው ወደታች እምስት ሜትር ያህል አርቀው የታችኛው ቤተ ክርስቲያን ደረጃ እስኪዘልቅ ድረስ አስቆፈሩት ድልድሉ ተተርምሶ ተነፈሰ ያን ጊዜ ሽንበቆ አምጥተው ርህቱን ለመስክት አስገብተው ቢመዙት ጠስ ወጥቶ የሚቆፍሩትን ወዲያው ገደላቸው አሳቸው ግን ሰባት ቀን ታመው በሰባት ቀናቸው ሞተዋልና አንዲህ እንዳይሆን ሲሉ ኢያፍልስሙ ወኢያንቀልቅልሙ አሉ።።

ወዓፅመ እስጢፋኖስ ቀዳሜ ሰማዕት።	የሰማዕታት ፊታውራሪያቸው የሚሆን የእስጢፋኖስን ዓፅም።
ወዓፅመ በርናባስ።	የበርናባስን ዓፅም።
ወርእሰ ዮሐንስ መጥምቅ ።	መጥመቀ መለኮት የሚሆን የዮሐንስን ራስ።
ወአፅመ አርሴማ ሰማዕት።	የሰማዕቷ የአርሴማን አፅም።
እሎንተ ፎተ ዘንተ ኵሎ ወሀብነ ለእግዚአብሔር አብ ።	እነዚህን አምስቱን ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ቤተ ክርስቲያን አምጥተንም ሰጥተን አስቀመጥን።
ወአንትሙሂ ከመ ትትመሐፀኑ በመ ወትግበሩ ተዝካሮሙ።	እናንተም በዓላቸውን ታከብሩ ዝክራቸውን ትዘክሩ ትማፀኑባቸው ዘንድ።

ይዕቀበነ እግዚአብሔር በጸሎቶሙ ወበኪዳኖሙ ወይዕቀብክሙ።	እግዚአብሔር በጸሎታቸውና በቃል ኪዳናቸው ይጠብቀን ይጠብቃችሁ።
በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለእግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ ለዓለመ ዓለም አሜን ወአሜን።	ሥጋውን ደሙን ስለተቀበላችሁ የክርስቶስ አካል ማኅበር ቤተሰብ ስለተባላችሁ ይጠብቃችሁ ይጠብቀን አሜን።
ለይኩን ለይኩን።	ሕይወተ ልቡና ሀብተ ወልድና ከእግዚአብሔር አብ ከአመቤታችን ከክቡር መስቀሉ ይሁንላችሁ ይሁንልን።
በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለክርስቶስ ለይኩን ለይኩን።	ሥጋው ደሙ ደገኛ ነገር ነውና ይሁንላችሁ ይደረግላችሁ።
ስምዑ ካዕበ ከመ ንንግርክሙ ወከመ ትትቀበልዎ በዓቢይ	አሁንም በፍጹም ደስ እያላችሁ ትቀበሉት ዘንድ ይህን እንነግራችኋለንና

ፍሥሐ።

መቅድመ ካህናት እንዘ ትብሉ ቡሩከ ዘይመጽእ በስመ እግዚአብሔር ዘምስለ መሐትው ወማዕጠንት ወመስቀል።

ወካዕበ እንዘ ትተልው ኩልክሙ ማኅበራነ ጸአኤል ድኅሬሆሙ ለካህናት።

እንዘትነጽፉአልባሲክሙ።

ወእንዘ ተሐልዩ በማኅሌት ሐዲስ።
አብዕም ወአንብርም ውስተ ቤተ እግዚአብሔር አብ፡

ስሙ።

አስቀድማችሁ ካህናቱ መብራት የወርቅ ሻኩራ የወርቅ መስቀል ይዛችሁ በታቦቱ ፊት ሁናችሁ እግዚአብሔር ባወጣለት ስም መስቀል ኃይልነ መስቀል ጽንዕነ መስቀል መድኃኒተ ነፍስነ እያላችሁ፡

እናንተም ምእመናን ነገሥታቱ መኳንንቱ ከካህናቱ በኋላ ሁናችሁ።

ልብሳችሁን እያነጠፋችሁ

በአዲስ ምሥጋና እያመሰገናችሁ።

ከእግዚአብሔር አብ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ አስገብታችሁ አስቀምጡት፡

ወዘንቱ ቃለ መልእክት ኢይምሰልክሙ ሐሰተ አላ ነገሩ ርቱዕ ወእሙን ውእቱ።

ወርቱዕ ትትወከፍዎ።

ያጽንዓነ እግዚአብሔር ወያጽንዕክሙ።

በትምህርተ ኦሪት ወነቢያት።

በትምህርተ ወንጌል ወሐዋርያት።
ለዓለመ ዓለም አሜን።

ወአሜን።

ለይኩን ለይኩን።

ይህም መልአክት ሐሰት አይምሰላችሁ የቀና ደስ የሚአሰኝ ዕውነት ነው እንጅ።

አምናችሁ ልትቀበሉት ይገባል።

አሁንም በጸናች በቀናች በተዋሕዶ ሃይማኖት ያጽናችሁ ያጽናን።

ኦሪት ነቢያት ባስተማሩት ትምህርት።

በወንጌል እና ሐዋርያት ባስተማሩት ትምህርት።
ለዘለዓለሙ አሜን።

በዕውነት።

ይሁንልን ይሁንላችሁ።

በእንተ ሥጋሁ ወደሙ ለክርስቶስ ለይኩን ለይኩን።

ቅዱስ ሥጋውን ክቡር ደሙን ስለተቀበላችሁን ይሁን ይደረግላችሁ ክቡር።

ምዕራፍ ፮

ወካዕበ ይቤ ንጉሥነ ዘርዓ ያዕቆብ ርቱዓ ሃይማኖት ዘተሰምየ ቈስጠንጢኖስ።

ስምዑ ኵልክሙ ማኅበረ ፳ኤል።

ወካህናተ ደብተራ ዘመርጡል።

መኳንንት።

ዳግመኛ ሃይማኖታቸው የቀና ቈስጠንጢኖስ የተባሉ ንጉሣችን ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ እንዲህ አሉ።

እስራኤል የተባላችሁ ምእመናን ሁሉ።

በዚህ በእግዚአብሔር አብና በእመቤታችን ቤተ ክርስቲያን ተሠርታችሁ የምታገለግሉ ካህናት።

ደጃዝማቹ ቀኛዝማቹ ግራዝማቹ።

ምዕራፍ ፮

ወአቃምባ።

ዘምስለ ሥዩማን።

ዕድ ወአንስት።

አንሰወሀብኩ ለሊቀካህናት ይስሐቅ ዘእግዚአብሔር አብ ኩለኩለ ዘወርቅ ዘቦ ሥዕል ዘወርቅ።

ወፈቃር ዘወርቅ።

ወክዳነ ዘወርቅ።

ወመነሣንስ ዘሐር።

የክፍሉ ምስለኔ አቦ አስተዳዳሪው።

በውስጡ የምትገኙ ሹማምንት።

ወንዶችም ሴቶችም ብትሆኑ ስሙ ።

ለግሸን አለቃ ሆኖ ቦታውን ይጠብቅ ካህናቱን ያስተዳድር ዘንድ የማዕርግ ስሙን ሊቀካህናት ብየ ለሾምኩት ለሊቀ ካህናት ይስሐቅ የወርቅ ሥዕል ያለበት የአንገት ሀብል።

በወርቅ የተጠለፈ የወርቅ ቀሚስ።

ከወርቅ የተሠራ ካባ።

ከነጭ ሐርየተሠራ ጭራ ።

በከመ ነገረ ቀዳሚ ሕግ ዘሌዋውያን።

ቀደም ብሎ የካህናትን ክብር ለማጠየቅ ሲል ካህናቲከ ይለብሱ ጽድቀ ተብሎ እንደ ተናገረ።

ዘንተ ሠራዕነ ለትውልደ ትውልድ ዘለዓለም።

ይህን ሥርዓት ለዘለዓለም እስከ ልጅ ልጅ ይተላለፍ ብለን ሠራን።

ወካዕበ ወሀብነ ለጻንጠራረ መኰንነ አምባሰል።

የአምባሰል ገዥ አስተዳዳሪ አድርገን ለሾምነው ለጻንጠራሩ።

ዳታነ ዘወርቅ።

የእጁ መታጠቢያ የሚሆን የወርቅ ዳታን።

ወአራዘ ዘወርቅ።

የወርቅ ቀሚስ።

ወክዳነ ዘወርቀ በዓለ አዝራር።

አዝራር ያለው የወርቅ ለምድ።

ወፀምረ ለይ ቀይሕ ዘወርቅ ዘይቀንቶ።

የሚታጠቀው የወርቅ ቀይ ግምጃ ሱሪ።

ወድባበ ዘወርቅ።

የወርቅ የየድባብ።

ወመስቀለ ዘወርቅ ዘዕድ ዘቦ ሥዕል ሳዕሌሁ።

በላዩ ሥዕል የተቀረፀበት የወርቅ የዕጅ መስቀል።

ወብርተ ዘወርቅ።

የወርቅ ሰን።

ወምስለ ንብቲራ ዘብሩር።

ከብር የተሠራ ብርት ማለት መታጠቢያ ።

ዘንተ ኵሎ ወሀብነ ከመ ይኩን ሞገሰ ደብርነ።

ይህን ሁሉ የደብራችን የሹመቱ ማዕርግ መታወቂያ ይሆን ዘንድ ሰጠን።

ወሞገሶሙ ለዕብራውያን አበዊነ።

ቀደሞ በዚህ ሥልጣነ ክህነት ለነበሩ አባቶቻችን፡

ወአኃዊነ።

ወደፊትም በዚህ ሥልጣን ለሚተኩ ወንድሞቻችን የሹመታቸው መታወቂያ የሥልጣናቸው መከበሪያ እንዲሆን።

ክብሩም ከመሳፍንቱ ከመካንንቱ በላይ እንዲሆን ሥልጣን ሰጠን።	ወይትለዓል ክብሩ እምክብረ መሳፍንት ወመኳንንት።
ጃንጠራር ማለት ከዚህች ቦታ ውስጥ ተቀምጠው ከሚማሩት አምስት መቶ ዘጠና የነገሥታት ልጆች ጽኑ ሃይማኖት ሰፊ አእምሮ ያለውን ጠርቶ መርጦ ለንጉሥነት የሚቀርብ ማለት ነው መርጦ አቅራቢው እሱ ነውና።	እስመ ጃንጦ'ር ብሂል ኃራዱ ወጸዋዒ ወአቅራቢ ንጉሥ እምፍኒወ፤ ውሉደ ነገሥት እለ ይነብሩ ውስተ ዛቲ መካን።
የግሸን ደብረ ከርቤ አለቃ ሊቀ ካህናቱ የፈረደውን ፍርድ ግን ያለ ሊቀ ጳጳሱና ንጉሡ በቀር የሚሰማ የለም።	ወለፍትሐ ሊቀ ካህናት ዘደብረ ከርቤ አልቦ ዘይሰምዕ ዘእንበለ ሊቀ ጳጳስ ወንጉሥ።

የወርቅ ቀሽመሪ (ዝናር) ሰጠን።	ወቅናተ ዘወርቅ።
ዳግመኛም።	ወዓዲ ወሀብኖ ሥልጣኖ።
በንጉሡ የወርቅ ዋንጫ እንዲጠጣ።	ይስተይ በጽዋዓ ንጉሥ።
በወርቅ መረሻት ባጌጠች በቅሎ እንዲቀመጥ።	ወይጸዓን በቅለ ዘሥርጉት በወርቅ።
ከንጉሡ እልፍኝ ደጃፍ ድረስ ነጋሪቱን እያስመታ እንዲገባ።	ወያንፍሕ ቀርኖ እስከ ውሣጤ ጽርሐ ንጉሥ።
ገብቶም በንጉሡ ግራ ተካክሎ እንዲቀመጥ ወይንበር ካህን በየማነ ንጉሥ እንዲል ቀኙ የሊቀ ጳጳሱ መቀመጫ ነውና።	ወይንበር በፀጋመ ንጉሥ።

ወአብያተ ክርስቲያናት ዘሀገረ አምባሰል ይጎድራ በታሕተ ሊቀ ካህናት ዘደብረ ከርቤ እስከ ለዓለም።

በአምባሰል ያሉ አብያተ ክርስቲያናት እስከ ዘለዓለሙ ድረስ በግሸን ደብረ ከርቤ አለቃ ሥልጣን ውስጥ ይተዳደሩ።

እስመ አልቦን ዘእንበሌሁ ዘይቀንዮን ወይሜሕሮን።

ያለእሱ የሚያስተዳድሯቸውና የሚያስተምሯቸው የላቸውምና።

ኢይምሰልክሙ ቀሊለ ዝንቱ ደብርኑ።

ይህ ደብራችን። (ግሸን ደብረ ከርቤ)

ወዝንቱ መቅደስን።

በእግዚአብሔር አብና በእመቤታችን ስም የሠራናቸው መቅደሶቻችን ቀላል አይምሰሏችሁ።

ወለዝ ደብር ዘይትማሰሎ ኢረከብነ እምቅድመዝ። ወኢይትረከብ እምድኅረዝ።

ከአሁን በፊት ይህን ደብር የመሰለ በክብር የሚተካከል አላገኘንም። ወደፊትም አይገኝምና።

ወዘንተ ሥርዓተ ዘአጽርዓ።

ይህን ሥርዓት የአፈረሰውን።

እመሂ ነገሥት።

ነገሥታቱም ቢሆኑ

ወእመሂ ጳጳሳት።

ጳጳሳቱም አስተምረን ይህን አናስፈጽምም ቢሉ፡

አውገዝነ ወአሠርነ በቃልነ ዘኢይትፈታሕ እስከ ለዓለመ ዓለም።

እስከ ዘለዓለሙ ድረስ በማይፈታ ቃላችን አውግዘናቸዋል አሥረናቸዋል አሉ አባ ሚካኤል አባ ገብርኤል ናቸው።

አሜን ወአሜን ለይኩን ለይኩን።

በውነት ይሁንባቸው ይደረግባቸው።

ዮርዳኖስ በ፪ቱ አግማል ወወደይነ ውስቲቱ በከመ አሰፈወነ እግዚእነ።

ወሠራዕነ ለአሠነዮ ቅጽር።

ወጀጐል።

ወለኰስትሮ ነኪረ ኵሉ ኵስሐ አራዊት ወአዕዋፍ።

ወብዙኀ ዕሚቶሙ በከመ አሰፈወነ እግዚእነ።

ወለእመሰ ተሐከዩ ወኢገብሩ ዘአዘዝኖሙ።

ውሀ በአራት ግመሎች አስጭነን አምጥተን የቀላቀልንበትን ዮርዳኖስ ብለን የሰየምነውን የጠበሉን ዙሪያ ጭምር እንዲያጸዱ አዘናቸዋል።

የፈረሰውን ቅጽር ለማሠራት።

የዙሪያውን የአጥር ዕንጨት እንዲያሳድሱ።

ከዚህ ጋር አራዊቱ አዕዋፉ የኰሰብትን አዘው ያስጠርጉ ያጸዱ ዘንድ አዘናቸዋል።

ጌታ በሰጠን ቃል ኪዳን መሠረት ይህን ስለ ሠሩ ዋጋቸው ብዙ ነውና።

ነገር ግን ባለሥልጣኖቹ ጃንጠራሮቹ አናዝም

ምዕራፍ ፭

ዓፀደ እግዚአብሔር አብሂ ወዓፀደ እግዝእትነ ማርያም ይርእዩ ወይሕሥሡ ስለአውራጎ አዘዝነ መኳንንተ ዘተሠይሙ ለሀገረ አምባሰል።

ወአኮ ዘንተ ባሕቲቶ አላ ዓውደ መርህባ ሉዓላዊ።

እስመ ቀጸርነ ሎቱ ቅጽረ ወአውጻእነ ፬ተ አንቀጸ ከመ ይኩን ቅዱሰ።

ወባሕረ ዮርዳኖስ ዘአምጻእነ እምፈለገ

ምዕራፍ ፭

የእግዚአብሔር አብንና የእመቤታችንን ድንግል ማርያምን ክበብ የአምባሰል ጃንጠራሮች በውስጣቸው የተሾሙት ባላምባራሱን ቀኝ አዝማቹን አዘው በየወሩ መጥተው ያጸዱ ያስጠርጉ ዘንድ አዘናቸዋል።

ይህም ብቻ አይደለም ላይኛውን ሜዳውን ጭምር ነው እንጂ።

ቦታው የተለየ ይሆን ዘንድ ዙሪያውን አስቀጽረን በአራቱ ማዕዘን በር አውጥተን አክብረነዋልና።

ጌታችን በሰጠን ቃል ኪዳን መሠረት ከዮርዳኖስ

ወካዕበ አውገዙ አባ ሚካኤል ወአባ ገብርኤል ወአነሂ ምስሌሆሙ ከመ ኢይባዓ አንስት ውስተ ቤተ እግዚአብሔር አብ።

በእንተ ዘኢኮና አንስት ድልዋተ ለፀዊረ ታቦት ወገሚሶቱ።

ታቦትሂ ዘንቤ ዘሀለው ውስቴቱ መስቀል ወከለሜዳ ወ አ ፅ ፅ ም ቲ ሆ ሙ ለቅዱሳን።

እስመ ሐነጽነ ሎን በስመ እግዝእትነ ማርያም ከመ ይጸልያ ወይትመሐፀና ባቲ በከመ ትቤ አሪት ምቅዋሞን ለአንስት ወምጽላዮን ለባሕቲቶን።

ጻግመኖም አባ ሚካኤልና አባ ገብርኤል ሴቶች ከእግዚአብሔር አብ ቤተ ክርስቲያን አይግቡ አሉ እኔም እንደአነሱ ከለከልኩ።

ሴቶች ታቦት ሲዳስሱ ሊይዙአግባብአይደለምና።

ታቦትም ያልናቸው በእግዚአብሔር አብ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉት መስቀሉ ከለሜዳው እና የቅዱሳን አፅም ናቸው።

አሪት ለሴቶች እንደሚገባ ባዘዘችው መሠረት ይጸልዩባት ይማጸኑባት ዘንድ በእመቤታችን ድንግል ማርያም ስም ቤተክርስቲያን ሠርተንላቸዋልና።

ባላምባራሱ ቀኝ አዝማቹም አንታዘዝም ከፍ ያለ ሥልጣን ይዘን ዕንጨት ድንጋይ ጭቃ ልናሸክም ነው ኩስሐ አራዊት ልናስጠርግ ነውን ብለው ትእዛዛችንን ንቀው ግዝቱን አፍርሰው አናሠራም የሚሉ ቢሆን ።

እግዚአብሔር ያለማቋረጥ በላያቸው እሳተ መዓቱን ያዘንምባቸው።

እግዚአብሔር ያውርድ ላዕሌሆሙ መቅሠፍተ እሳተ መዓቱ እንበለ ስሣሌ።

በዚህ ዓለም በሥጋቸው በወዲያኛው ዓለም በነፍሳቸው መከራ ይታዘዝባቸው።

ወያማስን ነፍሶሙ ወሥጋሆሙ ለዓለም ዓለም።

ይሁን ይደረግ።

አሜን ወአሜን ለይኩን ለይኩን።

እነሆ አይገባም ሲሉገብቼ ወጣሁ።

ናሁ በእኩ ወወጻእኩ።

ምንስ ሆንኩ አለች።

ወምንተ ረሰየኒ።

ያንጊዜ ፍርሐተ በራቀው ድፍረት በተሞላ ልቦናዋ በትእቢት በመናገሯ መሬት ተከፍታ እስከ አገልጋዮቿ አሰጠመቻት።

ወበጊዜሐ አብቀወት ምድር ወጡህጠታ ምስለ አዕማቲሃ

ይህ በመገለፁ በተመልካቹ ዓይን ዘንድ ፍፁም ፍርሐትና ድንጋጤ ሆነ

ወኮነ ዓቢይ ፍርሐት ወረአድ

ይህ በመገለፁ በሌሎች እህቶች ላይ ዳግም እንዳይገለጽ በማሰብ ሦስቱም በሰጠሙበት ቦታ ላይ ምልክት ይሆኑ ዘንድ ሦስት ድንጋዮች በሰው ቁመት ልክ የሚሆኑ አቆምን።

ወአቀምነ ሠለስተ አዕባነ መጠነ ቆመ ብዕሲ ላዕለ ውእቱ መካን ከመ ይኩና ትእምርተ ለዘይመጽ ትውልድ

ያለ ጊዜአቸው እንዳ ይቀሠፉ ይህን ትእዛ ዝ አይጋፉ አይዳፈሩ።

አንዲት ሴት ከሁለት አገልጋዮቿ ጋር በዘመናችን ትእዛዛቱን አፍርሳ በመግባቷ ያለጊዜዋ እንደተቀሠፈች እንዳይቀሠፉ አይደፋፈሩ።

ይህች ከሴት አገልጋዮቿ ጋር የወንድ ልብስ ለብሳ ከእግዚአብሔር አብ ቤተ ክርስቲያን በድፍረት ገባች።

ገብታም ውስጡን አይታ ወጥታ ከቅጽሩ ውጭ ስትደርስ።

እንዲህ አለች።

ወኢይሂዳ ዘንተ ትእዛዝ ከመ ኢይረድ መቅሠፍተ እግዚአብሔር ላዕሆን።

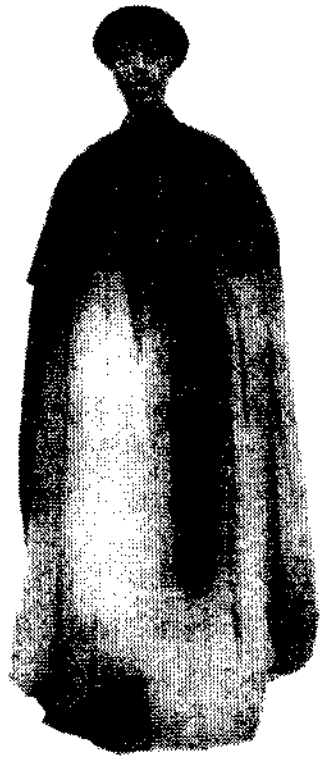
በከመ ወረደ በመዋዕሊነ ላዕለ አሐቲ ብእሲት ምስለ ፪ቲ አዕማቲሃ።

ወይእቲኒ ለብስት ልብሰ ዕደው ምስለ አዕማቲሃ ወቦአት በድፍረት ውስተ ቤተ እግዚአብሔር አብ።

ወወጽአት እምዐፀድ።

ወትቤ።

ብፁዕ አቡነ ሚካኤል

(ብፁዕ አቡነ ሚካኤል 1878-1952 ዓ.ም)

መምህር ገሪማ ወልደ ኪዳን ይባሉ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ሚካኤል ከአባታቸው ከመሪጌታ ወልደ ኪዳንና ከእናታቸው ወ/ሮ /በጎላ እማሆይ/ ደስታ ወልደ ገብርኤል ግንቦት 7 ቀን 1878 ዓ.ም. በደቡብ ወሎ ዞን

በአምባሰል ወረዳ በግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር ተወለዱ።

ዕድሜያቸው ለትምህርት ሲደርስ ክርስትና በተነሡባት ግሸን ማርያም ቤተ ክርስቲያን የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርታቸውን ማለትም ንባብና የቃል ትምህርት በትጋት አጠናቀቁ። ትምህርታቸውን በመቀጠልም ከአባታቸው ከመርጌታ ወልደ ኪዳን ሥር ሆነው ጸዋትወ ዜማን ተከታተሉ። የእርሳቸው ቀለም የመያዝ ብቃት ከአባታቸው የቅርብ ክትትል ጋር ተዳምሮ መምህር ገሪማ ሁለቱንም የትምህርት ደረጃ በፍጥነት አጠናቀቁ።

ብዙዕነታቸው ከዚህ በኋላ ቅኔ ለመማር ያደጉባትን ደብር ትተው ወደ ቦሩ ሄዱ። በዚያም የቅኔ ትምህርታቸውን አቀላጥፈው ተማሩ። በመምህር ገሪማ የረቀቀውን የማመስጠር፣ የተሰወረውን መርምሮ የማግኘት ብቃት መምህራቸው ይደነቁ ነበር። በሚያስደንቅ ፍጥነት ቅኔን ከነአገባቡና ሞያው የተማሩት መምህር ገሪማ የመጻሕፍትን ትርጓሜ ለመመርመር በ1898 ዓ.ም. መርጦ ከተባለው ቦታ ሰፊ ጉባኤ ዘርግተው ያስተምሩ ወደ ነበሩት መምህር ደስታ /በኋላ አቡነ አብርሃም/ ሄዱ።

በዚያም መጻሕፍተ ሐዲሳትን ለሦስት ዓመታት አጠኑ። ከመምህር ደስታ የጀመሩትን ትምህርት ሳይጨርሱ ወደ ጎንደር በመሻገር ከአለቃ ዮሐንስ ዘንድ ፍትሐ ነገሥትን አጠኑ። ከዚያም የዐሥራ አራቱን መጻሕፍተ ቅዳሴ ትርጓሜ መካነ ኢየሱስ ላይ ጉባኤ ዘርግተው ያስተምሩ ከነበሩት አለቃ ወልደ ሚካኤልና ከደረስጌው ከአለቃ ብሩ ጠንቅቀው ተማሩ።

ከዚህ በኋላ በ1910 ዓ.ም. ባገኙት የዜማ መምህርነት ማረጋገጫ ጉባኤ ዘርግተው ቅዳሴ ያስተምሩ ጀመር። የመምህር ገሪማን የማስተማር ብቃትና የጉባኤያቸውን መስፋት የሰማው ተማሪ ከተለያዩ የሀገሪቱ ክፍል እየመጣ ጉባኤያቸው እያደር እየሰፋ ታወቂነታቸውም እየጨመረ ሄደ። በንጽሕናና በድንግልና ተወስነው የማስተማር ተግባራቸውን ለማጠናከር ጉባኤያቸውን ለሌላ መምህር አስረክበው ወደ ደብረ ሊባኖስ በመሄድ ሥርዓተ ገዳምን የበለጠ ካጠኑ በኋላ ጥር 7 ቀን 1916 ዓ.ም. ሥርዓተ ምንኩስናን ፈጸሙ። ብዙም ሳይቆዩ የካቲት 12 ቀን በወቅቱ የኢትዮጵያ ሊቀ ጳጳስ ከነበሩት ግብፃዊው አቡነ ማቴዎስ ቅስና ተቀበሉ።

የንጉሡን ትእዛዝ የተቀበሉት መምህር ገሪማም በታዘዙት መሠረት የመጽሐፈ ቅዳሴን ነጠላ ንባብ ከነትርጓሜው አዘጋጁ። በሊቁ የተደሰቱት ዓፄ ኃይለ ሥላሴም የመጽሐፉን ኅትመት ወጭ በመሸፈን በ1918 ዓ.ም. እንዲታተም አደረጉ። ይህ መጽሐፍ እስከ ዛሬ ድረስ በተደጋጋሚ እየታተመ በማገልገል ላይ ይገኛል።

ከንጉሡ የተሰጣቸውን ሥራ ከመሥራት ጋር ወደ ጉባኤያቸው የመጡ በርካታ ተማሪዎችን በማስተማር ለአራት ዓመታት የቆዩት መምህር ገሪማ በ1921 ዓ.ም. ተወልደው ባደጉባትና በተማሩባት ግሸን ማርያም ደብር መምህር ሆነው ተሳኩ።

በዚያም ለስምንት ዓመታት ያህል በትጋት ሲያገለግሉ፣ በደብሩ የሚገኙ ቅርሶች በአግባቡ እንዲቀመጡና እንዲጠበቁ ፣ የቦታው ታሪክ ከትውልድ ወደትውልድ እንዲተላለፍ ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል፣ በርካታ ሊቃውንትን አፍርተዋል፣ እንደዚሁም በቦታው ሲቆዩ ለመጀመሪያ ጊዜ የደብሩ አገልጋዮች ወደ ታላቅ ጉባኤ ሄደው እንዲማሩ አድርገዋል፣ በመቀጠልም አንቀጸ ምህረት ቅዱስ ሚካኤል ቤተክርስቲያንን ባዩት ራዕያዊ ተልዕኮ በገንዘባቸው አሰርተዋል።

ከዚህም በኋላ መምህር ገሪማ ቅዱሳት መካናትን ለመሳለም በመጋቢት ወር ወደ ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም ሄዱ። እንዳሰቡት በቅድስት ሀገር ለስድስት ወራት ያህል ተዘዋውረው ቅዱሳት መካናቱን ከተሳለሙ በኋላ ወደ አዲስ አበባ ተመለሰው በያኔው ቤተ መንግሥት ቅጥር ግቢ አዲስ ተተክሎ በነበረው መንበረ ልዑል ቅዱስ ማርቆስ ቤተ ክርስቲያን የመጻሕፍተ ሐዲሳትና መጻሕፍተ ቅዳሴ መምህር ሆኑ።

መምህር ገሪማ በተመደቡበት የመንበረ ልዑል ቅዱስ ማርቆስ ቤተ ክርስቲያን በትጋት ማስተማር ጀመሩ። ቀድሞ ሥርዓተ ምንኩስና ለመፈጸም ወደ ደብረ ሊባኖስ በሄዱ ጊዜ የተለዩአቸው ተማሪዎቻቸው ወደ አዲስ አበባ እንደ ተመለሱ ሲሰሙ ከየነበሩበት መሰባሰብ ጀመሩ። ይህን የመምህሩን የማስተማር ብቃትና ዕውቀት በቅርበት ሆነው ያዩት ግርማዊ ቀዳማዊ ንጉሠ ነገሥት ዓፄ ኃይለ ሥላሴ መምህር ገሪማን ከማስተማር ጋር ከጉባኤያቸው አልፎ ለሌሎች ጉባኤያትና ትውልድ የሚጠቅም ሥራን እንዲሠሩ አዘዟቸው። ይኸውም ለረጅም ዘመናት በቃል ሲተላለፍ የቆየውን መጽሐፈ ቅዳሴ ነጠላ ንባቡን ከነትርጓሜው እንዲያዘጋጁ ነበር።

እንዲሁም ለቤተክርስቲያኑ አገልጋዮች ከመንግስት በማስፈቀድ ርስት አውጥተዋል። በቀድሞ የጣንጥራር ቦታ ሁዳዱ እየተባለ የሚጠራውን ቦታ ለደብሩ አገልጋይ ካህናቶችና ለልዩ ልዩ ሰራተኞች በላይኛው ቦታ እየኖሩ በታችኛው አትክልት ተክለው እንዲጠቀሙ ከመንግስት በማስፈቀድ አከፋፍለዋል።

የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን የራሷን ጳጳሳት የመሾም ነጻነት ተቀዳጅታ ብፁዕ አቡነ ፊልጶስ በኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ገዳማት የመጀመሪያው ሊቀ ጳጳስ ከመሆናቸው በፊት ቤተ ክርስቲያኗም ሆነች የሀገሪቱ መንግሥት በቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም ያሏትን ገዳማት የሚያስተዳድር አንድ አባት ወደዚያው ሲላክ የሚሰጠው የሹመት ስም "ራእስ /ረኢስ/" የሚባል ነበር።

ምንም እንኳን ቀደም ሲል በራእስነት ወደ ኢየሩሳሌም የተላኩትን ኢትዮጵያዊያን የቤተ ክርስቲያን አባቶች ስም ዝርዝር ለማግኘት ባየቻልም ከዓፄ ቴዎድሮስ ዘመነ መንግሥት መጨረሻ ወዲህ እስከ ኢትዮጵያውያን ሊቃውንት ጵጵስና መሾም ድረስ በራእስነት ያገለገሉ አባቶች ስም ዝርዝር የሚከተሉት ናቸው።

1. መ/ር ወልደ ሰማዕት
2. መ/ር ገብረ ኢየሱስ
3. መ/ር ፈቀደ
4. መ/ር ማኅፀንቱ
5. መ/ር ይርዳው
6. መ/ር ወልደ ሚካኤል /አቡነ ሚካኤል/
7. መ/ር ገብረ ኢየሱስ

በ1928 ዓ.ም. በተደረገው የራእሶች ምርጫ መምህር ገሪማ ተመርጠው በዚያው ዓመት መስከረም 24 ቀን "መ/ር ገሪማ፤ በኢየሩሳሌም ላሉት ለአራቱ የኢትዮጵያ ገዳማት ራእስ" ተብለው ተሹመው ተልከዋል።

መምህር ገሪማ የተሰጣቸውን ሓላፊነት ይዘው ወደ ቅድስት ሀገር ኢየሩሳሌም ሄደው ብዙም ሳይቆይ ፋሺስት ኢጣልያ ኢትዮጵያን ወረረ። ይህን የግፍ ዜና ኢየሩሳሌም ሆነው የሰሙት መምህር ገሪማ ወደ ሀገራቸው መመለስ ባይችሉም ከሌሎች በዚያ ከሚኖሩ ማኅበረ መነኰሳት ጋር በመተባበር የርቀት ትግላቸውን ቀጠሉ።

ከጦርነቱ ሸሽተው ወደ ኢየሩሳሌም የተሰደዱትን ኢትዮጵያውያንን በመቀበልና በማስተናገድ፣ የኢትዮጵያን በግፍ መወረር ለአካባቢው መንግሥታት በማስማትና በሌሎች መንገዶች ሁሉ ትግላቸውን ያፋፍሙ ጀመር::

ፋሺስት በወረራው ዘመን በሁሉም የሀገሪቱ ክፍሎች ይውለበለቡ የነበሩት የኢትዮጵያ ባንዲራዎች ወርደው በኢጣሊያ ባንዲራዎች እንዲተኩ እንዳደረገ ሁሉ፣ ይህ ተግባሩ ዓለም ዐቀፋዊ መልክ ይዞ በኢየሩሳሌም ገዳማት ይውለበለቡ የነበሩት የኢትዮጵያ ባንዲራዎች ወርደው በኢጣሊያ ባንዲራዎች እንዲተኩ አድርጎ ነበር:: ይህንን ከልክ ያለፈ የግፍ ተግባር በዓይናቸው ያዩት መምህር ገሪማ በቆራጥነት የኢጣልያን ባንዲራ አውርደው በማቃጠል በቦታው የሀገራቸውን ባንዲራ ሰቅለዋል::

ከመራራ የአምስት ዓመት ትግል በኋላም የኢትዮጵያ ነጻነት በ1933 ዓ.ም.ሲመለስ በመስከረም ወር 1937 ዓ.ም. መምህር ገሪማም ወደ አዲስ አበባ ተጠርተው መጡ:: በመጡ በዓመታቸውም ታኅሣሥ 16 ቀን 1937 ዓ.ም.እንደ ገና በትውልድ ቦታቸው ግሸን ማርያም ተሹመው ወደዚያው ሄዱ:: በዚያም ሆነው

ደብራቸውን በመልካም አባትነት እያስተዳደሩ ሳለ ሚያዝያ 19 ቀን 1938 ዓ.ም.አዲስ አበባ በተደረገው የጳጳሳት ምርጫ ለጵጵስና ተመረጡ::

ሐምሌ 18 ቀን 1940 ዓ.ም. ከሌሎች አባቶች ጋር ወደ ግብፅ ካይሮ ሄደው በወቅቱ የእስክንድርያ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ ከነበሩት ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ዮሳብ 2ኛ አንብሮተ እድ መዓርገ ጵጵስናን ተቀብለው "አባ ሚካኤል ጳጳስ ዘጎንደር" ተብለው በቤጌምድርና ስሜን ሀገረ ስብከት ተሾሙ::

ብፁዕነታቸው ሹመቱን በአኮቴት ተቀብለው ወደ ሀገረ ስብከታቸው በመሄድ የተቀበሉትን ታላቅ ሓላፊነት ሲወጡ ቆዩ:: ቃለ እግዚአብሔር ለተራበው ምግበ ነፍሱን ፣ ምግበ ሥጋ ለሚሻው ደግሞ ከምግበ ነፍሱ ጋር ምግበ ሥጋውን ከግል ኪሳቸው እያወጡ ሲመግቡ ቆይተዋል::

የሀገረ ስብከታቸውን ሕዝብ ቀድሞ በተማሪነታቸው ጊዜ ጀምሮ የሚያውቁት በመሆኑ እንግዳ ሳይሆኑ ጋራና ወንዙን በማቋረጥ ሕዝቡን አስተምረዋል፣ ገዳማትን፣ አድባራትንና አብነት ት/ቤቶችን አጠናክረዋል::

ብፁዕ አቡነ ሚካኤል ምንም እንኳን ሀገረ ስብከታቸው በጌምድር ቢሆንም በየዓመቱ መስከረም 21 ቀን ተወልደው ባደጉባት ግሼን ደብረ ከርቤ እየተገኙ በዓለ መስቀሉንና በዓለ እግዝእትነ ማርያምን ማክበር ልማዳቸው ነበር። በዚህም መሠረት በ1952 ዓ.ም.መስከረም ወር እንደተለመደው የእመቤታችንን በዓል ለማክበር ወደ ግሽን ሄዱ።

በዓሉንም በሰላም አከበሩ። ነገር ግን የእሳቸው ሐሳብ ወደ ሀገረ ስብከታቸው መመለስ ቢሆንም ሳያስቡት ባደረባቸው ሕመም ለጥቂት ቀናት ከሰነበቱ በኋላ በተወለዱ በ74 ዓመታቸው ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ። ዜና ዕረፍታቸው እንደ ተሰማም ብፁዕ አቡነ ገብርኤል በወቅቱ የወሎ ሊቀ ጳጳስ ከደሴ፣ ብፁዕ አቡነ ዮሐንስ፣ ብፁዕ አቡነ ያዕቆብና ብፁዕ አቡነ ታዴዎስ በተገኙበት ስርዓተ ቀብራቸው ጥቅምት 5 ቀን 1952 ዓ.ም. ተወለወደው ባደጉበትና ባስተማሩበት በግሽን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ደብር ተፈጽሟል።

ዕረፍታቸውን በማስመልከትም ጥቅምት 7 ቀን 1952 ዓ.ም. ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ፣ ግርማዊት እቴጌ መነን እንዲሁም ንጉሣውያን ቤተሰቦች በተገኙበት በመንበረ ፀባያት ቅድስት ሥላሴ ቤተ

ክርስቲያን በመገኘት በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ባስልዮስ መሪነት በብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳትና የአዲስ አበባ ሀገረ ስብከተ ካህናትና የደብር አስተዳዳሪዎች ጸሎተ ፍትሐት ተደርጎላቸዋል።

ከሥርዓተ ፍትሐቱና ቅዳሴው በኋላም ብፁዕ ወቅዱስ አቡ ባስልዮስ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ወፓትርያርክ ስለ ብፁዕ አቡነ ሚካኤል ማንነት ሰፋ ያለ ንግግርና የኃዘን መግለጫ አሰምተው የጸሎተ ፍትሐቱ ፍጻሜ ሆኗል።

የብፁዕነታቸውን አገልግሎት በተለይ ጣሊያን ሀገራችንን በግፍ በወረረ ጊዜ ያደረጉትን የአርበኝነት ሥራ ትውልድ ሲያዘክረው ይኖር ዘንድም በንጉሠ ነገሥቱ፣ ግርማዊት እቴጌ መነን፣ የንጉሣውያን ቤተሰብና በአምስቱ የመከራ ዘመናት የስደት ተካፋዮቻቸው በነበሩት ኢትዮጵያውያን የገንዘብ ርዳታ በመንበረ ፀባያት ቅድስት ሥላሴ ካቴድራል ቅጽር ግቢ የመታሰቢያ ሐውልት ቆሞላቸዋል። ይኸው ሐውልት ዛሬም በቤተ ክርስቲያኑ ቅጽረ ግቢ ቆሞ ይገኛል።

የግሸን ደብረ ከርቤ ቅድስት ማርያም ሰበካ ጉባኤም ብፁዕ አቡነ ሚካኤል ቅድስት ቤተክርስቲያናቸውን በትጋት ሲያገለግሉ በመኖራቸው፣ ለግሸን ደብረ ከርቤ ቤተክርስቲያንና ሊቃውንት በተለይም መጽሐፈ ጤፉት በክብር ተጠብቃ ለዚህ ጊዜ እንድትደርስ ያበረከቱት አስተዋጽኦ ከፍተኛ በመሆኑ የብፁዕነታቸውን ውለታ ለማስታወስ በዚህ በመጽሐፈ ጤፉት ውስጥ የሕይወት ታሪካቸው ተካቶ ምዕመናን ያነቡት ዘንድና የብፁዕነታቸውን በረከት ያገኙ ዘንድ ወደድን። የብፁዕነታቸው ረድኤት ከሁላችን ጋር ይሁን። አሜን።